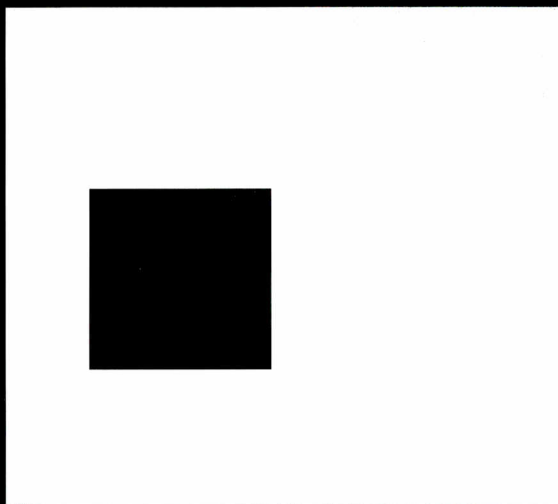

U L L A J A C O B S S O N

"Vi hade ju haft ihjäl en gubbe"

MORDET I LINDOME

N&S

NERENIUS & SANTÉRUS FÖRLAG

E-boken är publicerad av Juridiska fakulteten vid Lunds universitet 2025

eISBN: 9789198891911

DOI: <https://doi.org/10.37852/oblu.296>

Denna text är licensierad under CC BY-NC 4.0, Erkännande.

(Se fullständiga villkor: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.sv>).

Enligt licensen får verket spridas och bearbetas utan att tillstånd behövs, men ej användas i kommersiella syften. Verkets upphovsperson måste anges.

Denna digitala version av verket är nedladdad från juridikbok.se.

Den licens som tillämpas för de verk som finns på juridikbok.se är **Creative Commons CC BY-NC 4.0**. Licensvillkoren måste följas i sin helhet och dessa finner du här <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/legalcode.sv>

Sammanfattningsvis innebär licensen följande:

Tillstånd för användaren att:

- Kopiera och vidare distribuera materialet oavsett medium eller format
- Bearbeta och bygga vidare på materialet

Villkoren för tillståndet är:

- Att användaren ger ett korrekt erkännande, anger en hyperlänk till licensen och anger om bearbetningar är gjorda av verket. Detta ska göras enligt god sed.
- Att användaren inte använder materialet för kommersiella ändamål.
- Att användaren inte tillämpar rättsliga begränsningar eller teknik som begränsar andras rätt att göra något som licensen tillåter.

Se även information på

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.sv>

”VI HADE JU
HAFT IHJÄL,”
EN GUBBE”

ULLA JACOBSSON

” VI HADE JU
HAFT IHJÄL
EN GUBBE ”

Mordet i Lindome

NERENIUS & SANTÉRUS FÖRLAG

ISBN 91-88384-61-6

© Ulla Jacobsson/Nerenius & Santérus Förlag AB

Omslag: Rolf Hernegran/Norstedts Tryckeri, ateljén
Nerenius & Santérus Förlag ger ut böcker inom juridik,
ekonomi, statsvetenskap/politik samt historia

Adress till förlaget: Box 3105, 103 62 Stockholm

telefon: 08-10 20 22, fax: 08-10 70 06

Tryck: Studentlitteratur, Lund 1995

INNEHÅLL

FÖRETAL	7
INLEDNING	9
RESNINGSANSÖKAN	12
VITTNESATTEST	44
STÄMNINGSANSÖKAN	45
TINGSRÄTTENS DOM	50
Bilaga obduktionsprotokoll	85
Bilaga sakkunnigutlåtande	92
HOVRÄTTENS DOM	94
FULLFÖLJDSHÄNVISNING	102
ÅKLAGARMYNDIGHETENS FULLFÖLJDS- TALAN	103
RIKSÅKLAGARENS "BESLUT"	104
TINGSRÄTTENS SLUTLIGA BESLUT ANG. LL:s RESNING	105
JO-ANMÄLAN	108

JO:s BESLUT 109

REGIONÅKLAGARENS YTTRANDE
I RESNINGSÄRENDET 110

MARGIT ERIKSSONS OMBUDS SKRIVELSE TILL
HOVRÄTTEN 112

REGIONÅKLAGARENS SKRIVELSE TILL
HOVRÄTTEN 117

HOVRÄTTENS BESLUT ANG. TILLHANDA-
HÅLLANDE AV ALLMÄN HANDLING 118

OMBUDETS SKRIVELSE ANG.
DNA-UNDERSÖKNING 121

SVAR PÅ OMBUDETS SKRIVELSE 122

FRÅGOR AKTUALISERADE AV MÅLET 123

- 1 Sannolikhetsberäkningar då två skyller
på varandra 123
- 2 Förundersökningsmaterialet och
gärningsbeskrivningen 125
- 3 Absolut åtalsplikt och obefogat åtal 126
- 4 Trovärdighet hos misstänkta 127
- 5 Tolkning av utsagor 128
- 6 Resning 129

FÖRETAL

Denna bok har tre adressater. Först och främst riktar den sig till den intresserade allmänheten och journalister som följt Lindome-målet. För det andra riktar den sig till juristkolleger som inte kan ha sett förundersökningsprotokollet och utskrifterna av förhören med de båda misstänkta under förundersökningen. Och för det tredje riktar sig boken till studerande.

Boken innehåller åklagarens stämningsansökan, de båda domarna, riksåklagarens avslag på regionåklagarmyndighetens i Göteborg hemställan om att överklaga målet mot Peter L, JO:s avslag på Margit Ericssons m fl:s anmälan av åklagaren för brister i åtalsbeslutet, några skrivelser angående partsinsyn, sekretess och sakkunniga samt Margit Ericssons två resningsansökningar, den ena mot Peter L till Högsta domstolen, den andra mot Leo L till Hovrätten för Västra Sverige. De två resningsansökningarna är till större delen parallellformulerade. Därför är resningsansökan mot Peter L helt återgiven medan resningsansökan mot Leo L är återgiven endast i de delar där den innehåller väsentliga avvikelser.

Enligt min mening har polisen i Mölndal som svarat för utredning och förhör fått oförskyllt mycket kritik. Med tanke på att Peter L och Leo L alltmer under utredning och handläggning spelade muslans roll, är förhören väl genomförda och återgivna. Det var inte där det brast som många trott. Det var i stället åklagarens tolkning av polisens utskrifter som var bristfällig och ledde till hans alltför snäva gärningsbeskrivningar.

Knappast tidigare har jag hållit i min hand ett mål så rikt på intressanta processuella frågeställningar. Med tanke på att målet kan användas som undervisningsmaterial ger jag därför sist i boken förslag till intressanta frågor att diskutera.

Göteborg i november 1994

ULLA JACOBSSON

INLEDNING

På uppdrag av Margit Ericsson, dotter till den mördade Ernst Olsson har jag lämnat in resningsansökningar i det så kallade Lindome-målet. Den ena resningsansökan är ställd till Högsta domstolen med begäran om undanröjande av den friande domen för Peter L, som åtalats för mordet på Ernst Olsson. Den andra resningsansökan är ställd till Hovrätten för Västra Sverige med begäran om undanröjande av den friande domen för Leo L, som åtalats för medhjälp till mordet.

Fredagen den 26 oktober 1990 mördades den 89-årige Ernst Olsson i sitt hem i Lindome. Han var ensam hemma då två män trängde in till honom. Han blev brutalt misshandlad och dödad medelst slag av en stekpanna. De två männen åtalades, den ene, Peter L för mord och den andre, Leo L, för medhjälp till mord. Tingsrätten dömde Peter L för mord till fängelse på livstid. Leo L frikändes från medhjälp till mord, men dömdes för skyddande av brottsling till fängelse i ett år och sex månader. Varken åklagaren eller Leo L överklagade domen mot Leo L.

Peter L överklagade sin dom och blev frikänd i hovrätten. Riksåklagaren beslöt att hovrättens friande dom inte skulle överklagas.

Leo L sökte då resning och hemställde att hovrätten måtte undanröja tingsrättens dom mot honom för skyddande av brottsling eftersom det inte längre fanns någon brottsling att skydda. Hovrätten biföll Leo L:s resningsansökan och återförvisade målet till tingsrätten. Men innan tingsrätten hann behandla målet, och sedan jag sökt resning med bl a på-

stående att Leo L varit medgärningsman, tog Leo L tillbaka sin resningsansökan.

Peter L fick ersättning av staten med 45 000 kronor för den tid han suttit häktad. Han har därefter dömts av tre olika tingsrätter, 1992, 1993 och 1994, de två första gångerna för våldsbrott, den senaste gången för häleri och skadegörelse. Leo L har suttit av sitt fängelsestraff.

Lindome-målet har väckt stort engagemang hos allmänheten. Många menar att utgången strider mot sunt förnuft. Peter L och Leo L har erkänt att de varit på brottsplatsen och uppgett att de ensamma har varit där. Det fanns teknisk bevisning som stödde detta. Peter L och Leo L har emellertid båda sagt att den andre utdelat slag med stekpanna. Peter L och Leo L skyllde mordet på varandra och hovrätten fann att bevisningen var otillräcklig för att fälla Peter L ensam för mordet. Allmänheten har ställt frågan till juristerna: "Kan man då begå ett så svårt brott utan att få straff om man är två och skyller på varandra?"

Samtliga åklagare, från riksåklagaren och neråt, har svarat att det är möjligt enligt nuvarande straffrättsliga regler. Jag menar att så inte är fallet. Det finns ett batteri av straffrättsliga regler om medverkan som kan tillämpas på misshandel och mord då två misstänkta skyller på varandra. Men för att de skall kunna tillämpas av domstol måste åklagaren i sin gärningsbeskrivning påstå att de misstänkta begått handlingar som stämmer med reglerna om medverkan. I Lindome-målet beskrev åklagaren inte Peter L:s och Leo L:s samråd och gick inte in på frågan om vem som slog de olika slagen med stekpannan, vilket starkt begränsade domstolarnas möjlighet att finna alternativa straffregler.

Allmänheten har undrat: "Varför har inte åklagaren formulerat sina gärningsbeskrivningar så att de täcker både mord och medverkan för båda två?"

På detta har åklagarna svarat att materialet inte gav anledning att utforma gärningsbeskrivningarna annorlunda än som skett. Riksåklagaren utgick från att det rörde sig om en mördare och ett vittne och yttrade exempelvis under Brännpunkt i Svenska Dagbladet den 30 januari 1992: "den allra minsta åtbörd från 'vittnets' sida för att uppmuntra eller

hjälpa till med misshandeln eller mordet skulle ha medfört att han hade kunnat dömas som medhjälpare eller som medgärningsman. Men det finns som sagt inget som helst belägg för att något sådant har förekommit.”

Jag har noggrant gått igenom och analyserat förhören med de båda misstänkta under förundersökningen. Min uppfattning är att materialet i förundersökningsprotokollet var fullt tillräckligt för alternativa gärningsbeskrivningar. Inte någon av åklagarna tycks tillräckligt noggrant ha gått igenom utskrifterna av de förhör som polisen gjorde under förundersökningen. I vart fall har de inte tagit sig tid att sammanställa de båda misstänkts berättelser och att analysera dem i sitt sammanhang.

Av de 25 sidorna i mina resningsansökningar upptar sammanställningen från förundersökningsprotokollet nästan hälften, 12 sidor. Det är huvudsakligen de båda misstänkts egna berättelser jag redovisar. Dessa går isär i vissa delar och stämmer överens i andra. Men framför allt kompletterar de varandra genom att Peter L skildrar en bit av ett händelseförlopp och Leo L en annan bit.

Allmänheten har rätt att ställa frågan: ”Om det nu förhåller sig så att förundersökningsmaterialet räckt till för alternativa gärningsbeskrivningar som kunde gjort det möjligt för domstolarna att ge fällande domar, vad var det som gick snett?” Hade åklagaren för stor arbetsbelastning, var han okunnig eller, som Margit Ericsson tror, helt enkelt nonchalant därför att mordet gällde en vanlig gammal man och inte Olof Palme?

Jag tror att svaret ligger däri att åklagarna är fångar i ett bristfälligt system. Om vi i framtiden skall komma till rätta med problem i de stora brottmålen är det inte nya straffregler som behövs utan genomgripande förändringar av rollerna i processen och av det processuella förfarandet. Min förhoppning är att även de jurister som mest hängivet håller fast vid det nuvarande systemet skall kunna få en tankeställare om de läser Margit Ericssons resningsansökan.

ULLA JACOBSSON, PROF I PROCESSRÄTT OMBUD FÖR MARGIT
ERICSSON TILLIKA BITRÄDE ENLIGT RÄTTSHJÄLPSLAGEN

Göteborg 1994 11 17

Högsta Domstolen
 Rotel 33
 Box 2066
 103 12 STOCKHOLM

Komplettering av resningsansökan mot dom DB 64, i mål nr B 157/91, meddelad av Hovrätten för Västra Sverige 1991 04 26 mot Peter L beträffande åtal för mord, yrkande om skadestånd och ersättning för rättegångskostnader.

Peter L är enligt uppgift från polisen i Mölndal för nävarande intagen på Roxtuna för att avtjäna straff för häleri och skadegörelse, Kalmar Tingsrätts dom 23 september 1994, DB 590 B 589/94.

Margit Ericsson, som anmälde mordet på sin far till polisen, är karandepart i resningsärendet och för talan mot Peter L jämlikt 58 kap 3§ 1 punkt RB med påstående om åklagarnas tjänsteförseelse och jämlikt 2 punkt under åberopande av nya omständigheter och nya bevis.

Den åklagare som bär det primära ansvaret för tjänsteförseelsen är Dan Segge, chefsåklagare vid Mölndals åklagardistrikt. Men även dåvarande riksåklagaren, Torsten Jonsson, har gjort sig skyldig till tjänsteförseelse genom att på regionåklagarens i Göteborg förfrågan besluta att inte överklaga den friande domen mot Peter L till Högsta Domstolen.

I samband med att vanliga tjänstefel avkriminaliserades ändrades resningsgrunderna, 1975:670. Brottsligt förfarande av åklagare m fl som resningsgrund kompletterades då med tjänsteförseelse som resningsgrund. Även en förseelse som endast skall handläggas av vederbörande myndighet i ett disciplinärt ärende kan alltså utgöra resningsgrund.

Margit Ericsson gör gällande att förbudet för målsägande att åtala riksåklagaren jämlikt 20 kap 10§ RB inte aktualiseras eftersom det är fråga om en resningsgrund och inte om ett åtal mot riksåklagaren och påståendet inte gäller ett brott utan en förseelse.

ÅKLAGARENS TJÄNSTEFÖRSEELSE 58 kap 3§ 1 punkt RB

Åklagaren åtalade Peter L för mord. Tingsrätten dömde honom för mord medan hovrätten friade honom helt. Margit Ericsson gör gällande att hon bör beviljas resning i målet jämlikt punkt 1 därför att åklagaren begått tjänsteförseelse genom att formulera en för snäv gärningsbeskrivning, vilket ledde till att endast frågan om mord prövades. Margit Ericsson menar att materialet från förundersökningen, i synnerhet förhören med de båda misstänkta, borde lett till alternativa gärningsbeskrivningar enligt följande:

- 1 Peter L borde ha åtalats som medgärningsman till mordet. Fler än
 - a) ett slag utdelades med stekpanna mot Olsson inom en komprimerad tidsrymd. Det har varit omöjligt att fastställa vilket av dessa slag som orsakade Olssons död. Peter L har emellertid uppsätligen utdelat något eller några av slagen och därigenom gjort sig skyldig till medgärningsmannaskap.
 - b) Peter L borde även ha alternativt åtalats som medgärningsman till mordet för att tillsammans med Leo L ha misshandlat Olsson med knuffar, sparkar och slag, vilket ledde till att den gamle mannen ramlade omkull på golvet och blev liggande medvetslös, ett offer lätt att klubba ihjäl med slag av en stekpanna. Visserligen har inte sparkarna och slagen direkt förorsakat Olssons död men misshandeln var en nödvändig betingelse för dråpslaget.

Litteratur: Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, Juristförlaget 4 uppl, s 54 ff. och s 135 f. NJA 1980 s 606 och NJA 1992 s 474.

- 1 c) Peter L borde ha åtalats alternativt för medhjälp till mord för att ha främjat gärningen med råd och dåd. Rådet har bestått i samråd och brottsplanering tillsammans med Leo L i bilen vid två tillfällen, först utanför bolaget och senare utanför Olssons hus. Dådet har bestått i att han tagit initiativ och varit aktiv under hela händelseförloppet. Han visade Leo L vägen till Lindome och bad honom stanna vid Olssons hus, han gick in i Olssons hus igen efter det att han fått besked att den person han sökte, Råven, inte var där, han var aktiv under misshandeln, uppmanade Leo L att torka av märken, torkade själv av märken och hoppade ut genom ett fönster för att fort komma från mordplatsen.
- 2 a) Peter L borde vidare ha åtalats alternativt för grov misshandel och grovt vållande till annans död för att med sparkar och slag ha haft omkull och misshandlat en äldre, värlös man. Peter L har befunnit sig på platsen för misshandeln. Leo L har i förhör talat om hur han och Peter L sprungit om och mot varandra i köket med det talande uttrycket: "pang, bom, stötte till varandra när man springer omkring där...". Men enligt Leo L:s egna utsagor har detta inte berott på att han hade någon form av strid med Peter L. Springandet och stötandet mot varandra måste därför ha berott på att Leo L och Peter L tillsammans gav sig på Olsson. Peter L har talat om tumult. Leo L:s ingående beskrivning av Peter L:s sparkar och slag mot Olsson visar att Peter L utsatt Olsson för en synnerligen rå misshandel.
- 2 b) Peter L borde ha åtalats alternativt för medhjälp till grov misshandel och till grovt vållande till annans död genom råd och dåd Samma precisering av råd och dåd som ovan under 1 c)
- 3 Peter L borde ha åtalats alternativt för oäkta underlåtenhetsbrott. Peter L har tillsammans med Leo L skapat och vidmakthållit en farlig situation för Olsson som ledde till dennes död. Den farliga situationen skapades genom intrånget i Olssons hus och de bådas påträngande agerande. Olsson bad dem gå men ingen av dem

gick. Situationen vidmakthölls genom de tre misshandelstillfällena. Peter L deltog aktivt och hörde Olsson "snarka" vid flera tillfällen under misshandeln och mellan misshandelstillfällena. Han var hela tiden närvarande under misshandeln och såg enligt egen uppgift då Leo L utdelade slag med stekpannan. Han måste ha insett hur farlig situationen var och att den kunde leda till Olssons död.

Det hade ålegat honom att avbryta en farlig situation som han själv varit med om att skapa. Om det nu var Leo L som var den mest aktive under misshandelstillfällena, så försökte inte Peter L någon gång att med fysisk kraft stoppa Leo L. Då han underlät detta gjorde han sig skyldig till medverkan till mordet alternativt till misshandeln och vållande till annans död.

Litteratur: Om oäkta underlåtenhetsbrott se Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, Juristförlaget 4 uppl, s 45-47, s 50 ff och s 136.

De subjektiva rekvisiten är till en början eventuellt uppsåt dvs Peter L gick in i Olssons hus i avsikt att stjäla och att om så behövdes bruka våld mot Olsson. Under de tre misshandelstillfällena trappades våldet upp och såväl misshandeln som dödandet av Olsson skedde med direkt uppsåt. Syftet med slagen med stekpannan har varit att definitivt tysta den svårt misshandlade Olsson så att han inte skulle ange Peter L och Leo L.

Dessutom menar Margit Ericsson att det var tjänsteförseelse av riksåklagaren att inte besluta att fullfölja talan mot den friande domen för Peter L i hovrätten. En noggrann genomgång av förundersökningsmaterialet borde ha gett anledning att fullfölja talan till Högsta Domstolen och där justera åtalet.

FÖRHÖREN UNDER FÖRUNDERSÖKNINGEN FÖRE RÄTTEGÅNGEN I TINGSRÄTT

Nedan följer utdrag ur förundersökningsprotokollet, huvudsakligen de första förhören med de båda tilltalade, Leo L och Peter L. Med utdraget vill Margit Ericsson visa vilka utsagor av de tilltalade själva som åklagaren borde ha lagt till grund för formulering av gärningsbeskrivningen. Utdraget är i första hand bevis för påståendet om åklagarnas tjänsteförseelse.

I synnerhet de utsagor som finns utskrivna som direktoitat av förhørsledarens frågor och av de misstänkta svar är av intresse. De offentliga försvararna har varit närvarande vid flera tillfällen, vilket får anses utgöra en viss garanti för rättssäkerheten. Det förekommer spontana uppgifter dvs upplysningar som lämnas om annan situation än just den som frågan har gällt. Samstämmighet mellan de misstänkta finns på ett par väsentliga punkter. Senare förhör framstår vid jämförelse med de första förhören som torftiga och föga upplysande. I synnerhet i ett fall som detta där den ena av de tilltalade, Peter L, i fortsättningen vägrat yttra sig på flera punkter har utsagorna under förundersökningen stort värde. (Se exempelvis Heumans artikel i Advokaten 1983 s 219

ff, där han förordar starkare bevisvärde för förhör under förundersökning under förutsättning att det finns rättssäkerhetsgarantier exempelvis närvaro av den offentlige försvararen)

Utdraget ur förhören under förundersökningen är tematiskt systematiserat. I slutet på varje tema-grupp följer en kommentar.

Förhören med Peter L finns samlade i förundersökningsprotokollet under koden O47-O47H och förhören med Leo L under koden PQ22-22I. I schemat nedan upprepas i början på varje tema-grupp för Peter L:s del O47 och för Leo L:s del PQ22. I särskild kolumn anges sedan underavdelningarna, för Peter L:s del A-H och för Leo L:s del A-I, med respektive sid-hänvisningar.

förhørs- person och förhørsda- tum	kod + sid	
		1 LEO L:S OCH PETER L:S BAKGRUND
<u>Peter L</u>	O47	<u>1.1.Leo L:s och Peter L:s inbördes förhållande</u>
901120	E s2	Leo L och Peter L hade känt varandra i två år.De hade bott tillsammans i Angered och supit tillsammans i två månader. Sista tiden träffades de ungefär en gång i veckan. De brukade kalla varandra för
901204	G s1	<u>brorsan</u> och "eftersom vi kallade oss för bröder va, så brukar man ställa upp".
901105	B s7	Peter L hade dagen efter mordet fått låna säng hos Leo L:s sambo Catharina och sett på TV tillsammans med hennes dotter och dotterns kamrater.
901120	E s15	
901105	B s11	
<u>Leo L</u>	PQ22	
901102	E s6	"så många jävla timmar jag har ställt upp för honom och skjutsat hans jävla bagage eller gått bort till stampen, bolaget, bagaget och så var, då kan jag ju lika gärna köra bort han så jag slipper han va."
<u>Catharina Franzén,</u> sambo med Leo L, 901028	L19	Hon skildrar bl a vad hon hört och uppfattat om telefonsamtal mellan Leo L och Peter L den 26, hur Peter L sökt henne i bostaden dagen efter mordet, den 27, hur hon och Peter L tillsammans tagit reda på hennes bil, att Peter L kört bilen, hur de tillsammans letat efter Leo L utan att hitta honom, hur Peter L röjt undan saker som låg i bilen.
Barbro Franzén, mor till Catharina 901028	M20	Hon är ägare av lägenheten där hon bor tillsammans med Catharina och Leo L. Hon skildrar hur Peter L den 27 kommit hem till hennes lägenhet, hur han och dottern tillsammans letat efter Leo L och tagit reda på dotterns bil samt hur Peter L ringt och varit orolig för Leo L flera gånger.

Peter L 901120	E s1	<u>1.2. Peter L:s möjlighet till lokalkännedom i Lindome</u> Peter L satt på Lindome-anstalten maj-juni 1990.
<u>Leo L</u> 901028	PQ22 s1, s2	<u>1.3. Sprit- och drogmissbruk</u>
<u>Peter L</u> 901105	O47 B s13	Leo L "kan köra bil på fyllan, jag lovar dig, fy satan, han körde svarttaxi för två år sen,". Peter L uppger att Leo L dricker bort antabus.
901120	E s2-3	"Leo är ju allmänt känd i Nordstan som Mannen utan samvete va. Han kan ju hitta på vad fan som helst den gubben". En historia om Leo L och en skruvmejsel i ögat på en kille:"han kan tacka sin gud att det var jag som var med annars hade han haft den skruvmejseln rätt i hjärnan alltså".
901105	B s6	Om sig själv säger Peter L: " ja mitt heroinmissbruk va, det är någonting som jag egentligen inte vill snacka om över huvud taget.."
<u>Leo L</u> 901102	E s2	Leo L berättar hur farlig Peter L är och ger ett exempel på hur Peter L vid ett tillfälle då de varit på Peter L:s rum sagt till honom att sätta sig på sängen och sedan dragit ner hans huvud och tagit tag bak i nacken mm. "Han är så där man vet inte var man har han va. Han har mycket gått på amfetamin och sådant va. Det brukar ju vara så att dom som gått länge på amfetamin och dom får i sig dricka, blir dom inte som dom ska."

Kommentar

Peter L och Leo L var nära vänner, "brorsor". Deras skildringar visar att de uppfattade brödraskapet som ett krav på lojalitet, man ställde upp för varandra. Deras utsagor ger en bild av kontinuerlig kontakt samförstånd och samarbete. Uppgifter om att de ibland varit osams strider inte mot den bilden.

De mest pålitliga uppgifterna i förhörsprotokollen om deras respektive missbruk torde vara vad de säger om sig själva. Men hur svårt deras missbruk var vid tiden för mordet framgår inte klart av deras utsagor. Som nedan kommer att visa sig glider Leo L påtagligt i sina uppgifter allt efter vad som kan vara opportunt för honom.

förhørs- person och förhørsda- tum	Kod +sid	2. MISSBRUK MORDDAGEN OCH DAGARNA OMKRING
<u>Peter L</u> 901105	O47 B s13-14	På fråga hur mycket Peter L köpte ut på bolaget på fredagen: en flaska vodka, lime, och 6 eller 8 starköl.
901120	E s6	På förhørsledarens fråga om Peter L tagit heroin på torsdagen eller på fredagen svarade Peter L: "Ja, om det var torsdag eller fredag morgon, fredag morgon hade jag inget heroin hemma alltså." Förhørsledaren följde träden och frågade: "Det var troligen på torsdag då?" Peter L: "Ja då röka jag heroin och injicerade en del också".
901105	B s2 B s4	Om fredagen:- "Ja, jag köpte nytt heroin på fredag". På ett annat ställer heter det: "Alltså jag behövde mera heroin vet du."
	B s3	Om lördagen - "jag har lätt minne också i och med att jag går på heroin, jag var rätt avtänd den dagen."
901105	B s13	På fråga om Leo L drack någonting på fredag eftermiddag - "Ja han drack, han hällde i sig, han hade ju antabus i sig....han kan dricka va, och dricka bort antabus, han bränner bort den va".
901122	F s17	Peter L uppger att Leo L sagt till honom att han tagit 2 antabus-tabletter.
<u>Leo L</u> 901028 901029	PQ22 s1 A s2	Under turen från bolaget via centralstationen till Nordstan började Leo L att dricka, det var Peter L som bjöd. Under turen från centralstationen mot Nordstan bjöd Peter L Leo L på en öl. Det var egentligen inte meningen, att han skulle ta något då han gick på antabus. Leo L drack inne på Femman två flaskor starköl + en del av 75:a brännvin. Peter L drack något mer än vad han själv gjorde. Han hade inte själv lust att köra då han inte var nykter.
901102	E s1 E s2	Leo L uppger nu att han inte druckit före turen till Lindome därför att han gick på antabus. På fråga hur många de var i bilen när de åkte ut till Lindome: "Två, Peter och jag och jag körde. Jag var nykter".
901109	G s1	Leo L berättar detaljerat om Peter L:s stökighet i bilen under körningen från centralstationen till Lindome bl a hur han pinkade ut ur bilen.

901030	C s7	Om händelserna inne i Olssons hus uppgav Leo L att Peter L sa till honom att hämta brännvinsflaskan i bilen. "Sen sprang jag och höll i den jävla flaskan hela tiden". Om spritförtäringen efter mordet: "Nä jag drack inget men jag tog mig sen en jävla rackbajsare när allt det här hade hänt. Jag tänkte 'Vad fan är detta för nånting' som jag håller med'. Då var jag såpass jävla rädd och uppskruvad och jag strunta i om jag hade antabus i kroppen eller inte så jag tog mig en sup".
901029	A s2	Senare tillsammans med E började de två jaga efter mer sprit. De la ihop till en flaska sprit. På lördagsmorgonen vaknade han hos E. Lördagsförmiddagen åkte de till stan för att försöka få tag på en dyring. De köpte en och började dricka igen. Han drack hela lördagen.

Kommentar

Peter L ger här i de första förhören viktig information om sitt intag av droger och sprit. Dagen före morddagen, på torsdagen, både rökte han och injicerade en hel del heroin, på morddagen, fredagen, köpte han mer heroin, dagen efter mordet, på lördagen, var han "rätt avtänd". Vidare var det Peter L som köpte ut sprit på bolaget på morddagen och bjöd Leo L att dricka. Leo L berättar att han själv druckit två starköl och en del av 75:an brännvin inne på Femman och att Peter L druckit mera.

När Peter L säger att han hade "lätt minne" i och med att han gick på heroin kan det vara en riktig förklaring till att hans utsaga redan i de första förhören är så mycket torftigare än Leo L:s.

förhørs- person och förhørs datum	kod + sid	3. SAMRÅD OCH BROTTSPLANERING
		Både Peter L och Leo L har berättat att Leo L hämtade Peter L vid B&W och körde honom till hans bostad, hämtade en stereo, körde till pantlånekontoret i Olskroken och sedan till systembolaget i Härlanda.
<u>Peter L</u> 901120	O47 E s2	På fråga om skälet att därefter köra till Lindome: "skaffa fram vapen för jag låg jävligt risigt till..."
901105	B s2-3	Innan de körde till Lindome hade de samråd i bilen. "Det var det Leo och jag kom överens om att efter vi hade varit på bolaget och stereoanläggningen på panten där, snacka vi igenom situationen litet grann då vad det var som hade hänt med då på morgonen liksom och vi snackade en hel del om ja ditt och datt, bl.a.då den här Råven att han eventuellt skulle kunna hjälpa oss ..."

"	B s16	På förhørsledarens fråga: "Vart åker ni sen efter Olskrokstorget?" svarade Peter L: "Vi gick och slöade lite, åker omkring lite lätt och snackar och snackar liksom om vad som hänt hur vi skall lägga upp våra grejor va.
Leo L 901102	PQ22 E s2ff	Peter L och Leo L körde till Lindome för att leta efter Råven. Peter L och Råven hade suttit på Lindome-anstalten tillsammans. Till Lindome körde Leo L och Peter L visade vägen eftersom han suttit på Lindomekåken så sa han att han hitta vägen.
"	E s8 -9	Framme vid Olssons hus hoppade Peter L ur bilen, gick upp, knackade eller ringde på dörren, en äldre
901127	H s2	man kom ut, de stod utanför på gården. Leo L hörde
901030	C s2	att Peter L "snackar högt om Råven där med farbror". Olsson gick tillbaka in i huset, Peter L tillbaka till bilen. Satt 10-15 min i bilen, drack och höll på. Leo L: "Sitter och snackar om allt möjligt skit där, han blir allmänt jobbig". "Sen säger han, det är fint folk som bor där sa han till mig, ja, jag tittade på huset, ja, det var ju schysst och sen så innan han skall gå ut då, så får han inte upp dörren ..."
901102	E s10	Sen gick Peter L in i huset och Leo L väntade i bilen i ytterligare 10 min. Peter L ropade åt honom genom ett fönster: "Leo kom in här, kom in här."
"	E s11	
901213	I s2	"Då Leo L kom in i huset var det inte tal om Råven."

Kommentar

Det var Peter L som hade problem på fredagen. Han telefonerade efter Leo L och talade om sina problem i telefonen, varefter Leo L "ställde upp". Av förhören med Peter L framgår att han och Leo L hade samråd i bilen utanför bolaget innan de körde till Lindome. Av förhören med Leo L framgår att Peter L kände vägen eftersom han "suttit på Lindomekåken", och att de hade ytterligare samråd i bilen innan de gick in i Olssons hus i andra omgången, Peter L först och Leo L sedan på Peter L:s uppmaning.

Begreppen samråd och brottsplanering måste ges en betydelse som svarar mot situationen. Båda två var vid tillfället påverkade. Brottsplaneringen utanför bolaget kan helt enkelt ha bestått i att de bestämde sig för att skaffa vapen och pengar någonstans. Sedan använde de sig av Peter L:s lokalkännedom för att komma till Lindome. (I förhöret i tingsrätten säger Leo L att Peter L skulle ha yttrat då de befann sig inne hos Olsson: "Mannen som bor här är känd för att vara snurrig", vilket tyder på att Peter L kände till Olsson i förväg och att de båda avsiktligt kört till hans hus.)

I bilen utanför Olssons hus var brottsplaneringen mer konkret. De båda kumpanerna satt i bilen och uppskattade vad de kunde räkna med att komma över om de tog sig in i huset. Peter L visste då att Olsson var ensam hemma. I brottsplaneringen kan även ha ingått resonemang hur de skulle förfara om Olsson satte sig till motstånd.

Särskild kommentar till Peter L:s och Leo L:s uppgifter om Råven

Peter L och Leo L har i förhör under förundersökningen uppggett att de körde till Lindome för att söka rätt på en person som kallades Råven. Det finns minst tre förklaringar till denna uppgift.

Det kan vara en förhandskonstruktion för att ta sig in till Olsson, en efterhandskonstruktion för att vilseleda polisen eller kan det vara sant. Det är emellertid ointressant vilken förklaring som är den riktiga.

Leo L uppger att Peter L "snackade om" Råven med den gamle mannen då han första gången knackade på dörren och talade med Olsson. Peter L kom därefter tillbaka till bilen och blev sittande där 10-15 minuter. Detta måste tolkas så att Olsson svarat att Råven inte fanns där.

Innan Peter L för andra gången gick ur bilen fällde han repliken att det är fint folk som bor där och fick en bekräftelse av Leo L som med en blick på huset yttrade att det var "schysst", vilket kan tolkas så att de kom överens om att undersöka om det fanns någonting att stjäla. Det intrång i huset och de händelser som ledde till Olssons död saknar därför direkt samband med Peter L:s ursprungliga avsikt att söka efter Råven.

Leo L har uppggett att han satt kvar i bilen 10 minuter och väntade på Peter L då denne första gången gick och ringde på och talade med Olsson. Sedan satt han tillsammans med Peter L i bilen i 10-15 minuter. Leo L väntade sedan igen i bilen på Peter L i 10 minuter tills denne ropade in honom. Leo L satt alltså i bilen sammanlagt 30-35 minuter innan han gick in i huset och uppger själv att när han kom in var det inte tal om Råven.

Det intrång i huset och de händelser inne i huset som ledde till Olssons död saknar samband med den eventuella, ursprungliga avsikten att söka efter Råven.

De uppgifter som under förhören kommit fram om Peter L:s och Leo L:s samråd och brottsplanering skall ses mot bakgrund av uppgifterna om hur nära de stått varandra och den samhörighet och lojalitet mot varandra som de gett uttryck för. Man får då en klar bild av de båda tillfällena för samråd och brottsplanering, utanför bolaget och senare i bilen utanför Olssons hus.

förhørs- person och förhørsda- tum	kod + sid	
		4. MISSHANDELN
901112	C36:1	Ett första utlåtande efter undersökning av den döda kroppen efter Olsson är daterat 1990 11 12 och ingår alltså i det material som låg till grund för åklagarens åtalsbeslut. Obducenten skiljer mellan

		1) skador som kan ha uppkommit genom slag eller spark såsom "krossåren samt slemhinneblödningarna på läpparna och blåmärket på hakan samt brottet på bröstbenet och revbensbrotten"
		2) skador som tillfogats genom slag med ett trubbigt föremål såsom den aktuella stekpannan nämligen "krossåren på hjässan och i ansiktets högra del". Hjärnskadorna har enligt obducenten orsakat Olssons död.
Peter L 901122	O47 F s 5	Analys av fingeravtryck får nu Peter L att erkänna att han varit med Leo L i Lindome.
		Han uppger att de gick in i huset samtidigt. Sedan följer en beskrivning av hur de gick in genom den olåsta dörren och frågade den gamle mannen efter Råven, som såg skräm ut och inte svarade och hur Peter L lade en hand på hans axel och sade "ta det lugnt farbror". "Och sen sejer det pang alltså..."
	F s 6	.. " På fråga om de var alla tre i köket då det sa pang: "Ja de e vi alltså,"
		Peter L beskriver sedan hur Leo L slog stekpannan i huvudet på Olsson: "det uppstod ett tumult i alle fall och det sa pang när han drog stekpannan rätt i skallen"
	F s 7	"och då han snarkade gubben så in i helvete i alle fall"
Leo L 901127	PQ22 H s 2	Då Leo L just kommit in i köket möttes han av Olsson som frågade honom vem han var. Leo L tog mannen i hand och sade vad han hette. Mannen verkade helt normal.
901030	C s 7	Peter L skickade ut Leo L till bilen för att hämta brännvinsflaskan.
901102	E s 14 -s 17	Efter en kort stund bad mannen dem att gå.
		Leo L skiljde i fortsättningen på två misshandelstillfällen och dödsslaget.
		<u>Misshandelstillfälle 1</u>
	E s 16	Leo L beskrev hur Peter L helt plötsligt kom "och knuffar till han, så att han flyger min väg över här vet du och landar här ute någonstans tror jag."
	E s 17	Leo L stod vid spisen då Peter L kom ut ur rummet och knuffade till mannen.
	E s 18	"Så hoppar han direkt på gubben va. Sparkar på honom i ansiktet va". "Ja, jag vet vad han hade på fötterna, ett par svarta kängor med sådana remband på, sådana dojor hade han på sig".

901127	H s 3	"Peter utdelar åtskilliga sparkar. Inte bara i ansikte och huvud utan även på kroppen." "Då Peter sparkat på mannen blöder denne troligen från ansiktet. Efter denna misshandel ligger mannen och 'gnäller'". De gick nu runt i TV-rummet och vardagsrummet.
901102	E s 19	Leo L torkade av fingeravtryck "så sa han kläm här sa han, torka bort fingeravtrycket sa han till mig, ja, vad fan hade ju ...jag drog ner ärmen och började torka på några jävla grejer va". (Min kom: det framgår inte klart om denna händelse var efter 1:a, 2:a eller 3:dje misshandelstillfället)
<u>Leo L</u> 901105	PQ22 F s 2	<u>Misshandelstillfälle 2</u> Peter L återvände in i köket. Leo L kom något efter. Då han kom ut i köket stod Peter L och sparkade på mannen igen. Leo L fick det intrycket att mannen flyttat något på sig. Vid första misshandeln låg mannen med huvudet på golvet. Då Peter L nu för andra gången sparkade på mannen hade denne sitt huvud en bit upp på en skåplucka.
901127	H s 3	Då Leo L kom ut i köket hade Peter L tagit tag i mannen. Denne hade nu huvudet en bit upp på dörren till ett köksskåp. Mannen låg heller inte på samma ställe där de lämnat honom. Han låg nu närmare diskbänken. Peter L höll fast i mannen och sparkade och vad Leo L minns slog på mannen. Men mannen var fortfarande i livet eftersom "när de senare uppehåller sig i hallen hör de mannen gny från köket".
	H s 4	Peter L slog som en galning.
	H s 4	Efter andra misshandelstillfället passerade Peter L Leo L ut i hallen. Uppträde om en lampa - Peter L drog ner lampan med sladd. "Leo hör nu att mannen gnyr från köket"
901102	E s 30	Förhørsledaren frågar: "Såg du över huvud taget om Peter hade något blod på sig? Tänkte du på det någon gång om han var blodig?" Leo L : "Jag tänkte inte på det hur blodig han var" Förhørsledaren: "Nä, men om han hade något blod på sig. Vid något tillfälle tills ni skiljdes?" Leo L : " Efter han hade slagit gubben va, så har ju han och jag kommit på varandra nånstans va. Man stöter ju till varandra här och där så sett" — Leo L vidare: "Han stötte till mej några gånger, det är helt naturligt. Pang, bom stötte på varandra när man springer omkring där, springer omkring, vi gick nog." (Jmf Peter L:s uttryck om situationen i köket som ett tumult.)

Kommentar

Peter L:s och Leo L:s skildringar av vad som hände i Lindome har genomgående olika strukturer.

Peter L skildrar ett enda sammanhängande händelseförlopp som börjar med att båda gick tillsammans in i huset. Leo L strukturerar vad som skett i olika faser som börjar med att Peter L först knackat på och talat med Olsson och sedan 10-15 minuter senare ensam gått in i huset och 10 minuter senare öppnat ett fönster och kallat in Leo L. Händelserna inne i huset skildrar Peter L som ett enda angrepp på Olsson medan Leo L skildrar tre olika misshandelstillfällen vari slagen med stekpanna ingår i det tredje.

Peter L:s utsagor är genomgående torftiga och på många ställen osammanhängande och förvirrade medan Leo L:s utsagor mestadels är konsistenta.

Därmed är inte sagt att Leo L:s berättelser är sanningsenliga. Mycket tyder på att han försökt förringa sin egen medverkan. Spontant uppger han att Olsson bad dem att gå. Olsson behandlade alltså Peter L och Leo L lika.

Viktigt för den straffrättsliga bedömningen är att båda varit närvarande vid båda misshandelstillfällena och vid dödsslagen och att båda beskriver ett tumult som inte uppstått av att de bråkade med varandra. Utsagorna ger inte en bild av att någon av dem varit endast ett iakttagande vittne. I stället förmedlar utsagorna en bild av att båda varit i rörelse i köket och aktiva i misshandeln av Olsson.

Det skall noteras att Leo L:s skildring av hur han och Peter L springer mot varandra, pang, bom, kommer som svar på frågan om han sett blod på Peter L någon gång under dagen. Hans skildring är ett "god dag, yxskäft" och förefaller därför spontan och riktig. Han upptäcker tydligen snabbt att han sagt för mycket och försöker moderera genom att säga: "när man springer omkring där, springer omkring, vi gick nog".

Vidare är det av intresse hur Peter L flera gånger nämner att Olsson legat och snarkat. Snarkandet tycks av Peter L ha uppfattats som enerverande och kan ha utlöst hans och Leo L:s beslut att slå ihjäl Olsson för att få tyst på honom.

För den straffrättsliga bedömningen är det vidare viktigt att notera att händelseförloppet varit uppdelat i tre faser. Peter L och Leo L har tillsammans vid första misshandelstillfället skapat en farlig situation för Olsson. I pauserna mellan första och andra och mellan andra och tredje misshandelstillfället har båda två haft tid att avbryta den farliga situationen.

Viktigt att notera är vidare att obducentens första utlåtande om de två olika typerna av skador stämmer med Leo L:s utsagor. De sparkar och slag mot Olssons kropp som utdelades vid de två första misshandelstillfällena har uppenbart orsakat "krossåren samt slemhinneblödningarna på läpparna och blåmärket på hakan samt brottet på bröstbenet och revbensbrodden".

Peter L beordrade Leo L att torka av några märken efter den första misshandeln, kanske efter dödsslaget, i vart fall före stölderna.

Själv har han enligt Leo L efter en sista vända in i huset kommit ut till bilen med en papperstuss i handen och uppgett att det nu inte fanns några fingeravtryck kvar.

förhör- person, förhör- datum	kod + sid	5. SLAGEN MED STEKPANNA - MISSHANDELSTILLFÄLLE 3
<u>Margit Ericsson</u> 901027	A5 s 2	Själv döds slaget är väl dokumenterat genom fyndet av mordredskapet, en stekpanna, och obducentens utlåtande. Endast en av Peter L och Leo L kan ha hållit i stekpannan och utdelat det dödande slaget. Men Olsson fick minst två slag varav ett dödande. Det är högst sannolikt att båda slagit med stekpannan, ovisst emellertid vilket slag som varit dödande. Det är därför av stort intresse hur de båda skildrar detaljerna kring stekpannan.
901123	A5:B s 1-2	Då hon fann fadern liggande död i köket iakttog hon att stekpannan stod på köksbordet. "Handtaget var borta, det var ett hål i stekpannan där handtaget hade suttit. Handtaget kunde hon inte observera." Hon hade använt denna stekpanna under gårdagen, då hon stekt kallops. Hon gjorde ren pannen och hon "tror att den stod på spisen då hon gick därifrån"
<u>Peter L</u> 901122	O47 F s 20	"vad gäller stekpannan brukar denna alltid stå i skafferiet i hallen." Olsson har alltså med all säkerhet ställt in stekpannan innan eller i samband med, att han ställde in köttet i skafferiet. Margit Ericsson uppgav, att stekpannan aldrig stod framme. Denna stod alltid på nedersta hyllan längst till höger (syns väl då dörren öppnas). Skafferiet är obelyst men ljus fanns i hallen.
	F s 9	Peter L tillfrågas om stekpannans placering före slagen: "Ja, den måste ha stått på spisen, ja, jag vet inte exakt var den stod, om den stod på köksbordet, vid spisen det vet inte jag".
		"när Leo hade dratt stekpannan, drog stekpannan rätt i skallen, så skftet gick å, så det var en kraftig smäll, men han levde i alla fall". Litén menar att Olsson "snarkade" också då han lämnade huset.
901204	G s 2	Då Peter L var i ett rum till höger från hall/kök såg han att Leo L gett sig på mannen. Leo L hade en stekpanna i en av händerna. Peter L ser att Leo L utdelar flera slag mot mannen. Då denne är på väg ner mot golvet går handtaget av stekpannan. Han ser

		inte var stekpannan tar vägen inte heller var handtaget tar vägen sen. Då mannen ligger på golvet utdelas inga slag. "Detta var det enda våld mot mannen som Peter L såg."
901211	H s 2	Efter dådet mot mannen vet han inte vad som gjordes med stekpannan. Han kan inte svara på hur stekpannan utan handtag hamnade på köksbordet.
<u>Leo L</u> 901030	PQ22 C s 4	"Så går han in i nät skåp vad det är för något. Jag står där i hallen i köket och så hittar han nån jävla stekpanna eller vad fan det va och säger "nu skall jag döda gubben"."
901127	H s 4	Leo L stod i hallen och hörde att mannen gnydde från köket. Peter L öppnade ett skåp i hallen och tog fram något där. Leo L såg dock inte vad det var. Då Peter L vände sig om såg Leo L att det var en stekpanna. "Nu skall gubben dö det har jag gjort förr" säger Peter L. Leo L sprang fram och sa åt Peter L att sluta. Nej, nej, sa Peter L. <u>Leo L stod cirka en meter från Peter L och mannen.</u> Hur många slag Peter L slog vet han inte. Leo L tror inte att mannen försökte värja sig. Vid första slagen hade Peter L endast stekpannan i handen, därefter tog han en trasa - typ disktrasa - och hade denna mellan handen och skaftet på stekpannan. <u>Leo L vet inte vitsen med detta.</u> Leo L vet att Peter L lade en handduk på mannens blodiga huvud/ansikte. <u>Han vet inte varför Peter L gjorde det.</u> Leo L skildrar hur det var efter slagen. Han tror att mannen då var död. Han gav inga ljud ifrån sig. Att mannen skulle ha legat och snarkat är helt fel. Efter de slag, som Peter L utdelade med stekpannan kunde mannen inte ge ljud från sig.
	H s 6	Det var inte så att Peter L tvekade eller letade innan han gick till utrymmet. Han gick direkt dit.

Kommentar

Beträffande förspelet till slagen med stekpannan stämmer Leo L:s uppgifter med det övriga materialet. Han anger stekpannans placering före slagen i ett skåp utanför köket, en placering som Margit Ericsson angett som den troliga. Vem av de båda som hämtat stekpannan ur skåpet är emellertid en öppen fråga. De hade sprungit tillsammans runt i huset i omgångar mellan misshandelstillfällena och kan då ha öppnat skåpet och sett stekpannan. Men Peter L svävar på målet vad gäller stekpannans placering på ett sätt som kan vara uppriktigt. Det troligaste förefaller vara att det var Leo L som hämtade stekpannan ur skåpet och börja-

de slå Olsson. För hypotesen att Peter L sedan övertagit stekpannan talar Leo L:s uppgift om en trasa. Peter L skulle ha lindat en trasa runt handtaget på stekpannan. Det är inte särskilt troligt att han skulle, som Leo L påstått, börjat slå utan att ha någon trasa runt skaftet men sedan hejdat sig för att vira en trasa mellan handen och skaftet. Det förefaller mer troligt att Peter L då han övertog stekpannan från Leo L virade en trasa runt skaftet. Leo L har påstått att Peter L fällt repliken: "Nu skall gubben dö ..." Den repliken passar bra in på situationen att Peter L tar över stekpannan från Leo L. Det är Peter L som skildrar hur handtaget gick av stekpannan.

En intressant uppgift från Leo L är värd att notera nämligen att han stått cirka en meter från Olsson och Peter L då Peter L utdelade slagen med stekpannan. Om Leo L inte själv sparkade Olsson så hade han i vart fall en god position för sina iakttagelser.

förhørs- person och förhørsda- tum	kod + sid	
		6. EFTERSPELET
<u>Peter L</u> 901122	O47 F s 19	På fråga om Peter L var uppe på övervåningen efter att Leo L slagit ner mannen svarar Peter L att han väl var däruppe "en tie-femton minuter ungefär alltså, sökte igenom grejerna, jag leta efter vapen..."
	F s 10	Peter L säger till Leo L att : "dra ut härifrån nu för faan, så går han ut genom dörren, jag låser till ytterdörren, tar med mig nycklarna, så hoppar jag ut genom fönstret."
<u>Leo L</u> 901030	PQ22 C s 6	Efter slagen med stekpannan hörde Leo L "att det är en bil som kommer". Leo L: "jag säger åt han "det kommer en bil". "Det var en röd bil som kom upp där och så såg jag en tjej eller en kvinna som titta på bilen och inuti bilen". Men då sprang Peter L upp på övervåningen. Han sa: "Här finns det pengar, här finns det vapen".
901102	E s 23-24	Båda hoppade ut genom fönstret, sen "går ju Peter själv in i huset". Så följer en beskrivning av hur Peter L går in och ut ur huset och bär ut saker till bilen, hoppar över staketet, kastar saker över staketet etc. Och så till slut så hade Peter L någon papperstuss i handen och sa att nu finns det inga fingeravtryck.
	E s 26-28	Sen körde de båda till Baby Doll. På fråga varför han körde till Baby Doll och inte hem - han hade ju hela tiden sagt att han längtade hem svarade han

att han var för berusad för att åka hem och visa sig för sambon Catharina och hennes mamma Barbro: "Hur fan skall jag kunna åka hem och sätta mig framför TV:n? så ett va"
--

Kommentar

Efter slagen med stekpannan stod Leo L på vakt. Han observerade en bil och varnade Peter L innan denne gick uppför trappan för att leta efter vapen och pengar. Leo L var då enligt egen uppgift övertygad om att Olsson var död. Hans vakthållning måste därför i första hand ha gått ut på att säkra reträtten från mordplatsen.

NÄRMARE OM ÅKLAGARNAS FÖRSEELSE OCH JO:S MISSTAG

Chefsåklagare Segges grundläggande misstag synes ha varit att han från början låste sig vid uppfattningen att det gällde att utreda vem som givit Olsson ett dödande slag med stekpannan. Han uttalar följande i Göteborgsposten 16 januari 1992: "Om jag hade åtalat båda två, hur skulle jag då agerat i rätten? Skulle jag ena stunden säga att det var den ene som höll i mordvapnet, i andra stunden den andre." --- "Det var helt enkelt nödvändigt att välja en av de två" Så myntades uttrycket att den ene var mördare och den andre endast vittne.

Enligt obduktionsprotokollet rörde det sig emellertid om minst två slag mot Olssons huvud, ett i ansiktets högra del och ett på hjässan av vilka slaget mot hjässan var det dödande. Vidare enligt obduktionsprotokollet har det varit omöjligt att fastställa ordningsföljden mellan det dödande slaget och övriga slag. Om därför Peter L slagit något slag med stekpannan och Leo L ett annat måste den rättsliga bedömningen bli en annan än åklagarens. I sådant läge är det accepterat att som medgärningsmän åtala båda utan att behöva påstå och bevisa vems slag som direkt orsakat offrets död.

Peter L:s och Leo L:s utsagor under förundersökningen stämmer båda med obducentens utlåtande och med varandra vad gäller att fler än ett slag utdelades. Peter L uppger att Leo L utdelade flera slag med stekpannan, Leo L uppger att han inte vet hur många slag Peter L slog.

Slagen med stekpannan skedde under en komprimerad tidsrymd. Peter L och Leo L var båda närvarande i köket. De beskriver under förundersökningen olika skeden av slagen. Leo L berättar varifrån stekpannan kom och hur Peter L först slog utan och därefter med en trasa lindad kring skaffet. Peter L beskriver när handtaget gick av stekpannan. Sammanställer man deras utsagor får man en bild av att båda har slagit med stekpannan exempelvis att Leo L utdelade de första slagen och att Peter L därefter tog stekpannan, lindade en trasa runt handtaget och utdelade det eller de sista slagen.

Frågan måste ställas hur det kom sig att Segge låste sig vid uppfattningen att den ene var mördare och den andre endast vittne. Det finns

ett svar som ligger nära till hands. Segge har inte gått igenom förundersökningsmaterialet tillräckligt noggrant. Han kan inte ha sammantallt Peter L:s och Leo L:s uppgifter punkt för punkt. I så fall skulle han ha upptäckt hur väl de går att sammanfoga på flera avgörande punkter. Segges tjänsteförseelse bottnar i att han inte satt sig in i polisens utredningsmaterial.

Åklagarens andra misstag var att inte observera Leo L:s och Peter L:s uppgifter om samråd före intrånget i Olssons hus. Peter L har berättat om det första samrådet i bilen och Leo L om det andra. Beträffande det andra tillfället skall noteras att Peter L då varit inne en gång hos Olsson, enligt Leo L, och frågat efter Råven utan positivt besked och ändå blir de sittande i bilen utanför Olssons hus i 10-15 minuter. Ett antagande att de kom överens om att söka pengar och/eller vapen hos Olsson bekräftas av deras slutreplik, se ovan.

Åklagarens tredje misstag var att inte åtala alternativt för misshandel och vållande till annans död. De tre misshandelstillfällena är klart särskiljbara från varandra. Det sätt på vilket Olsson blev sparkad och slagen under de två första misshandelstillfällena uppvisar sådan råhet och grymhet att det är minst sagt förvånande att åklagaren inte åtalade alternativt för grov misshandel och grovt vållande till annans död. Leo L har utförligt beskrivit hur Peter L sparkade Olsson under de två första misshandelstillfällena, en utsaga som väl hade räckt som tillräckliga skäl för åtal på den punkten.

Åklagarens fjärde misstag var att inte formulera gärningsbeskrivningen så att domstolarna fick utrymme att använda hela spektrum av straffrättsliga regler angående ansvar för de olika varianterna för medgärningsmannaskap och för medhjälp.

Margit Ericsson menar själv att Dan Segge medvetet nonchalerade polisens utredning och medvetet tog lätt på utformningen av gärningsbeskrivningen. Enligt hennes egen uppfattning ansåg Segge att det inte var särskilt viktigt härmed. Det har hela tiden förefallit henne som om Segge ansett att hennes pappa bara var en vanlig gammal man varför man inte kunde fordra samma noggranna överväganden och samma omsorg vid utformningen av åtal som vid mord på kända personer.

Polisen synes emellertid ha haft en annan inställning än Segge. Kriminalinspektören Tony Lindskog, som var förhørsledare och ställde samman förundersökningsmaterialet, föreslog åtal mot Leo L för mord alternativt medhjälp till mord men åklagaren tog i stämningsansökan bort alternativet mord och åtalade endast för medhjälp. (Lindskogs förundersökningsprotokoll 901217). Leo L släpptes på grund härav ur häktet vilket gjorde det omöjligt för polisen att förhöra Peter L och Leo L mot varandra, en omständighet som antagligen försvagat bevismaterialet mot båda avsevärt.

Även hovrätten har varit inne på tanken att Peter L och Leo L samverkade: "Hovrätten anser sig för sin del inte kunna utesluta att Peter L och Leo L tillsammans trängt sig in hos Ernst Olsson i brottsliga avsikter och att de gemensamt utövade våld mot honom". Men hovrätten var alltså på grund av åklagarens gärningsbeskrivning förhindrad att närmare pröva detta antagande.

Förre riksåklagaren Torsten Jonsson fick Lindome-mordet på sitt bord genom en hemställan från Segge och regionåklagarmyndigheten i Göteborg om fullföljd av talan mot Peter L. till Högsta Domstolen. I hemställan till RÅ anför Segge tunga skäl för fullföljd. Men Torsten Jonsson av-slog hemställan den 91 05 23.

Riksåklagarens misstag synes ha bottnat i samma uppfattning som Segges nämligen att målet rörde sig om en skyldig och ett vittne. Det heter i skrivelsen från RÅ: "I målet är situationen den att var och en av två personer lämnar en berättelse som helt friar honom själv från ansvar och i stället utpekar den andre som självständig gärningsman till mordet".

Men för den som noggrant läst förundersökningsmaterialet framstår händelserna i en helt annan dager. Det behöver endast erinras om de två tillfällena för samråd i bilen och om det tumult som båda skildrat i köket under misshandelstillfällena. Man måste fråga sig om riksåklagaren verkligen själv har läst igenom utskrifterna av förhören under förundersökningen.

Det är allvarligt om riksåklagaren i ett så principiellt viktigt mål som detta, beslutat att inte fullfölja talan utan att själv ha satt sig in i förundersökningsmaterialet. Om de lägre åklagarna av tidsbrist eller bristande kunskaper felaktigt bedömer förundersökningsmaterial måste ju allmänheten kunna förlita sig på att riksåklagaren gör en seriös överprövning.

Flera privatpersoner och sammanslutningar jämte den mördades barn vände sig till JO för att få åklagarens handläggning av åtalsbeslutet granskat. Chefs-JO Claes Eklundh fann emellertid inte någonting att anmärka. Som skäl till beslutet citerade han hovrättens dom vilket är synnerligen förvånande. Domarna i målet beslutas ju av domstol efter det att åtal väckts och huvudförhandling hållits och grundas endast på vad som förekommit vid huvudförhandlingen. Chefs JO måste väl veta att åklagarens beslut ligger i tiden före domarna och grundas på polisens förundersökningsmaterial. Chefs JO har alltså bedömt åklagarens beslut om åtal och utformning av gärningsbeskrivningarna med hänvisning till irrelevant material. Undertecknad förde frågan om JO:s agerande till riksdagens konstitutionsutskott som endast svarade att utskottet inte behandlade frågor från privatpersoner.

Den uppfattningen måste hävdas att i åklagarens tjänsteplikt ingår att noggrant granska polisens förundersökningsmaterial. Denna granskning är nödvändig för åklagarens följande åtgärder: utformning av gärningsbeskrivning, presentation av bevismaterial för domstolen och agerande inför domstol som part. De här påstådda försummelserna gäller en grundläggande, principiellt viktig juridisk fråga som åklagaren borde ha varit väl förtrogen med. Det stränga kravet på åklagare att formulera gärningsbeskrivningen noggrant är en förutsättning för regeln att domstol skall rigoröst hålla sig inom ramen för åklagares gärningsbeskrivning. (Se härom Ekelöf, Rättegång II, femte upplagan, s 116 ff)

Vid bedömning av frågan om en åklagares åtgärd skall betecknas som tjänsteförseelse enligt resningsparagraferna måste man väga in följderna. I detta fall ledde tjänsteförseelsen till friande domar för två

kumpaner som tillsammans begått ett synnerligen rätt övergrepp mot en gammal man med döden som följd. Peter L har efter frigivningen begått nya brott och dömts till fängelsestraff vid tre tingsrätter, Gotlands Tingsrätt, DB 81 B 35/92, Norrköpings Tingsrätt, DB 912 B 990/93 och Kalmar Tingsrätt, DB 590 B 589/94. I domen från Norrköping dömdes han dessutom för övergrepp i rättssak.

Doktrin och rättspraxis

I litteraturen har man diskuterat frågan om åklagaren har en tjänsteplikt att åtala om han bedömer bevisningens styrka som mindre än tillräckliga skäl men starkare än sannolika skäl. Man brukar tala om en gräzon. Huvudargumentet för åtal inom gräzonen är att åklagaren, då bevisningen är så pass stark som sannolik eller rättsfrågan är svårbedömd, skall lägga fram material och domstolen döma. Det motargument som brukar framföras mot att ålägga åklagaren att åtala inom gräzonen är att inte "åsamka en oskyldig svårt lidande" Det är viktigt att notera att det svåra lidande som avses gäller att över huvud taget bli åtalad för brott.

Ekelöf framför åsikten att åklagaren i tveksamma fall bör låta domstolen pröva rättsfrågan och bedöma bevisningen.

Litteratur: Ekelöf, Rättegång V, sjätte uppl, s 123-125.

Tjänsteplikten att stämma på alternativa gärningsbeskrivningar vilar på samma huvudargument att det är domstolen som skall döma. Motargumentet har däremot mindre betydelse. En andra alternativ gärningsbeskrivning lär i regel inte addera något lidande för den misstänkte.

Synpunkten att en åklagare inte får chansa på att åtala på otillräcklig utredning i förhoppning om att det kan komma fram ytterligare bevisning inför domstolen är inte relevant i detta fallet. Utredningen i målet var tillräckligt utförlig för att tillåta alternativa gärningsbeskrivningar. Här gällde det att ur förundersökningsmaterialet lyfta fram vad som kunde vara aktuellt att ingå i gärningsbeskrivningen.

Rättspraxis beträffande alternativa gärningsbeskrivningar

NJA 1992 s. 474

Två personer som tillsammans varit på brottsplatsen då en man miss-handlats, knivstuckits och dött dömdes av Högsta Domstolen för dråp trots att de skyllde på varandra.

Ett av knivsticken bedömdes ha direkt orsakat döden. Ett avbrutet knivblad återfanns i den dödes kropp. Det hade inte kunnat utredas vem av de två tilltalade som utdelat det direkt dödande knivsticket. Gärningsbeskrivningen i tingsrätten var utformad som underlag för ansvarssyrkande mot båda som gärningsmän för dråp. I hovrätten justerades åtalet att gälla dråp alternativt medhjälp till dråp för endera eller båda. Hovrätten dömd emellertid den ene för försök till dråp och den andre för medhjälp till försök till dråp.

Riksåklagaren överklagade hovrättens dom och yrkade ansvar för båda tilltalade för dråp alternativt för medhjälp till dråp för någon av dem eller för båda samt straffskärpning. Riksåklagaren menade att man under vissa förutsättningar borde kunna se bort från att utredningen inte klart visade vem av två som utdelat det stick som blev den direkta dödsorsaken. Han skriver att det skulle "sakna betydelse att utreda vem av de två som utdelade sticket i hjärtat". Riksåklagaren rekommenderade att följande företeelser skulle beaktas nämligen:

1. om det avgörande knivsticket utdelats av den ene av dem i omedelbar närvaro av den andre
2. om det rört sig om ett och samma händelseförlopp i vilket båda deltagit
3. om de båda gått till samlat angrepp mot offret

Om dessa tre företeelser varit för handen skulle det alltså enligt riksåklagaren vara skäl för att åtala och döma två tilltalade som gärningsmän.

Margit Ericson gör gällande att situationen i detta mål innehållit samtliga tre angivna företeelser:

1. det avgörande slaget med stekpannan utdelades av endera Peter L eller Leo L i närvaro av den andre
2. Peter L och Leo L deltog i ett och samma händelseförlopp i Olssons hus i Lindome på eftermiddagen den 26 oktober 1990
3. de hade gått till samlat angrepp mot Olsson, Peter L genom att kasta omkull honom, sparka och slå honom då han låg på golvet, Leo L genom att delta i misshandeln och i vart fall inte avbryta den farliga situation han varit med om att skapa.

Likheterna mellan 1992 års rättsfall och detta mål är slående.

Två personer har i båda fallen erkänt att de varit på brottsplatsen vid tiden för brottet men skyller den dödande handlingen på kamraten.

Den bevisrättsliga situationen har i stort sett varit densamma. Man har haft de tilltalades berättelser, viss teknisk och medicinsk bevisning och några vittnesmål av indirekt värde om hur de tilltalade förhållit sig före och/eller efter de brottsliga händelserna. I båda målen har de tilltalades uppgifter gått isär både i fråga om mindre väsentliga uppgifter och om själva handlingen som direkt ledde till döden.

I båda fallen har det stått klart att de två misstänkta kommit till och gått från brottsplatsen tillsammans och i sämja. I 1992 års fall ansågs det inte styrkt att våldet föregåtts av samråd. Peter L och Leo L däremot hade vid två tillfällen samråd innan de gick in i huset, av vilka det senaste samrådet måste tillmätas avgörande betydelse. Detta eftersom Peter L då erfarit att en gammal man var ensam hemma varför brottsplaneringen kunde gå ut på att om så behövdes bruka våld.

Händelseförloppet som ledde till Olssons död varade högst 50 - 55 minuter medan i 1992 års fall anges "ett till några minuter komprimerat förlopp". Tidsskillnaden mellan de båda fallen kan inte tillmätas betydelse.

I båda fallen har en av de två framställts som huvudaktör, i 1992 års fall Mikael J., i det aktuella fallet Peter L. I 1992 års fall förnekade den andre, Jani S, att han över huvud taget deltagit i våldet. Han uppgav att han endast skyddat sig med en köksstol och att han därvid på något stadium slagit kniven ur handen på offret. I det aktuella fallet har Leo L uppgett att han inte deltagit i misshandeln av Olsson men samtidigt berättat hur han och Peter L under misshandelsperioderna i köket inte bråkade inbördes men "Pang, bom stötte på varandra när man springer omkring där". I 1992 års fall fann Högsta Domstolen att Jani S deltagit i våldet mot offret på ett mera aggressivt sätt än han själv medgett och dömde både honom och Mikael J. för dråp. I det aktuella fallet åtalades Leo L endast för medverkan för vilket åtal han friades av tingsrätten, vars dom står fast.

Högsta Domstolens ställningstagande i 1992 års rättsfall ligger i linje med NJA 1980 s 606. I detta fall dömdes tre män för misshandel oaktat det inte klargjorts vem som tillfogat vilka skador. Förspelet och förloppet ansågs motivera medgärningsmannansvar. 1992 års rättsfall innebär alltså ingen kursändring i HD-praxis vilken uppfattning stöds av att 1992 års fall icke är antecknat i Högsta Domstolens minnesbok för Antagen rättsgrundsats eller lagtolkning.

NYA OMSTÄNDIGHETER OCH BEVIS 58 kap 3§ 2 punkt RB

Margit Ericsson åberopar som nya omständigheter:

de omständigheter som inte ingick i åklagarens gärningsbeskrivning, men som borde ha ingått:

- att Peter L uppsåtligen utdelat något eller några av slagen med stekpanna mot Olsson, av vilka ett kan ha varit det dödande,
- att Peter L uppsåtligen misshandlat Olsson med sparkar och slag på ett sätt som varit en nödvändig betingelse för dödsslaget med stekpannan,
- att Peter L främjat dödsmisshandeln genom samråd och brottsplanering tillsammans med Leo L i bilen vid två tillfällen, först utanför bolaget och senare utanför Olssons hus, samt genom knuffar, sparkar och slag mot Olsson, alltså med råd och däd,
- att Peter L uppsåtligen med sparkar och slag misshandlat Olsson och vållat hans död,
- att Peter L genom samråd, brottsplanering och fysiskt våld varit medhjälpig till misshandel och vållande till Olssons död, alltså med råd och däd,
- att Peter L genom att tränga sig in till Olsson skapat en farlig situation för denne som han vidmakthållit genom att inte på Olssons begäran lämna huset och låtit bli att avbryta fast han enligt egen uppgift varit närvarande då Leo L utdelade slag med stekpannan, sk oäkta underlåtenhetsbrott.

Åklagaren har i åtalet åberopat den omständigheten att Peter L genom att knuffa omkull Olsson, sparka och slå honom och därefter slå en stekpanna upprepade gånger i huvudet på Olsson uppsåtligt dödade denne och därigenom gjort sig skyldig till mord. Åklagaren har inte formulerat någon alternativ gärningsbeskrivning för medverkan. Hovrätten friade Peter L från åtalet för mord utan att pröva någon form av medverkan. Samtliga omständigheter ovan är därför nya omständigheter.

Om resning beviljas bör gärningsbeskrivningen i rättegången utformas som ovan. Bevisläget skulle därmed på flera sätt bli annorlunda i ny rättegång. Sannolikhetsberäkningar för vem av de två som utdelat det dödande slaget, av typ 80 procent för den ene ger 20 procent för den andre, diskuterades tidigare i massmedia (se exempelvis riksåklagaren under Brännpunkt i Svenska Dagbladet den 30 januari 1992) men blir inte aktuella då det gäller att avgöra om båda slagit vardera något slag. Bevisningen kan i framtiden helt inriktas på skuldfrågan för var och en.

De sex omständigheterna ovan bygger på ett stort antal detaljer i det händelseförlopp som ledde till Olssons död. Att åberopa dem innebär att justera det tidigare åtalet jämlikt 45 kap 5§ sista stycket RB. Om åklagaren åberopat dessa omständigheter redan under rättegångarna är det högst sannolikt att Peter L skulle ha dömts för medverkan i någon form till Olssons död. Margit Ericsson har däremot inte kunnat åberopa dem varken vid tingsrätten, i hovrätten eller i fullföljd till Högsta Domstolen på grund av de regler som gäller målsägandens agerande.

Margit Ericsson har inte haft partsställning i brottmålet förrän i resningsärendet. Hon biträdde inte åklagarens talan i tingsrätten eller i hovrätten och fullföljde inte talan till Högsta Domstolen. Men även om hon gjort det skulle hon inte kunnat åberopa omständigheterna ovan. Målsägande i partsställning i åklagarmål kan inte justera åklagarens gärningsbeskrivning och inte heller med framgång begära att domstolen skall tillåta någon form av utviökning av åtalet. Enligt Gärdes Kommentar gäller samma strikta gränsdragning för målsägandens talan som för domstolen enligt RB 30:3 (s 246, kommentaren till 20 kap 8§ RB). Detta innebär att om Margit Ericsson biträtt åtalet eller fullföljt talan hade hon likväl inte kunnat åberopa omständigheterna ovan.

Margit Ericsson åberopar som nya bevis:

- 1) utdraget ovan ur förundersökningsprotokollet, sid 4 - 15,
- 2) vittnesattest av Margit Ericsson m fl om Leo L:s yttrande vid syn under hovrättsförhandlingen i överklagat mål mot Peter L,
- 3) utskrift av polisförhör med två personer angående Peter L:s agerande i Lindome under morddagen:
 - a) dialogförhör 1992 03 10 Dnr K 5624-90 sid G 58,
Förhørsledare Krinsp Kenneth Lindborg, Mölndal;
 - b) dialogförhör 1993 10 05 IJ 125
Förhørsledare Krinsp Bo Isaksson, Mölndal;
- 4) väntad slutrapport om pågående DNA-undersökningar vid Uppsala Universitets Biomedicinska Centrum, Institutionen för Medicinsk Genetik.

Bevistemata är de nya omständigheterna ovan. Eftersom Margit Ericsson inte kunnat återopa de nya omständigheterna tidigare har det inte varit aktuellt att föra in bevisningen förrän nu. Men för att ny rättegång skall vara meningsfull måste ny bevisning föras in till stöd för en justerad gärningsbeskrivning.

Förundersökningsprotokollet

Bevisningen utgörs i första hand av polisens förundersökningsmaterial, främst de förhör som hållits med de båda misstänkta före rättegången i tingsrätten. Denna bevisning har inte tidigare prövats i rättegång mot Peter L. Bevisningen är ny även för Margit Ericsson. Hon hade inte partställning i brottmålet och har inte fått insyn i utredningen före eller under rättegången i tingsrätten eller under rättegången i hovrätten. En målsägande måste därför till skillnad från allmän åklagare ha möjlighet att föra in material från förundersökningen som ny bevisning i resningsärende.

Förhören finns dokumenterade genom utskrifter från inspelningsband och vid flera av förhören har försvarare närvarit. De misstänkts utsagor förefaller spontana och okamouflerade även beträffande uppgifter som är till nackdel för dem själva. Här skall hänvisas till kommentarerna till de föreslagna alternativa gärningsbeskrivningarna sid 1 - 3 och kommentarerna till förhören i föregående avdelning om åklagarens tjänsteförseelse sid 4 - 15.

Det skall särskilt framhållas Leo L:s och Peter L:s gemensamma bakgrund och den inbördes lojalitet som kommer till uttryck både i utsagor och handlande.

Peter L:s yttrande: "eftersom vi kallade oss för bröder va, så brukar man ställa upp", ger en blyxtbelysning av Leo L:s och Peter L:s inbördes förhållande. Det visar inte bara att de kände sig närbesläktade och kunde hjälpa varandra om så behövdes utan också att det hände ofta, så brukar man ställa upp.

Yttrandet förefaller ha kommit spontant. Peter L har varit ogarderad och tydligen inte haft en tanke på att detta yttrande kunde tolkas till hans nackdel. Därför har det ett betydande bevisvärde.

Peter L:s beskrivning av hur han och Leo L planerade tillsammans är också uttrycksfull: "snackar och snackar liksom om vad som hänt hur vi skall lägga upp våra grejor va".

Leo L:s välstrukturerade beskrivning av vad som hände då de kom fram till Olssons hus ger en bild av samarbetet där. Om Peter L enligt denna beskrivning fått besked av Olsson att Råven inte fanns där fanns det inget skäl för dem att sitta kvar i bilen utanför Olssons hus. Likväl gjorde de det i 10-15 minuter. Leo L:s berättelse om dessa 10-15 minuter är motsägelsefull. Å ena sidan skildrar han Peter L som stökig och bråkig å andra sidan redovisar han avslutningsfraser som passande i ett allvarligt beslut att göra en stöt: "det är fint folk som bor där sa han till mig, ja, jag tittade på huset, ja, det var ju schysst".

Beträffande medhjälp genom död har Leo L gett en livfull skildring av händelserna i köket: "Pang, bom stötte på varandra när man springer omkring där". Yttrandet ger en bild av två kompisar som jobbar ihop i en kritisk situation på brottsplatsen.

Av utsagorna framgår vidare att i samarbetet mellan Peter L och Leo L under morddagen var Peter L initiativtagare. Det var han som hade problem, det var han som visade vägen till Lindome, det var han som gick in först i Olssons hus och det var han som lämnade det sist.

Vittnesattesten har tillkommit eftersom Leo L:s citerade yttrande under den syn som hovrätten höll i Olssons hus inte protokollerades trots Margit Ericssons uppmaning och alltså inte ingick i processmaterialet.

Även vittnesattesten stöder hypotesen om lojalitet och samarbete. På fråga till Leo L varför han hoppade ut genom fönstret efter mordet svarade han att de hade bråttom: "Vi hade ju haft ihjäl en gubbe". Det är värt att lägga märke till den situation som Leo L befann sig i då han fällde repliken. Domen i tingsrätten mot honom själv hade vunnit laga kraft. Han hade inte någon anledning att frukta någonting för egen del av rättegången i hovrätten. Han kunde vara avstressad i förhören. Och så slapp det ur honom ett yttrande som har karaktär av erkännande.

Tre personer har under sanningsförsäkran uppgett att de hört frågan och svaret.

Protokoll över förhör 1992 03 10 och förhör 93 10 05 ingår i material från förundersökning som ännu inte är avslutad. Protokollen är därför inte offentliga handlingar. Inte förrän Högsta Domstolen infordrat dem är det möjligt för Margit Ericsson att närmare ange beviset för åberopandet.

DNA-testerna

På uppdrag av polis-åklagare i Göteborg utförs DNA-test under professor Gyllenstens ledning vid Uppsala universitet, Institutet för Medicinsk Genetik. Att avancerad teknik skapats och utvecklats under arbets gång har medfört betydande tidsåtgång. Undersökningarna är ännu inte slutförda. Resultaten har hittills inte varit av betydelse för resningsärendet. Inte heller kan den test som återstår förväntas bli avgörande för utgången.

Men om slutrapporten från Uppsala skulle vara färdig innan denna resningsansökan föredrages i Högsta Domstolen och om den visar sig innehålla något av värde för resningsansökan mot Peter L, anholder Margit Ericsson om att få åberopa rapporten.

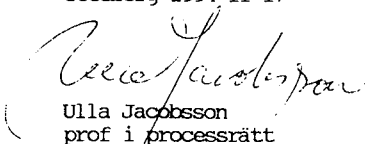
"Gamla omständigheter och gamla bevis"

I hovrätten hölls förhör förutom med Peter L även med Leo L och ytterligare några personer. Tyvärr finns emellertid varken band eller utskrift av band från dessa förhör arkiverade. Som ombud för Margit Ericsson har undertecknad endast haft hovrättens domskäl att tillgå.

Hovrätten har inte haft att pröva Leo L:s andel i misshandeln och dödandet av Olsson som en fråga om ansvar för Leo L. Men domstolen har vid bedömning av åtalet mot Peter L uttalat sig om Leo L:s och Peter L:s gemensamma agerande som en alternativhypotes. Hovrätten ifrågasätter riktigheten av att utgå från att "bara endera av Peter L eller Leo L skulle ha förgripit sig mot Ernst Olson". Hovrätten fortsätter: "Hovrätten anser sig för sin del inte kunna utesluta att Peter L och Leo L tillsammans trängt sig in hos Ernst Olsson i brottsliga avsikter och att de gemensamt utövat våld mot honom". Men hovrätten var alltså förhindrad att pröva sin alternativhypotes på grund av åklagarens snäva gärningsbeskrivning och underlåtenhet att överklaga domen mot Leo L.

Margit Ericsson åberopar uttalandet i hovrättsdomen som stöd för båda resningsgrunderna, för påståendet om åklagarnas tjänsteförseelse och för behovet av att med hjälp av nya omständigheter och bevis pröva målet på nytt.

Göteborg 1994 11 17

Ulla Jacobsson

prof i processrätt

ombud för Margit Ericsson tillika biträde enligt Rättshjälpslagen

Göteborg 1994 11 17

Hovrätten för Västra Sverige
 Box 5051
 402 22 GÖTEBORG

Ansökan om resning mot dom DB 53, mål nr B 746/90 meddelad av Mölndals Tingsrätt 1991 01 31 i vad avser friande dom för Leo L för medhjälp till mord och ogillande av yrkande om skadestånd och ersättning för rättegångskostnader.

Margit Ericsson, som anmälde mordet på sin far till polisen, är kårande i resningsärendet och för talan mot Leo L jämlikt 58 kap 3§ 1 punkt RB med påstående om åklagarens tjänsteförseelse och jämlikt 2 punkt under återopande av nya omständigheter och nya bevis.

Den åklagare som bär det primära ansvaret för tjänsteförseelserna är Dan Segge, chefsåklagare vid Mölndals åklagardistrikt. Segge formulerade en för snäv gärningsbeskrivning till tingsrätten. En noggrann genomgång av förundersökningsmaterialet borde ha gett anledning att fullfölja talan till hovrätten och där justera åtalet.

I samband med att vanliga tjänstefel avkriminaliserades ändrades resningsgrunderna, 1975:670. Brottsligt förfarande av åklagare m fl som resningsgrund kompletterades då med tjänsteförseelse som resningsgrund. Även en förseelse som endast skall handläggas av vederbörande myndighet i ett disciplinärt ärende kan alltså utgöra resningsgrund.

ÅKLAGARENS TJÄNSTEFÖRSEELSE 58 kap 3§ 1 punkt RB

Åklagaren åtalade Leo L för medhjälp till mord. Tingsrätten friade honom därifrån och dömde honom för skyddande av brottsling.

Margit Ericsson gör gällande att hon bör beviljas resning i målet jämlikt punkt 1 därför att åklagaren begått tjänsteförseelse genom att formulera en för snäv gärningsbeskrivning, vilket ledde till att endast frågan om medhjälp till mord genom dåd prövades. Margit Ericsson menar att materialet från förundersökningen, i synnerhet förhören med de båda misstänkta, borde lett till alternativa gärningsbeskrivningar enligt följande:

- 1 a) Leo L borde ha åtalats som medgärningsman till mordet. Fler än ett slag utdelades med stekpanna mot Olsson inom en komprimerad tidsrymd. Det har varit omöjligt att fastställa vilket av dessa

som orsakade Olssons död. Leo L har emellertid uppsåtliga utdelat något eller några av slagen och har därigenom gjort sig skyldig till medgärningsmannaskap.

- 1b) Leo L borde även ha alternativt åtalats som medgärningsman till mordet för att tillsammans med Peter L ha misshandlat Olsson med knuffar, sparkar och slag, vilket ledde till att den gamle mannen ramlade omkull på golvet och blev liggande medvetslös, ett offer lätt att klubba ihjäl med slag av en stekpanna. Visserligen har inte sparkarna och slagen direkt förorsakat Olssons död men misshandeln var en nödvändig betingelse för dråpslaget.

Litteratur: Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, Juristförlaget 4 uppl, s 54 ff. och s 135 f. NJA 1980 s 606 och NJA 1992 s 474.

- 1 c) Leo L borde ha åtalats alternativt för medhjälp till mord för att ha främjat gärningen med råd och dåd. Rådet har bestått i samråd och brottsplanering tillsammans med Peter L i bilen vid två tillfällen, först utanför bolaget och senare utanför Olssons hus. Dådet har bestått i att han varit aktiv under hela händelseförloppet. Han körde bilen till brottsplatsen, var aktiv under misshandeln, torkade av märken på Peter L:s uppmaning, stod på vakt för att säkra reträtten från mordplatsen och körde bilen därifrån.
- 2 a) Leo L borde vidare ha åtalats alternativt för grov misshandel och grovt vållande till annans död för att med sparkar och slag ha haft omkull och misshandlat en äldre, vårlös man. Leo L har befunnit sig på platsen för misshandeln. Han har i förhör talat om hur han och Peter L sprungit om och mot varandra i köket med det talande uttrycket: "pang, bom, stötte till varandra när man springer omkring där...". Men enligt Leo L:s egna utsagor har rörelserna och tumultet i köket inte berott på att han hade någon form av strid med Litén. Tumultet måste därför ha berott på att Leo L och Peter L tillsammans gav sig på Olsson. Hans ingående beskrivning av sparkar och slag mot Olsson tyder på att han själv varit långt mer aggressiv mot Olsson än han tillstått.
- 2 b) Leo L borde ha åtalats alternativt för medhjälp till grov misshandel och till grovt vållande till annans död genom råd och dåd Samma precisering av råd och dåd som ovan under 1 c)
- 3 Leo L borde ha åtalats alternativt för oäkta underlåtenhetsbrott. Leo L har tillsammans med Peter L skapat och vidmakthållit en farlig situation för Olsson som ledde till Olssons död. Den farliga situationen skapades genom intrånget i Olssons hus och de bådas påträngande agerande. Olsson bad dem gå men ingen av dem gick. Situationen vidmakthölls genom de tre misshandelstillfällena. Leo L deltog mer eller mindre aktivt och hörde Olsson gnälla vid flera tillfällen under misshandeln och mellan misshandelstillfällena. Han var hela tiden närvarande under misshandeln och stod enligt egen uppgift endast en meter från Olsson då Peter L utdelade slag med stekpannan. Han måste ha insett hur farlig situationen var och att den kunde leda till Olssons död.

Det hade ålegat honom att avbryta en farlig situation som han själv varit med om att skapa. Enligt hans egna uppgifter ropade han till Peter L att sluta då Peter L slog med stekpannan men han försökte inte någon gång under de tre misshandelstillfällena att med fysisk kraft stoppa Litén. Då han underlät detta gjorde han sig skyldig till medverkan till mordet alternativt till misshandeln och vållande till annans död.

Litteratur: Om oäkta underlåtenhetsbrott se Leijonhufvud och Wennberg, Straffansvar, Juristförlaget 4 uppl, s 45-47, s 50 ff och s 136.

De subjektiva rekvisiten är till en början eventuellt uppsåt dvs Leo L gick in i Olssons hus i avsikt att stjäla och att om så behövdes bruka våld mot Olsson. Under de tre misshandelstillfällena trappades våldet upp och såväl misshandeln som dödandet av Olsson skedde med direkt uppsåt. Syftet med slagen med stekpannan har varit att definitivt tysta Olsson som svårt misshandlad annars skulle ha angett Peter L och Leo L.

Polisen synes emellertid ha haft en annan inställning än Segge. Kriminalinspektören Tony Lindskog, som var förhørsledare och ställde samman förundersökningsmaterialet, föreslog åtal mot Leo L för mord alternativt medhjälp till mord men åklagaren tog i stämmingsansökan bort alternativet mord och åtalade endast för medhjälp. (Lindskogs förundersökningsprotokoll 901217). Leo L släpptes på grund härav ur häktet vilket gjorde det omöjligt för polisen att förhöra Peter L och Leo L mot varandra, en omständighet som antagligen försvagat bevismaterialet mot båda avsevärt.

Advokaten Fredrik Gedda, ombud för Lilla, har i skriftligt yttrande till hovrätten av den 920217 påstått att åklagaren inte kunnat åtala med alternativa gärningsbeskrivningar "utan minsta stöd av befintligt utredningsmaterial". Han argumenterar med stöd av dagspressen dvs rik-såklagarens och Madeleine Leijonhufvuds artiklar i Svenska Dagbladet publicerade i januari 1992, vilka artiklar ju inte tar upp frågan om utredningsmaterialet. Hans yttrande behöver därför inte särskilt bemötas.

NYA OMSTÄNDIGHETER OCH BEVIS 58 kap 3§ 2 punkt RB

Margit Ericsson åberopar som nya omständigheter:

de omständigheter som inte ingick i åklagarens gärningsbeskrivning, men som borde ha ingått:

att Leo L uppsåtligt utdelat något eller några av slagen med stekpanna mot Olsson, av vilka ett kan ha varit det dödande,
att Leo L uppsåtligt misshandlat Olsson med sparkar och slag på ett sätt som varit en nödvändig betingelse för dödsslaget med stekpannan,
att Leo L främjat dödsmisshandeln genom samråd och brottsplanering tillsammans med Peter L i bilen vid två tillfällen, först utanför bolaget och senare utanför Olssons hus, alltså genom råd,
att Leo L uppsåtligt med sparkar och slag misshandlat Olsson och vållat hans död,
att Leo L genom samråd och brottsplanering varit medhjälp till misshandel och vållande till Olssons död, alltså genom råd,
att Leo L genom att tränga sig in till Olsson skapat en farlig situation för denne som Leo L vidmakthållit genom att inte på Olssons begäran lämna huset och låtit bli att avbryta fast han enligt egen uppgift stod endast en meter från Olsson då Peter L utdelade slag med stekpannan, sk oäkta underlåtenhetsbrott.

Åklagaren har i åtalet endast åberopat den omständigheten att Leo L genom dåd varit medhjälp till mordet. Leo L hade enligt åklagaren understött Peter L i hans våld mot Olsson, varnat Litén, med sin arm torkat av några föremål och hjälpt Peter L att undkomma. Omständigheten medhjälp genom dåd har alltså redan prövats av domstol och kan inte nu åberopas.

De sex omständigheterna ovan bygger på ett stort antal detaljer i det händelseförlopp som ledde till Olssons död. Att åberopa dem innebär att justera det tidigare åtalet jämlikt 45 kap 5§ sista stycket RB. Om åklagaren åberopat dessa omständigheter redan under rättegången i tingsrätten är det högst sannolikt att Leo L dömts för medverkan i någon form till Olssons död. Margit Ericsson har däremot inte kunnat åberopa dem varken vid tingsrätten eller genom fullföljd till hovrätten på grund av de regler som gäller målsägandens agerande.

Margit Ericsson har inte haft partsställning i brottmålet förrän i resningsärendet. Hon biträdde inte åklagarens talan i tingsrätten och fullföljde inte talan mot Leo L till hovrätten. Men även om hon gjort det skulle hon inte kunnat åberopa omständigheterna ovan. Målsägande i partsställning i åklagarmål kan inte justera åklagarens gärningsbeskrivning och inte heller med framgång begära att domstolen skall tillåta någon form av utvidgning av åtalet. Enligt Gärdes Kommentar gäller samma strikta gränsdragning för målsägandens talan som för domstolen enligt RB 30:3 (s 246, kommentaren till 20 kap 8§ RB). Detta innebär att om Margit Ericsson biträtt åtalet eller fullföljt talan hade hon likväl inte kunnat åberopa omständigheterna ovan.

Margit Ericsson åberopar som nya bevis:

- 1) utdraget ovan ur förundersökningsmaterialet, sid 4 - 15
- 2) dom i Hovrätten för Västra Sverige i fullföljt mål mot Leo L:s medtilltalade, Peter L,
- 3) vittnesattest av Margit Ericsson m fl om Leo L:s yttrande vid syn under hovrättsförhandlingen i överklagat mål mot Peter L,
- 4) väntad slutrapport om pågående DNA-undersökningar vid Uppsala Universitets Biomedicinska Centrum, Institutionen för Medicinsk Genetik.

Bevistemata är de nya omständigheterna ovan. Eftersom Margit Ericsson inte kunnat åberopa de nya omständigheterna tidigare har det inte varit aktuellt att föra in bevisningen förrän nu. Men för att ny rättegång skall vara meningsfull måste ny bevisning föras in till stöd för en justerad gärningsbeskrivning.

Förundersökningsmaterialet

Bevisningen utgörs i första hand av polisens förundersökningsmaterial, främst de förhör som hållits med de båda misstänkta före rättegången i tingsrätten. Denna bevisning har inte tidigare prövats i rättegång mot Leo L. Bevisningen är ny även för Margit Ericsson. Hon hade inte partsställning i brottmålet och har inte fått insyn i utredningen före eller under rättegången i tingsrätten eller under rättegången i hovrätten mot Peter L. En målsägande måste därför till skillnad från allmän åklagare ha möjlighet att föra in material från förundersökningen som ny bevisning i resningsärendet.

Förhören finns dokumenterade genom utskrifter från inspelningsband och vid flera av förhören har försvarare närvarit. De misstänkts utsagor förefaller spontana och okamouflerade även beträffande uppgifter som är till nackdel för dem själva. Här skall hänvisas till kommentarerna till de föreslagna alternativa gärningsbeskrivningarna sid 1 - 3 och kommentarerna till förhören i föregående avdelning om åklagarens tjänsteförseelse sid 4-15.

Det skall särskilt framhållas Leo L:s och Peter L:s gemensamma bakgrund och den inbördes lojalitet som kommer till uttryck både i utsagor och handlande.

Peter L:s yttrande: "eftersom vi kallade oss för bröder va, så brukar man ställa upp", ger en blixthelysning av Leo L:s och Peter L:s inbördes förhållande. Det visar inte bara att de kände sig närbesläktade och kunde hjälpa varandra om så behövdes utan också att det hände ofta, så brukar man ställa upp.

Yttrandet förefaller ha kommit spontant. Peter L har varit ogarderad och tydligen inte haft en tanke på att detta yttrande kunde tolkas till hans nackdel. Därför har det ett betydande bevisvärde.

Peter L:s beskrivning av hur han och Leo L planerade tillsammans är också uttrycksfull: "snackar och snackar liksom om vad som hänt hur vi skall lägga upp våra grejor va".

Leo L:s välstrukturerade beskrivning av vad som hände då de kom fram till Olssons hus ger en bild av samarbetet där. Om Peter L enligt denna beskrivning fått besked av Olsson att Råven inte fanns där fanns det inget skäl för dem att sitta kvar i bilen utanför Olssons hus.

Likväl gjorde de det i 10-15 minuter. Leo L:s berättelse om dessa 10-15 minuter är motsägelsefull. Å ena sidan skildrar han Peter L som stökig och bråkig å andra sidan redovisar han avslutningsfraser som passande i ett allvarligt beslut att göra en stöt: "det är fint folk som bor där sa han till mig, ja, jag tittade på huset, ja, det var ju schysst".

Beträffande medhjälp genom dåd har Leo L gett en livfull skildring av händelserna i köket: "Pang, bom stötte på varandra när man springer omkring där". Yttrandet ger en bild av två kompisar som jobbar ihop i en kritisk situation på brottsplatsen.

Hovrättsmaterialet

I målet mot Peter L i hovrätten hölls förhör förutom med Peter L även med Leo L och ytterligare några personer. Tyvärr finns emellertid varken band eller utskrifter av band från dessa förhör arkiverade. Materialet i resningsansökan måste därför inskränkas till hovrättens domskäl.

Hovrätten har inte haft att pröva Leo L:s andel i misshandeln och dödandet av Olsson som en fråga om ansvar för Leo. Men domstolen har vid bedömning av åtalet mot Peter L uttalat sig om Leo L:s och Peter L:s gemensamma agerande som en alternativhypotes. Hovrätten ifrågasätter riktigheten av att utgå från att "bara endera av Peter L eller Leo L skulle ha förgripit sig mot Ernst Olsson". Hovrätten fortsätter: "Hovrätten anser sig för sin del inte kunna utesluta att Peter L och Leo L tillsammans trängt sig in hos Ernst Olsson i brottsliga avsikter och att de gemensamt utövade våld mot honom".

Vittnesattesten har tillkommit eftersom Leo L:s citerade yttrande under den syn som hovrätten höll i Olssons hus inte protokollerades trots Margit Ericssons uppmaning och alltså inte ingick i processmaterialet.

Även vittnesattesten stöder hypotesen om lojalitet och samarbete. På fråga till Leo L varför han hoppade ut genom fönstret efter mordet svarade han att de hade bråttom: "Vi hade ju haft ihjäl en gubbe". Observera, han sa inte att Peter L hade haft ihjäl en gubbe. Det är värt att lägga märke till den situation som Leo L befann sig i då han fällde repliken. Domen i tingsrätten mot honom själv hade vunnit laga kraft. Han hade inte någon anledning att frukta någonting för egen del av rättegången i hovrätten. Han kunde vara avstressad i förhören. Och så slapp det ur honom ett yttrande som har karaktär av erkännande.

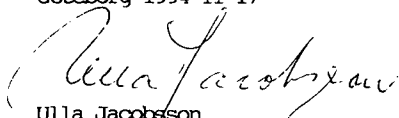
Tre personer har under sanningsförsäkran uppgett att de hört frågan och svaret.

DNA-testerna

På uppdrag av polis-åklagare i Göteborg utförs DNA-test under professor Gyllenstens ledning vid Uppsala universitet, Institutet för Medicinsk Genetik. Att avancerad teknik skapats och utvecklats under arbets gång har medfört betydande tidsåtgång. Undersökningarna är ännu inte slutförda. Resultaten har hittills inte varit av betydelse för resningsärendet. Inte heller kan den test som återstår förväntas bli avgörande för utgången.

Men om slutrapporten från Uppsala skulle vara färdig innan denna resningsansökan föredrages i hovrätten och om den visar sig innehålla något av värde för resningsansökan mot Leo L, anhåller Margit Ericsson om att få återropa rapporten.

Göteborg 1994 11 17

Ulla Jacobsson

prof i processrätt

ombud för Margit Ericsson tillika biträde enligt Rättshjälpslagen

VITNESATTTEST

i resningsärendet Ö 172/92
 Margit Ericsson ./.

LL
 PL

- " - - " - ./.

Undertecknad, dotter till den mördade Ernst Olsson, vill härmed avge följande vittnesmål.

I målet mot **P.L.** i Hovrätten hölls syn i pappas hus i Lindome.

P.L. och **LL** hördes var för sig inne i huset.

LL berättade hur de båda lämnade huset genom fönstret i hallen. Då frågade jag honom varför de tog den vägen. Han svarade att de hade bråttom och la till:
 "Vi hade ju haft inhjäl en gubbe".

Margit Ericssons sambo, Karl Gustav Pettersson, kommer i dag inte ihåg vem som frågade men han minns **LL:s** svar. Margit Ericssons bror, Stig Olsson, hörde både Margits fråga och **LL:s** svar. Det är Margit Ericssons uppfattning att flera av hovrättsdomarna och den kvinnliga polisen som var närvarande hörde frågan och svaret. Margit Ericsson frågade åklagaren om han hade antecknat frågan och svaret men han brydde sig inte om frågan. Stig Olsson påpekade det för den kvinnliga polisen vid senare förhör men hon antecknade nog inte detta.

Vi lovar och försäkrar på heder och samvete att vi sagt hela sanningen och intet förtigit, tillagt eller förändrat.

Lindome 1994 11 14

Margit Ericsson

Karl Gustaf Pettersson

Stig Olsson

Mölndals Tingsrätt
Box 53157
400 15 GÖTEBORG

MÖLNDALS TINGSRÄTT

Ink 1990-12-27 1

Akt 3 146190

Aktbil 26

Aklagare	Namn och tjänsttitel Dan Segge, chefsåklagare	
	Postadress Åklagarmyndigheten i Mölndal Box 31 431 21 MÖLNDAL	
	Telefon 031-67 00 00	Myndighet nr 1452
Tilltalade	PL	
	Yrke/titel	
	Postadress f n å Häktet, Göteborg	
	Medborgare i (om ej svensk)	Språk
	Tolk behövs	
	Frihetsberövande m m Anhållen i sin frånvaro 901028 Gripen 901030 kl 22.50 Häktad 901101	
	Offentlig försvarare Advokat Thomas Wilander, Östra Hamngatan 31, 411 10 GÖTEBORG	
	LL	
	Yrke/titel	
	Medborgare i (om ej svensk)	Språk
Tolk behövs		
Frihetsberövande m m Anhållen i sin frånvaro 901028 Gripen 901028 kl 21.15 Häktad 901030 Häkttningsbeslutet hävt 901106 kl 11.15		
Offentlig försvarare Advokat Fredrik Gedda, Fredsgatan 1, 411 07 GÖTEBORG		
Efternamn och alla förnamn		
Personnummer	Yrke/titel	
Postadress		
Medborgare i (om ej svensk)	Språk	
Tolk behövs		
Frihetsberövande m m		
Offentlig försvarare		

Ansvars-
yrkande m m

Målsägande, gärningar och lagrum: se bilaga

Bevisning

- A) Förhör med **PL** och **LL**., därvid **LL:s** uppgifter återopas mot **PL**.
- B) Förhör i anledning av åtalet med Margit Eriksson, Pianogatan 40, 421 44 VÄSTRA FRÖLUNDA och Stig Olsson, Gastorp 2, Box 97, 437 21 LINDOME (dotter och son till den avlidne).
Margit Eriksson skall höras om sina iakttagelser då hon kom till brottsplatsen och om vad som kan ha tillgripits i Ernst Olssons hus m m. Stig Olsson skall höras om vad som kan ha tillgripits i huset och om den avlidnes vanor m m.
- C) Vittnesförhör med Kerstin Nilsson och Peter Ljunggren, Hjortmosse-gatan 137, 461 51 TROLLHÄTTAN angående deras iakttagelser på kvällen den 26 oktober 1990 utanför Olssons hus.
- D) Vittnesförhör med **CF**
angående vad som förevarit den 26, 27 och 28 oktober 1990 vid hennes kontakter med **LL** och **PL**.
- E) Vittnesförhör med Ylva Sidén c/o Klubb Baby Doll, Friggagatan 18, 411 01 GÖTEBORG angående **PL:s** och **LL:s** besök på Klubb Baby Doll den 26 oktober 1990 och deras uppträdande där.
- F) Vittnesförhör med socialsekreterare Helen Mindelson, Stadsdelsförvaltningen, Box 34, 424 21 ANGERED angående hennes kännedom om **LL:s** person.
- G) Vittnesförhör med krinsp Håkan Henricsson Tekniska Roteln, Göteborgs polisdistrikt, Box 429, 401 26 GÖTEBORG. Henricsson skall höras med utgångspunkt från brottsplatsundersökningen, se särskild bilaga, vilka slutsatser som kan dragas från denna.
- H) Sakkunnigförhör med rättsläkaren Kerstin Boström, Statens Rättsläkarstation, Aschebergsgatan 46, 411 33 GÖTEBORG. Doktor Boström skall höras om fynden vid obduktionen och slutsatser av dessa.

Som skriftlig bevisning återopas:

Brottsplatsundersökningsprotokoll TR 1717/90 (jämför G ovan). Se särskild bilaga

Obduktionsprotokoll F nr 1389/90 den 11 december 1990 (jämför H ovan) (C 36:1 i förundersökningsprotokollet).

Brottsplatsundersökningsprotokoll från soprum **S-GATAN** i Göteborg (B 27 i förundersökningsprotokollet).

Fingeravstrycksundersökningsprotokoll TR 1717/90 (B 58 i förundersökningsprotokollet).

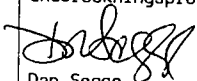
Sakkunnigutlåtande den 12 december 1990 från Statens Kriminaltekniska Laboratorium nr 9658/90 (C 36:3 i förundersökningsprotokollet).

Datum
1990-12-21Diarienum
C 605-90Ansvars-
yrkande m mRättsmedicinsk undersökning av
undersökningsprotokollet).

LL den 29 oktober 1990 (N 52 i för-

Rättsmedicinsk undersökning av
undersökningsprotokollet).

PL den 31 oktober 1990 (N 53 i för-

Dan Segge

GB

C

Ansvars-
yrkande m mMORD OCH GROVT RÅN **PL**), MEDHJÄLP TILL MORD OCH GROVT RÅN (**LL**)Målsägande

Dödsboet efter Ernst Olsson, c/o Margit Eriksson, Pianogatan 40, 421 44 VÄSTRA FRÖLUNDA, undrr.

Gärning

PL berövade den 26 oktober 1990 uppsåtligt den 89-åriga Ernst Olsson livet i Olssons fastighet Gastorp 2 i Lindome, Mölndals kommun.

PL knuffade omkull Olsson i köket och sparkade och slog honom på överkroppen och i ansiktet. Strax herefter, sedan **PL** varit inne i ett annat rum, sparkade och slog han återigen Olsson på samma kroppsdelar. **PL** tog herefter en stekpanna av gjutjärn, samtidigt som han till **LL** uttalade att Olsson skulle dö, och slog stekpannan upprepade gånger i Olssons huvud.

Olsson erhöll krossår till höger på hjässan, brott i skallens ben, krossår och hudavskrapningar och blåmärken på ansiktets högra del, brott i ansiktsskelettet, krossår och slemhinneblödningar på läpparna, blåmärke på hakan, ringa blödning utanför och under hårda hjärnhinnan, hjärnskador, blödningar i underhuden över högra och vänstra revbensbågen, brott på bröstbenet, revbensbrott, blåmärke på höger tumme och underhudsblödning på höger underben. Olsson avled av hjärnskadorna.

PL har efter våldet mot Olsson letat igenom Olssons hus efter pengar och vapen. **LL** har understött **Liten** i dennes våld mot Olsson, vilket kommit till uttryck genom att **LL** befunnit sig i köket då våldet skedde och att han tillsammans med **PL** deltagit i angivna letande och vid åtminstone ett tillfälle varnat **PL** genom att säga att de måste gå då en bil kördes fram mot en grannfastighet samt även, i avsikt att undanröja spår, torkat med sin ärm på några föremål. **PL** och **LL** har strax herefter gått från huset varvid **PL** återvänt i avsikt att undanröja spår såsom att söka utplåna fingeravtryck, torka av stekpannan och liknande.

PL och **LL** stal, då de slutligen lämnade platsen, i samråd en tavla, två nycklar till huset och ett skåp, okänt antal bestick av nysilver och en myntsamling tillsammans värt en mindre summa pengar.

LL, som kört bil till brottsplatsen med **PL** som passagerare, hjälpte **PL** att undkomma genom att köra denne från brottsplatsen med bil till Göteborg, där de var tillsammans under några timmar.

PL har genom att uppsåtligt döda Olsson på angivna sätt, vilket inte kan anses som mindre grovt, och genom att med utnyttjande av våldet mot Olsson i samråd med **LL** stjäla angivna gods, gjort sig skyldig till mord och grovt rån.

LL har genom att understödja **PL** i dennes våld mot Olsson och genom att leta igenom huset efter pengar och vapen tillsammans med **PL**, genom att varna **PL**, genom att torka med sin ärm på några föremål samt genom att hjälpa **PL** att undkomma, medverkat i sådan mån att hans handlande är att anse som medhjälp till mord. **LL** har vidare genom att med utnyttjande av våldet mot Olsson stjäla angivna gods i samråd med **PL**, gjort sig skyldig till grovt rån.

ÅKLAGARVÄSENDET

ANSÖKAN OM STÄMNING

Datum

1990-12-21

Diarienum

C 605-90

Ansvars-
yrkande m mLagrum

3 kap 1 § och 8 kap 6 § brottsbalken PL)
 3 kap 1 §, 23 kap 4 § och 8 kap 6 § brottsbalken LL)

Måls nr

H. Persson

O

DOM

Datum	Mål nr
1991-01-31	B 746/90
Meddelad i	
Göteborg	

Göteborg

Åklagare	Namn, titel och åklagardistrikt Segge, Dan, chefsåklagare Mölndals åklagardistrikt
Målsagande	Efternamn, tilltalsnamn samt yrke/hus Dödsboet efter Ernst Olsson Postadress c/o Margit Eriksson, Pianogatan 40, 421 44 V FRÖLUNDA Ombud/Barade
Tiltalad	PL ☐ Barade enligt rätts hjälpslagen ☐ Målsagan debettrade Medborgare i Fnhetsberovande Häktad Försvare Wilander, Thomas, advokat Rättshjälps ☐ ☒ Offentlig försvare ☐ Ombud Östra Hamngatan 31, 411 10 GÖTEBORG

Den tilltalade har begått följande brott	Brottbenämning 1. Mord 2. Grov stöld	Lagrum 3 kap 1 § brottsbalken 8 kap 4 § brottsbalken
Brottspåföljd mm	Påföljd Fängelse på livstid Särskild föreskrift	

BlackBerry Z TV 341.1 90 09 270799 0

Followed	Community	Year	Region	Expected outcome
----------	-----------	------	--------	------------------

DOMSLUT, fortsettning

PL

Datum
1991-01-31

Skydds-konsulent-distrikt	1 Distrikets namn
Övervakare	Efternamn, tillatsnamn samt yrke/titel Telefonnummer Postadress
Tillgodoräk-nande av fri-hetsberövande mm	Fängelsestraffet skall till en tid av nittiotre (93) dagar anses verkställt i anstalt
Andra lagrum som åberopas	34 kap 1 § 1 st 2 p brottsbalken
Särskild rättsverkan mm	Utvärdering samt sådan särskild rättsverkan mm som tas upp i sköreslängd forts- blad Annan särskild rättsverkan
Följande åtal ogillas	
Skadestånd Bestut i övriga frågor	1. PL skall utge skadestånd till dödsboet efter Ernst Olsson med femtiosex tusensexhundrasextio två (56 662) kr 2. PL skall ersätta dödsboet efter Ernst Olsson för rättegångskostnader med trehundrasjuttio två (372) kr 3. Wilander tillerkänns ersättning av allmänna medel med sjuttioåttatusensjuhundra tjugo (78 720) kr, varav 69 300 kr för arbete, o 270 kr för tiusskallar och 1 150 kr för utlägg. Av beloppet utgör 7 242 kr moms. Denna kostnad samt kostnaden för muntlig bevisning i målet skall stanna på staten 4. PL skall kvarbli i häkte till dess domen i ansvarsdel-en vinner laga kraft mot honom

MÖLNDALS TINGSRÄTT

DOM

Referens nr	Dom nr	Side
77440063	BB 53	8

Datum	Mål nr
1991-01-31	B 746/90
Meddelad i	
Göteborg	

PARTER (antal tiltalade 2)

Åklagare	Namn, tjänsteställe och åklagardistrikt		
	Segge, Dan, chefsåklagare Mölndals åklagardistrikt		
Målsägande	Efternamn, tilltalsnamn samt yrke/titel		
	Dödsboet efter Ernst Olsson		
	Postadress		Rättshjälp
	c/o Margit Eriksson, Pianogatan 40, 421 44 V FRÖLUNDA		☐
	Ombud/Beprad		
	Berade enligt rättshjälpelagen		Målsägande beprad
Tiltalad	Efternamn och alla förnamn		
	LL		
	Yrke/Titel		
	Postadress		
	Skyddsvärnet, Sociala huset, Sahlgrensgatan 1 H, 411 17		
	GÖTEBORG		
Medborgare i			
Friståendeboende		Rättshjälp	
		☐	
Försvare		Offentlig försvare	Ombud
Gedda, Fredrik, advokat		☒	☐
Fredsgatan 1, 411 07 GÖTEBORG			

DOMSLUT

Den tiltalade har begått följande brott	Brotsbenämning	Lagrum
	1. Medhjälp till grov stöld 2. Skyddande av brottsling	8 kap 4 § och 23 kap 4 § brottsbalken 17 kap 11 § brottsbalken
Brottsföljden	Påföljd	
	Fängelse ett (1) år sex (6) månader	
	Serahind föreskrift	
	☐ rätts ☐ bilad	

Bilaga 2 DV 3811 90 09 27098 0

Box 53157, 400 15 GÖTEBORG

Södra Vägen 25

Tel: 031-20 63 70

Tel: 031-18 67 72

Exp. tid: 1991-02-13 R-13

DOM

Dom nr

DB 53

Sida

4

DOMSLUT, fortsättning

LL

Datum

1991-01-31

Skydds-konsulent-distrikt	1 Distrikts namn	
	Efternamn, förtänamn samt yrke/titel	Telefonnummer
	Postadress	
Övervakare		
Talgodorak-nande av in-hetsberövande mm	Fängelsestraffet skall till en tid av nio (9) dagar anses verkställt i anstalt	
Andre lagrum som åberopas	34 kap 1 § 1 st 2 p brottsbalken	
Särskild rättsverkan mm	Utvisning samt sådan särskild rättsverkan mm som läs upp i sekoreslängd forts blad Annan särskild rättsverkan	
Följande åtal ogillas		
Skadestånd Beslut i övriga frågor	1. Målsägandens enskilda anspråk mot LL ogillas 2. Geuda tillerkänns ersättning av allmänna medel med fyrtio-fyratusensjuhundrasjuttioåtta (44 778) kr, varav 41 745 kr för arbete, 2 933 kr för tidsspillan och 100 kr för utlägg. Av beloppet utgör 7 722 kr moms. Denna kostnad samt kostnaden för muntlig bevisning i målet skall stanna på staten	

YRKANDEN M M

Aklagaren har yrkat enligt bilaga 1.

I anslutning till åtalet har dödsboet efter Ernst Olsson yrkat skadestånd av de tilltalade med 553 162 kr, varav 23 362 kr för begravningskostnader, 2 000 kr för gravsten, 9 000 kr för begravningskläder, 800 kr för förlorad arbetsförtjänst för dottern, 2 000 kr för resor, telefon, ledighet m m vid polisutredningen, 500 kr för städning av mordplatsen, 3 500 kr för förlorad arbetsförtjänst för sonen, 7 000 kr för förlorad arbetsförtjänst för dotterns sambo, 4 000 kr för bo-uppteckning, 1 000 kr för självrisk på försäkringar samt 500 000 kr för psykiskt lidande för anhöriga.

FRIHETSBERÖVANDE

PL har med anledning av misstanke om brott, som prövats genom denna dom, varit berövad friheten som anhållen och häktad från den 30 oktober 1990 till och med dagen för domen eller totalt 93 dagar.

LL har med anledning av misstanke om brott, som prövats genom denna dom, varit berövad friheten som anhållen och häktad från den 28 oktober 1990 till och med den 6 november 1990 eller totalt 9 dagar.

DOMSKXL

ANSVARSELEEN

De tilltalade har bestritt ansvar för de brott åklagaren påstått. PL har förnekat att han berövat Ernst Olsson livet och att han förövat tillgrepp utöve att han erkänt stöld av en tavla och två nycklar.

LL har beträffande stycket fyra i bilaga 1 vidgått att han befunnit sig i köket, när Ernst Olsson berövades livet, men har förnekat att han understött PL i dennes handlande och att han deltagit i letande efter pengar och vapen. LL har även vitsordat att han varnat PL, då en bil kördes fram mot grannfastigheten, och att han vid något tillfälle torkat med en ärm på några strömbrytare i huset. Beträffande stycket fem har han förnekat att han tagit någon befattning med annan där angiven egendom än att han utanför huset från PL mottagit tavlan, vilket bör bedömas som medhjälp till stöld. Vidare har LL beträffande stycket sex vitsordat att han kört Litén till och från brottsplatsen men har bestritt att han därigenom gjort sig skyldig till medhjälp till mord. Slutligen har LL hävdat att de i sista stycket sista meningen angivna omständigheterna inte utgör grovt rån.

Skisser över bottenvåningen och köket i Ernst Olssons hus, se bilagorna_2_och_3.

De tilltalade har lämnat följande uppgifter.

PL : Han var tidigare sambo med MH i ungefär två och ett halvt år. I början av september 1990 flyttade han till Backajouren men mätte inte bra där, eftersom där förekom mycket missbruk. Han var i Stockholm under onsdagen och torsdagen före händelsen i Lindome och fick då ett återfall i heroinmissbruk. På fredagen den 26 oktober mätte han dåligt och ville ha tag på alkohol. Han samlade ihop en del grammofonskivor och åkte in till centrala Göteborg och sålde dem. Han köpte sedan vin för pengarna. I Nordstan träffade han några bekanta som han drack tillsammans med. Det kom några andra personer dit och han blev

utsatt för ett mordförsök. Det blev ett kraftigt slagsmål och han var nära att bli strypt. Han lyckades ta sig loss och sprang därifrån. Han irrade sedan omkring i Göteborg ett tag och hamnade sedan vid B & W på Backaplan. Han var rädd att personerna han varit i slagsmål med skulle få tag på honom igen och vägrade därför inte åka till sitt rum på Backajouren. Han ringde till LL vid 13 - 13.30-tiden. LL kom till B & W efter ungefär en halvtimme. PL berättade vad som hänt och visade LL att han hade strypmärken runt halsen. De åkte till PL:s rum på Backajouren.

PL hade tidigare bestämt sig för att lämna Göteborg och även köpt tågbiljett. Han packade ihop sina kläder och även en del kläder som tillhörde hans bror. Han bytte även kläder eftersom det kommit blod på den skjorta han hade på sig. De åkte sedan ut till Lillhagen, där hans bror var intagen, men fick inte träffa brodern. De åkte sedan till Olskrokens pantlånekassa och PL pantsatte där sin stereoanläggning för 1 000 kr. Han gav LL 300 kr som betalning på en gammal skuld. Han gick sedan till Systembolaget och köpte vodka och öl. Båda två drack av spriten och pratade om vad som hade hänt PL på förmiddagen.

PL hade räkat ut för mordförsök två gånger tidigare och då blivit nonchalerad när han berättat detta för polis och myndigheter och tyckte därför inte att det var lönt att vända sig till polisen. Han ville ha tag på ett vapen för att kunna försvara sig. När han satt på Lindomeanstalten i juni 1990 hade han lärt känna en man som kallades "Räven". Denne bodde i ett hus eller en lägenhet i Lindome men PL kände inte till någon adress. Han antog att "Räven" hade kontakter och kunde skaffa ett vapen. De åkte först till Centralstationen där PL ordnade så att hans bagage skickades till Stockholm. Sedan fortsatte de mot Lindome för att PL skulle försöka finna "Räven". I Lindome

träffade de på två killar på en moped och frågade om de visste var "Räven" bodde. Pojkarna trodde att det kunde vara i närheten. PL fick en ingivelse att "Räven" kunde bo i ett av husen. De stannade utanför Olssons hus men han minns inte var de parkerade bilen. Det lyste i ett fönster och han och LL gick båda fram till huset och knackade på. De fick inget svar. Dörren var olåst och de gick in i en hall. De knackade sedan på en dörr i andra änden av hallen, öppnade den och gick in i köket. Olsson befann sig där. PL frågade om "Räven" var där men fick inget svar. Olsson såg rädd ut och verkade inte kunna prata. PL gick då närmare och lade sin hand på Olssons vänstra axel och frågade återigen om "Räven" var där. Olsson svarade inte. PL gick då in i ett rum bredvid köket för att se om det fanns någon mer person hemma. Han gick in i ytterligare ett rum och tittade. Han hade köpt en hummer, när han var i Olskroken. Den hade han tagit med sig för att ge "Räven" och det är möjligt att han lade ifrån sig hummern på köksbordet. När han var i ett av de andra rummen hörde han hur det blev liv i köket och att LL skrek något åt Olsson. Han gick då tillbaka till köket. Olsson och LL var båda mitt i köket och LL slog en stekpanna i huvudet på Olsson. PL såg inte varifrån stekpannan kom. Han såg LL utdela två slag med stekpannan. Slagen träffade Olssons huvud och Olsson föll omkull. Det är möjligt att Olsson var på väg att falla när PL såg slagen. Stekpannan gick sönder och hamnade på köksgolvet. Olsson var vid liv efter slagen. Han låg mellan kylskåpet och stolarna vid väggen och PL hörde Olsson "snarka". PL sade till LL att försvinna från huset. Han fick sedan en idé att söka igenom huset efter vapen. Han gick upp på övervåningen och letade igenom den under 5 - 10 minuter. Han vet inte vad LL gjorde under

tiden. När han kom ner från övervåningen hade LL gått ut i trädgården. PL letade igenom bottenvåningen men hittade inget vapen. Han fick syn på en tavla på en vägg och tog den. Han tog inte några bestick eller någon myntsamling. Olsson låg kvar på golvet i köket och "snarkade". PL torkade inte av några fingeravtryck eller stekpannan. Han låste ytterdörrarna och stoppade på sig nycklarna samt släckte ljuset i huset. Han kan ha rört vid lampan i hallen men rev inte ner den. Han hoppade ut genom fönstret i hallen åt norr. Bilen stod då rakt framför honom. Han lade tavlan i bilen och åkte tillbaka till Göteborg. Under bilfärden drack han brännvin. Han minns inte om de hade flaskan med sig inne i huset. De åkte till klubb Baby Doll. PL var bekant med några av flickorna som arbetar där och pratade med dem. LL gick och satte sig i ett hörn. De var på klubben ungefär en timme. När de gick därifrån kom de i bråk med varandra utanför klubben och LL åkte därifrån med bilen. PL hade glömt sin jacka i bilen och i jackan fanns hans tågbiljett till Stockholm. Han var därför angelägen om att få tag på LL.

Han var rädd för att gå till Nordstan efter vad som hänt honom på morgonen och gick därför till Centralens hamburgerrestaurang. Efter att ha suttit där ett tag gick han dock till Nordstan. Han fick syn på LL som då var i sällskap med en finsk kille. Han frågade vad LL höll på med och sade att han ville ha sina grejor som var kvar i bilen. Det blev bråk mellan dem igen och både LL och dennes kamrat attackerade PL. PL fick springa därifrån. I Brunnsparken fick han tag på en "svarttaxi" och åkte med den till Backa. Han hade bara 50 - 60 kr på sig och smet från betalningen. Chauffören blev mycket arg över detta och jagade PL med bilen.

PL sprang och gömde sig i området. Han hade ingen nyckel till sitt rum och ville inte väcka föreståndaren. En granne släppte in honom i huset. Nästa dag ringde han till LUS: dåvarande sambo, CF, och frågade efter LL. Hon hade dock inte hört av LL. Bilen stod kvar i Göteborg och han hämtade sedan bilen tillsammans med CF. De åkte med bilen hem till CF:s bostad. PL städade ur bilen och slängde då tavelramen, kuvert och nycklar i soprummet. Han har inget minne av hur breven kom med i bilen. Han har inget minne av att han slängt några sladdhållare, men det kan ha funnits sådana i bilen. På söndagen åkte han till Stockholm. Han träffade någon dag senare MH på ett hotell i Stockholm. Han visste då att han var efterlyst och var mycket nervös. Han ville inte bli inblandad och nekade därför till att han varit i Lindome ändå till dess ett fingeravtryck efter honom hittades i huset. Eftersom han var oskyldig ville han inte alls bli inblandad såvida det inte fanns teknisk bevisning som band honom till brottsplatsen.

LL : Vid 13 - 13.30-tiden på fredagen ringde PL och bad LL komma till B & W. PL var mycket upprörd och sade att några killar jagade honom med en van-bil. PL var skyldig LL 300 kr och LL frågade om PL hade pengarna. PL sade att LL kunde få 1 000 kr om han ville. LL åkte till B & W och träffade där PL. PL var upprörd och förbannad och verkade även vara påverkad av något. LL hade druckit sprit ihop med PL tidigare och känner även till att PL missbrukar narkotika. LL frågade efter pengar men PL sade att han inte hade några. De åkte till PL:s bostad i Backa och PL började packa ihop sina saker. De åkte till Lillhagen för att hälsa på PL:s bror men blev inte insläppta.

De åkte sedan till Olskroken där PL pantsatte sin stereo. PL fick 1 000 kr och gav LL 500 kr. Hela tiden i bilen var PL relativt stökig och aggressiv. De åkte vidare till Systembolaget vid Härlanda. LL väntade i bilen och PL gick in och köpte vodka och öl. LL drack inget, eftersom han tagit Antabus hela veckan. De fortsatte till Olskrokstorget och PL gick ur för att köpa cigaretter. Han kom sedan tillbaka och hade köpt fisk och en hummer. PL började sedan att prata om att han ville åka till "Räven". Han sade aldrig varför han ville träffa "Räven". LL har aldrig träffat "Räven" och vet inte var denne bor. De åkte till Centralstationen.

PL hade inte tillräckligt med pengar för att skicka allt sitt bagage till Stockholm och lade därför resten i en förvaringsbox på Centralen. PL pratade osammanhängande och drack sprit i bilen. Han ville åka till "Räven" som bodde i Mölndal. LL körde då till Mölndal men när de kom dit började PL prata om Lindome. LL hade aldrig förut varit i Lindome. PL visade hur han skulle köra. De stannade vid en vändplan och PL steg ur och frågade folk efter "Räven". Han kom sedan tillbaka och visade LL hur han skulle köra. De stannade vid en annan vändplats. PL hoppade ur bilen och gick in på en tomt och ringde eller knackade på dörren till ett hus. En äldre man kom ut och pratade med PL. Mannen hade keps på huvudet. LL hörde att PL pratade om "Räven". Mannen gick sedan in i huset och

PL kom tillbaka till bilen och sade "här bor det fin folk". PL satt sedan i bilen en stund och var ganska stökig, bland annat bröt han av ena klon på hummern. Han sade att han tappat en cigarett och att det brinner i bilen och hällde öl på sätena.

PL gick sedan upp mot huset igen. LL såg inte om han ringde på och blev insläppt eller om han bara

gick in. Efter 10 - 15 minuter öppnades ett fönster och PL skrek " LL, du kan komma in". LL gick fram till huset och knackade på. Någon ropade "kom in" och LL gick då in. Köksdörren var öppen och han kom in i köket. Den gamle mannen, Olsson, kom fram och frågade vem han var. LL sade att han var chaufför åt sin kamrat. PL var också i köket och LL såg att hummern låg på köksbordet. PL bad LL gå och hämta brännvin och LL gick då och hämtade flaskan i bilen. När LL var tillbaka igen gick

PL in i rummet bredvid köket. Olsson gick då efter och sade "nu får ni gå härifrån". PL knuffade till Olsson så att denne stapplade baklänges och föll på rygg borta vid köksbordet. PL sprang sedan fram och började sparka på Olsson. Sparkarna träffade Olssons ansikte och överkropp och Olsson blödde från ansiktet. LL frågade PL vad han höll på med.

PL sade till LL att tända och släcka ljuset och LL gjorde detta. Han frågade vad det skulle vara bra för. PL sade då att det är ingen fara, mannen som bor här är känd för att vara snurrig.

LL torkade av strömbrytarna i hallen, köket och rummet bredvid med ena armen. PL gick in i TV-rummet och fortsatte sedan in till vardagsrummet.

LL följde efter honom. De hörde något ljud från köket och PL sprang dit. LL kom efter och såg att Olsson låg med ryggen mot köksunderskåpen och att PL höll på att sparka honom. Litén rusade sedan ut i hallen och sade åt LL att släcka ljuset. LL gick ut i hallen men hann aldrig släcka förren PL rusade tillbaka och ryckte loss lampen.

PL öppnade ett skåp i hallen och tog fram en stekpanna. Han sade "nu skall gubben dö, det har jag gjort förr". PL sprang sedan fram och slog Olsson i huvudet med stekpannan. Han slog minst två slag mot huvudet och hade en trasa runt skaftet på stek-

pannan. LL , som stod bredvid PL , såg inte om stekpannan gick sönder eller vart den tog vägen efter slagen. PL gick sedan runt i huset och LL följde efter. I hallen bredvid vardagsrummet fanns en trappa upp till andra våningen. PL sade "här finns pengar och vapen" och sprang uppför trappan. LL stannade kvar nedanför trappan. Han var chockad och upprörd och drack en klunk sprit ur flaskan men mädde dåligt av detta då han hade Antabus i kroppen. Han såg genom ett fönster att det kom en bil och sprang då uppför trappan och talade om detta för PL .

LL ställde ifrån sig vodkaflaskan någonstans på övervåningen. Båda två sprang nedför trappan. PL öppnade ett fönster i hallen och hoppade ut och LL följde efter. De sprang genom trädgården och hoppade över staketet på motsatt sida till det ställe han parkerat bilen. PL frågade efter brännvinet och LL sade att det var kvar i huset. PL tog då av sig sin jeansjacka och sin skinnjacka och slängde dem till LL . LL tog med sig jackorna och gick till bilen. Han väntade ett tag i bilen och körde sedan runt till den sida av huset där de hoppat över staketet. Han såg att PL ibland var ute på gården och ibland inne i huset. PL kom springande med en tavla som han bröt av ramen på och kastade detta över staketet. LL tog hand om det och lade in det i bilen. LL såg inte till några silverbestick eller någon myntsamling. Sista gången PL kom från huset hade han med sig en hoprullad tidning i handen. PL sade "nu finns det inga fingeravtryck kvar" och satte sig i bilen. De åkte sedan mot Göteborg. PL var stökig på återvägen, han hade fötterna på instrumentbrädan och sparkade vid ett tillfälle i vindrutan så att det blev sprickor. När de kom till Göteborg gick de till klubben Baby Doll. PL sade att han hade något att uträtta där och ville att LL skulle följa

med. LL satte sig vid ett bord och PL gick fram till baren och pratade med några han kände. De var inte där inne länge. LL ville helst gå därifrån men vågade inte detta då han var rädd för PL. De gick sedan till Centralstationen. PL träffade en bekant där och försvann med denne. LL fortsatte till Nordstan och träffade där en bekant, Ensio. Han och Ensio gick runt ett tag i Nordstan och vid ett tillfälle såg han PL stå där och prata med några killar. PL ville att LL skulle följa med honom men LL följde i stället med Ensio hem. Ensio hade köpt sprit och LL försökte dricka av den men lyckades inte. Han stannade kvar hos Ensio till söndagen. På söndagen ringde han hem till

CF. CF:s mor sade då att CF var på polisstationen. LL ringde till polisen, som bad honom komma dit. LL sade att han inte mådd bra och skulle komma nästa dag. Han åkte hem till

CF på kvällen och berättade då för henne vad han hade varit med om i Lindome. Han talade om för henne att PL hade slagit ihjäl mannen med en stekpanna. När han hade varit hemma någon timme kom polisen dit och grep honom. Det är möjligt att han sade till CF att han tänkte säga till polisen att han hade lånat ut bilen till PL för att inte själv bli inblandad. Han sade också så till polisen vid de första förhören.

På åklagarens begäran har målsägandeförhör hållits med Ernst Olssons båda barn Margit Eriksson och Stig Olsson samt vittnesförhör med kriminalinspektören Håkan Henricsson, överläkaren Kerstin Broström, Kerstin Nilsson, Peter Ljunggren, CF och socialsekreteraren Helen Mindelsohn. På PL:s begäran har MH och legitimerade psykologen Hans Ahlnegren hörts som vittnen. De hörda har lämnat

följande uppgifter.

Margit Eriksson: Hon är dotter till Ernst Olsson och besökte honom mitt på dagen den 26 oktober. Hon körde däriifrån vid 14-tiden. Fadern var frisk för sin ålder och skötte huset och trädgården. Han hade något ned-satt hörsel men det var inga problem att prata med honom. Hon stekte kaloppskött och lade det i en gryta på spisen för att han skulle värma den senare. Hon diskade ur stekpannan hon stekt köttet på och ställde den på spisen. Stekpannan brukade normalt förvaras i skafferiet i hallen. När köksdörren är öppen kan man inte se skafferidörren. Ytterdörren vid huvudentrén brukade vara låst, men ytterdörren vid köks-ingången brukade fadern låsa först när han gick och lade sig. På lördagen ringde hon flera gånger men fick inget svar. Hon åkte på kvällen dit tillsammans med sin sambo. Ytterbelysningen var tänd men det var mörkt i huset och alla dörrar var låsta. Hennes sambo hämtade en stege och en lampa och tittade in genom köksfönstret. Han såg då att fadern låg på golvet. De bröt upp källardörren och tog sin i huset. Dörren mellan hallen och köket var stängd. Fadern låg på golvet i köket. De flyttade inte på något i köket. Värmefläkten stod på och hennes sambo stängde av den. Hon såg att stekpannan hade gått sönder. När hon senare gick igenom huset fick hon ett intryck av att någon letat igenom rummen. I buffén i vardagsrummet förvarades bland annat matbestick. Besticken brukade ligga invirade i silkepapper i blå askar. Askarna låg nu under buffén och det fanns endast lite bestick kvar. Det saknades också en myntsamling som brukade ligga i en plastpåse i bokhyllan i TV-rummet. Den tavla som försvann från huset hade hon själv målat. - Fadern brukade ha en frottéhandduk hängande på en stol i köket och trasor för avtorkning brukade han ha

liggande lite varstans i huset. När hon efter brottsplatsundersökningen besökte huset stod grytan med kalopskött i skafferiet.

Stig Olsson: Han är son till Ernst Olsson och bodde tillsammans med fadern. På fredagen den 26 oktober åkte han direkt från sitt arbete till sin fästmo i Uddevalla. Fadern var ovanligt frisk för sin ålder och hörde bra. På dagarna vistades fadern mest i köket. Dörren mellan kök och hall brukade vara stängd för värmens skull. Köksingången låste fadern när han gick och lade sig. Nycklarna till ytterdörren brukade sitta på insidan av dörrarna. Fadern var mycket ordningssam och han tror inte att fadern hade låtit stekpannan stå kvar framme i köket hela dagen. Nyckeln till buffén i vardagsrummet brukade sitta i låset eller ligga ovanpå buffén. Matsilvret kan inte ha kommit bort vid något annat tillfälle. Det var länge sedan han såg myntsamlingen, men om fadern hade sålt eller gett bort den skulle han ha talat om det.

Håkan Henriqsson: Han har arbetat vid tekniska roteln hos Göteborgspolisen i 22 år och gjorde brottsplatsundersökningen på fastigheten Gastorp 2. Olsson låg på golvet i köket med huvudet mot ett köksskåp. På skåpsdörrarna bakom Olsson fanns blodstänk som tyder på att Olsson suttit ned när han fått slaget mot huvudet. På en av skåpsdörrarna fanns blodbesudling med klart mönster av hår, vilket visar att bakdelen av Olssons huvud vilat mot skåpsdörren och sedan glidit ner på golvet. Det fanns rikligt med koagulerat blod runt Olsson, vilket tyder på att Olsson levde när det mesta av blodet lämnade kroppen. I samma ögonblick som en person dör slutar blodet att koagulera och det kommer därefter ut en blodliknande vätska. På golvet vid Olssons vänstra arm fanns ränder som tyder på att handen dragits i blodet på golvet. Det

låg ett tygstycke delvis under Olssons överkropp. Detta tygstycke har troligen hamnat på golvet innan Olsson föll. Det fanns en frottéhandduk som låg delvis under Olsson och delvis virad om hans vänstra arm. Frottéhandduken var så genomdränkt med blod att man inte kunde se ursprungsfärgen. Handduken kan inte ha blivit så genomdränkt med blod bara av att ligga där utan måste ha använts till att torka blod. Köksbordet var något rubbat ur sitt läge. Det fanns blodstänk på undersidan av kanten på en hängande bordsklaff, vilket tyder på att blodstänken kommit ganska lågt nerifrån. I ett av bordshörnen stod en trasig stekpanna. Stekpannan var påfallande ren och gav intryck av att ha blivit avtorkad. Skaffet till stekpannan hittades under några tröjor som låg på golvet vid ena bordsbenet. Det fanns blodbesudlingar på tröjorna. Under en av köksstolarna vid ytterväggen låg en keps. Stolarna var inte rubbade ur sitt läge och det är inte troligt att kepsen ramlat ner från någon av stolarna. I hallen var lampan nerdragen så att kabelhållarna hade lossat. De kabelhållare som fanns kvar tillsammans med de kabelhållarna som hittades på Smörgatan var tillräckliga för att man skulle kunna sätta upp lampan igen. I sovrummet fanns en mindre blodbesudling på sängen. Det hängde ett par långkalsonger över en lampa vid ett nattduksbord. Kalsongerna såg ut att ha blivit kastade över lampan. I hallen utanför vardagsrummet fanns fotspår på duken på ett bord som stod nedanför fönstret. Fönstret var öppet och en vas som brukade stå i fönstret hittades i trädgården. Utanför fönstret hittades ett skoavtryck på väggen, ca 185 cm över marken. Avtrycket satt hårt fast och kan vara gammalt. I trädgården hittades ett papper som luktade starkt av fisk. Pappret var av den kvalité som används för att slå in blommor och fisk. Över staketet i trädgården

hängde en trasa med blodbesudlingar.

Kerstin Boström: Hon utförde obduktionen av den döda kroppen efter Ernst Olsson. Olsson hade ett krossår på hjässan och ett sår på ansiktsskelettet. Båda dessa skador kan ha tillfogats genom slag med en stekpanna. Olsson hade även andra skador i ansiktet, på bröstbenet och på revbenen. Dessa skador har orsakats av trubbigt våld. Obduktionen av hjärnan visar att det förekommit blödning i hjärnbryggan, vilket i sin tur orsakat att hjärnstammen skadats. Hjärnstammen är centrum för andning och hjärtverksamhet. Blödningen i hjärnbryggan har sannolikt uppkommit i samband med att Olsson fick krossåret på hjässan. Olsson kan ha andats efter det att han fick slaget mot hjässan. Hjärnan svullnar dock när den utsatts för våld och med tanke på den ringa hjärnsvullnaden i detta fall talar det för att Olsson avlidit i nära anslutning till skadan på hjärnan, troligen inom några minuter, högst 20 - 30 minuter. Skadan på ansiktsskelettet gjorde att slemhinnorna blev skadade, vilket medför att blod rinner ut i näshålan och käkhålan. En person som är vid liv kan då andas in blod. Det fanns inget blod i luftvägarna hos Olsson, vilket talar mot att Olsson andats efter det att han fått skadan i ansiktets högra del. Detta förhållande talar för att våldet mot hjässan har kommit före våldet mot ansiktet och att döden skett omedelbart. - Hennes intryck under obduktionen var att Olsson åsamkats bröstbens- och revbensskadorna medan han var vid liv men det kan inte uteslutas att de uppkommit i nära anslutning till dödens inträde. Rikliga blödningar i ansiktets mjukvävnad talar för att Olsson var vid liv när han fick den skadan. Krossåren på hjässan och i ansiktet är de största blödningskällorna av Olssons skador.

Kerstin Nilsson: Hon kom till Lindåsvägen 7 tillsammans med sin pojkvän omkring klockan 19.15 - 19.30. De skulle bo i hennes systers hus där några dagar och passa systemens katter. När de skulle köra in var uppfartsvägen delvis blockerad av en blå bil. Bilen stod så slarvigt parkerad att det var svårt att komma förbi. Hon blev irriterad och gick fram till den blå bilen och tittade in i den men såg inte till någon. Hon hörde då buller från fastigheten, där Olsson bodde. Bakom detta hus går en väg som är belyst, Sagbrovägen. Hon såg en person dyka upp vid husknuten och sedan skynda iväg i riktning mot Sagbrovägen. Personen sprang hukande genom trädgården och hon kunde inte se om det var en man eller en kvinna. Det var inte tält i Olssons hus, men hon kommer inte ihåg om ytterbelysningen var tänd. Hon blev misstänksam och skrev upp den blå bilens registreringsnummer. Hennes pojkvän ringde sedan till polisen.

Peter Ljunggren: Han kom till Lindåsvägen 7 tillsammans med Kerstin Nilsson. Uppfartsvägen var till hälften blockerad av en bil som parkerats slarvigt. De blev irriterade över detta och Kerstin Nilsson skrev upp registreringsnumret. Ljunggren plockade ur bagaget och hörde då ett slammer från fastigheten bredvid. Det lät som om en källardörr slogs igen. Han ringde sedan till polisen och gjorde anmälan om eventuellt inbrott men de kunde inte skicka någon bil. Han släckte ljusen på den sida av huset Lindåsvägen 7 som vetter mot Olssons fastighet och ställde sig i tvättstugan där han kunde se bilen. Ytterbelysningen var då tänd vid Olssons hus. Det satt en man i bilen och efter ett tag steg mannen ur bilen och sparkade lite sten på platsen. Mannen stod och såg sig omkring och verkade inte vara jäktad. Det föreföll som om han väntade på något. Ljunggren kunde inte se mannens

ansikte. Mannen verkade vara i 30-årsåldern och hade en grön midjelång jacka och axellångt hår. Mannen satte sig i bilen och körde sakta därifrån. Ljunggren såg sedan bilen komma på Sagbrovägen men vet inte vart den tog vägen. Han gick ut och in ur tvättstugan och tittade flera gånger. Ytterbelysningen till Olssons hus var ibland tänd och ibland släckt. Han såg inte någon röra sig inne i huset eller utanför det. De åkte från Lindåsvägen 7 vid 21-tiden på kvällen och kom tillbaka efter midnatt. Ytterbelysningen utanför Olssons hus var då släckt.

____CF____: Hon var tidigare sambo och förlovad med LL. De bodde hos hennes mor. Förhållandet bröts i december 1990. - På fredagen den 26 oktober var LL hemma under förmiddagen. Hon hade gett honom Antabus vid 11-tiden. De hade kommit överens om att hon skulle ge honom Antabus och hon hade gjort det hela veckan. PL ringde och ville att LL skulle möta honom vid B & W. PL hade sagt att han var förföljd av någon och ville att LL skulle hämta honom. LL var nykter när han åkte hemifrån. Han kom sedan inte hem på fredagen. På lördagen kom PL hem till henne och sade att de måste hämta bilen då den stod olämpligt parkerad. Hon frågade efter LL men PL sade att han inte visste var LL var. PL var väldigt nervös och hon tror att han var påverkad av något. Bilen stod parkerad vid Trädgårdsföreningens ingång mot Centralstationen. Den var smutsig inuti och fönstret på passagerarsidan var sprucket. Inne i bilen fanns en vodkask, kläder som tillhörde PL och en tavla. Hon kan inte själv köra bil och bad därför PL att köra hem bilen. PL körde hem bilen. Mellan framsätena låg några nycklar och PL frågade henne vad det var för nycklar. Hon sade att hon inte sett dem förut. PL kastade nycklarna i

sopnedkastet tillsammans med en tavelram och vodka-flaskan. I baksätet låg en tavla. Den lade han i bagageutrymmet under tidningspapper. Hon såg inte till några brev eller tidningar. PL sade att sprickan på fönstret berodde på ett stenskott. PL tog med sig sina kläder upp till hennes lägenhet. Han sade att han var trött och fick lov att vila sig där någon timme. En kamrat till henne ringde och bjöd henne till sig på kvällen. PL följde med till kamraten och var tillsammans med dem hela kvällen. Han ringde därifrån till CF:s mor och frågade efter LL. Han ville även att de skulle ringa till polisen och höra om LL tagits om hand för fylleri. De drack sprit och CF blev ganska berusad. De åkte sedan taxi in till Göteborg. PL och hennes kamrat gick ut tillsammans men hon fortsatte med taxin hem. Hon har inte träffat PL efteråt. På söndagen ringde PL och frågade efter LL. Hon hade då varit i förhör hos polisen och var ganska arg. Hon frågade PL vad de höll på med. PL svarade bara att det fixar sig. Hon frågade vad han hade gjort, men PL svarade att det hade hon inte med att göra. PL ringde sedan ett par gånger till och vid ett av tillfällena sade han att han var på Centralstationen i Stockholm. På söndagskvällen komma LL hem. Han berättade för henne att han varit i Lindome tillsammans med PL och att PL gått in i en villa och pratat med en gammal man. PL hade kommit ut ur huset och gått in igen och vinkat in LL. PL hade sedan börjat att sparka på mannen och slagit ner honom och därefter tagit en stockpanna och slagit mannen i huvudet. PL hade även sagt att det fanns vapen och pengar i huset. LL grät och var chockad. Hon sade till honom att berätta allt för polisen, men LL sade att han inte vågade det. De kom överens om att gå till polisen tillsammans nästa dag. Efter någon

timme kom dock polisen dit och grep LL . Den 5 november berättade hon för en polisman vad LL sagt till henne om PL:s och hans besök hos den gamle mannen i Lindome. Hon kände då inte till vad LL berättat för polisen.

Helen Mindelsohn: Hon är socialsekreterare vid Gunnarreds stadsdelsförvaltning. I början av 1990 sökte LL hjälp för sina alkoholproblem, och hon har där- efter träffat LL varje eller varannan vecka. De har diskuterat olika behandlingsalternativ och även besökt några behandlingshem. Vid ett par tillfällen under hösten 1990 var LL intagen på Lillhagen på egen begäran. Han fick Antabus genom läkaren där. Hon vet inte om LL varit berusad vid något av besöken.

LL är mestadels ganska lugn men kan bli väldigt arg när något går emot honom. Han har slagit näven i bordet när han blivit arg men hon har aldrig sett honom vara våldsam mot någon person. Hon har fått uppgifter om att LL vid några tillfällen omhändertagits enligt LOB men inte hört talas om att han skulle ha slagit ner någon.

MH-----: Hon har tidigare varit sambo med PL . Hon tyckte att hennes studier blev lidande av PL:s alkoholmissbruk och bad honom därför att flytta. I augusti 1990 åkte PL till Aleforshemmet och de har därefter inte bott ihop. De träffades dock fortfarande. Dagen före händelsen i Lindome kom PL hem till henne, men han var då så berusad att hon bad honom gå. PL får ångest när han är berusad och kan även bli aggressiv. Han har slagit henne vid något tillfälle men inte med knytnävarna. - Efter händelsen i Lindome fick hon ett samtal från PL och åkte till Stockholm för att träffa honom. PL uppträdde då väldigt konstigt, han var skärrad och

rädd och tyckte att polisen var överallt. Hon frågade PL om han gjort det men fick inget svar. PL sade bara att LL vill att jag skall ta på mig det här. Hon blev rädd för PL och sprang ner till receptionen, som larmade polisen. - Någon gång i mitten av december kom LL hem till henne vid 18.30-tiden och ville prata om händelsen i Lindome. LL ritade en skiss över köket i huset och gjorde två prickar som skulle föreställa honom och PL. Han sade att PL hade ringt och bitt honom komma till Backaplan, eftersom PL var orolig för en svart van De åkte sedan för att hälsa på "Räven" och var i Lindome vid 21.30-tiden. Hon frågade om LL hade sett mannen dö. LL reste sig då upp och gjorde en nedåtgående rörelse med handen. Hon tolkade detta som att LL hade sett det. Hon frågade vem som hade dödat mannen men fick inget svar. LL var alkoholpåverkad men inte särskilt berusad. Han fortsatte att prata om händelsen i Lindome och sade att efteråt hade PL legat på gräset och skrikit "Jorma". LL sade sedan att PL hade varit där ensam vid 3-tiden på natten och att det var då det hade hänt. PL hade även lovat att ta på sig alltihop.

LL har förnekat att han för MH skulle ha nämnt någon tidpunkt för hans och PL:s besök i Lindome eller skulle ha sagt att PL varit där ensam vid 3-tiden på natten eller att PL hade lovat att ta på sig alltihop.

Hans Ahlgren: Han är psykolog och träffade PL första gången i april 1990. PL hade begärt psykologkontakt genom Skyddskonsulenten. De har sedan träffats varje vecka och han tycker att han känner PL väl. PL är väldigt öppen och det är lätt att komma honom nära och bedöma honom. PL kan prata

om känslor och kan uttrycka sin aggressivitet verbalt. PL har inte visat några våldstendenser eller någon speciellt intresse för våld. Han har aldrig känt sig hotad av PL och tror att PL har de spärrar som krävs för att inte slåss. PL har varit nykter när de har träffats.

Åklagaren har som bevisning åberopat
dels brottsplatsundersökning med fotografier och
skisser,
dels protokoll över rättsmedicinsk obduktion av den
döda kroppen efter Ernst Olsson, se bilaga_4,
dels utlåtande efter denna undersökning, se bilaga_5,
dels brottsplatsundersökningsprotokoll från soprum
Smörgatan 6 i Göteborg,
dels fingeravtrycksundersökningsprotokoll,
dels sakkunnigutlåtande från Statens Kriminaltekniska
Laboratorium sidorna 1 och 6, se bilaga_6,
dels rättsmedicinsk undersökning av Leo Lilla den
29 oktober 1990,
dels rättsmedicinsk undersökning av Peter Litén den
31 oktober 1990.

Tingsrättens bedömning.

Det är genom utlåtandet efter den rättsmedicinska obduktionen utrett att Olsson avlidit till följd av trubbigt våld mot huvudet. Enligt Boströms vittnesmål har Olsson åsamkats två svåra skador i huvudet, en på hjässan och en på ansiktets högra del, tillfogade med ett föremål som kan vara en stekpanna. Boström har uttalat att Olsson avlidit i mycket nära anslutning till att han åsamkats ansiktsskadan och att det är mest sannolikt att skadan på hjässan orsakat de blödningar i hjärnbryggan som lett till Olssons död.

Utredningen i målet ger vid handen att endera av PL eller LL måste med en stekpanna som tillhygge ha tillfogat Olsson de skador som lett till Olssons död.

Av brottsplatsundersökningen kan dragas den slutsatsen att Olsson inte har flyttats efter det att han tilldelats de båda slagen i huvudet. De blodstänk som funnits vid undersökningen visar att han legat på golvet med huvudet mot en skåpsdörr när dessa båda slag utdelades.

PL:s uppgifter om hur det gick till när Olsson dödades motsägs helt av såväl obduktionsfynden som brottsplatsfynden. Hans uppgifter därom skall därför lämnas utan avseende i fråga om beskrivningen av det händelseförlopp varigenom Olsson tillfogades de dödade skadorna. Hur Olsson tillfogades övriga skador har PL inte lämnat någon uppgift om.

LL:s uppgifter om hur Olsson tillfogades sina skador passar väl samman i flera hänseenden med de fynd som gjorts vid brottsplatsundersökningen och de motsägs inte av obduktionsfynden och de uppgifter som lämnats av Boström. I sistnämnda hänseende innehåller således LL:s berättelse uppgifter om annat betydande våld mot Olsson än det som Åstadkommits med stekpannan mot huvudet. Ordningföljden på det händelseförlopp LL redovisat stämmer väl med obduktionsfynden.

LL:s uppgifter överensstämmer också med de iakttagelser som gjorts av vittnena Ljunggren och Nilsson. Det buler dessa hört från Olssons fastighet kan således antagas vara det som Åstadkoms när - enligt LL:s uppgifter - PL och han hoppade ut genom ett

fönster. Även Ljunggrens iakttagelse av en person i och utanför LL:s bil överensstämmer med LL:s uppgifter. Det måste också anses klarlagt att den person Ljunggren iakttog vid bilen var LL. PL har för övrigt inte gjort gällande att någon annan än LL förde bilen till och från Lindome.

Även om tingsrätten således finner att LL:s uppgifter om händelseförloppet, särskilt i fråga om hur det gick till när Olsson dödades, är riktiga måste provas om uppgifterna är riktiga också i fråga om gärningsmannaskapet. Vid den bedömningen bör följande beaktas. PL var vid tillfället alkoholpåverkad och hade även besvär efter någon dags heroinmissbruk medan LL på grund av vad som genom

CF:s uppgifter framkommit angående antabusmedicinering kan antagas ha varit nykter eller i vart fall inte mera än obetydligt alkoholpåverkad.

LL har redan från det han vid polisförhör första gången medgav att han varit med på brottsplatsen uppgett att PL tog stekpannan ur ett skåp vid kökshallen. Den uppgiften har LL därefter vidhållit. Uppgiften motsägs inte av de uppgifter som lämnats av Margit Eriksson angående var stekpannan kunde tänkas vara placerad efter det att hon använt den för matlagning under sitt besök hos Olsson under eftermiddagen den 26 oktober. Det är en detaljuppgift som starkt talar för att LL verkligen upplevt vad han berättat därom.

Vidare förtjänar att framhållas att LL sedan han vidgitt att han var med på brottsplatsen inte i något väsentligt hänseende ändrat de uppgifter han först lämnade om händelseförloppet. Härvid bör också beaktas att CF:s uppgifter om vad LL vid hemkomsten på söndagskvällen berättade

angående dådet i Olssons bostad överensstämmer mycket väl med den berättelse LL lämnat. Det är uteslutet att hon på annat sätt än genom LL:s uppgifter till henne vid hemkomsten kunnat få dessa uppgifter.

Det var PL som tog initiativet till besöket i Lindome för att träffa en bestämd person och besöket hos Olsson skedde även enligt PL:s egna uppgifter för att undersöka om den personen fanns i Olssons bostad. Vidare har PL själv uppgett att han, efter det att Olsson tillfogats skadorna med stekpannan, sökt efter pengar och vapen i huset. PL förefaller således vara den aktive av PL och LL.

PL har vidgått att han eftermiddagen efter besöket i Lindome slängt vissa föremål som härrörde från Olssons bostad i ett soprum i det hus där

CF och LL vid tillfället bodde. Däremot kvarlämnade han i bilen den tavla han vidgått att han tillgrepp från Olssons bostad. PL:s handlande brottsdagens eftermiddag och kväll framstår som mycket egendomligt. SÅ är särskilt fallet med inköpet av hummern och medförandet av den in i Olssons bostad samt letandet efter en person som PL endast hade diffusa begrepp om adress till.

Det har inte framkommit några omständigheter som tyder på att PL eller LL hade någon brottslig avsikt innan de kommit in till Olsson. Något annat motiv för våldet mot Olsson än plötsligt uppkommen aggressivitet tycks inte föreligga. Våldshandlingarna mot Olsson ter sig därför som vansinnesdåd, vilket tyder på att de utförts av en alkohol- eller drog-påverkad person.

Det finns vissa omständigheter som kan kasta miss-

tankar mot LL . En sådan omständighet är att LL höll sig undan från sin bostad under i det närmaste två dygn efter dådet i Lindome. LL har inte kunnat lämna sådana uppgifter att hans kamrat "Ensio" kunnat identifieras. LL hade goda möjligheter att köra bilen från Lindome utan att invänta Litén men har inte gjort det.

Vid en samlad bedömning av nu redovisade omständigheter finner tingsrätten sig vara övertygad om att

PL förövat allt det våld som orsakat skadorna på Olsson och Olssons död. Våldet har förövats på det sätt LL uppgett. Oberoende av vad LL uppgett om

PL:s uttalande innan denne utdelade slagen med stekpannan mot Olssons huvud är uppenbart att PL med dessa slag avsåg att döda Olsson.

På grund av det anförda är utrett att PL dödat Olsson efter att dessförinnan ha misshandlat denne med sparkar och slag. Annat tänkbart motiv för dödandet än att Olsson skulle kunna avslöja vem som förövat misshandeln har inte framkommit. Med hänsyn till dessa omständigheter och till att våldshandlingarna skett i Olssons bostad under en hemfridsbrottsliknande situation anser tingsrätten att de omständigheter som föranlett gärningen inte kan medföra att brottet skall anses som mindre grovt. PL skall således dömas för mord.

Aklagaren har vidare gjort gällande att PL och

LL efter mordet i samråd och med utnyttjande av det våld som förövats mot Olsson stal viss angiven egendom. PL har vidgått att han då stal en tavla och två nycklar. Brottpsatsundersökningen visar att några kartonger innehållande bestick genomsökts. Margit Erikssons och Stig Olssons uppgifter visar

att ett antal bestick och en myntsamling måste ha stulits i samband med mordet. Det har inte styrkts att dessa tillgrepp ägt rum i samråd mellan PL och LL. Tillgreppen måste ha utförts av PL ensam när denne återvände in i huset efter det att båda hade hoppat ut genom fönstret. Därefter har LL tagit befattning med tavlan genom att ta emot den från PL och placera den i bilen. Som tingsrätten förut anfört tycks anledningen till besöket hos Olsson ha varit att PL sökte efter en person och trodde att denne kunde finnas i Olssons hus. Det är inte utrett att PL sagt något om eller börjat att leta efter egendom att stjäla förrän efter det att han dödat Olsson. Våldshandlingarna har således avslutats innan PL kommit på tanken att stjäla egendom. Stölden kan därför inte anses ha utförts på sådant sätt att PL har gjort sig skyldig till rånbrott. Med hänsyn till omständigheterna bör den dock bedömas som grov stöld.

LL är i fråga om stölden inte övertygad om annan medverkan än att han tagit emot tavlan och placerat den i bilen. Han har därigenom och genom att han varnat PL för att det kom en bil när denne sökt efter egendom att stjäla gjort sig skyldig till medhjälp till grov stöld.

Åklagaren har även hävdatt att LL medverkat till mordet på Olsson. LL har därvid lagts till last att han understött PL i dennes våld genom att befinna sig i köket när våldet förövades. Det har inte utretts annat än att LL var helt passiv när de dödade slagen tillfogades Olsson. Tingsrätten anser inte att LL, genom den passivitet han visat genom att inte ha reagerat starkare än han uppger sig ha gjort mot det våld med slag och sparkar som före-

gick dödandet, har understött detta. Åklagaren har även åberopat att LL torkat av några föremål med sin ärm. Mot LL:s uppgifter är dock inte bevisat att det skedde efter mordet eller att syftet var annat än att torka bort egna fingeravtryck som kunde ha avsatts, när LL på PL:s uppmaning tände och släckte belysning. LL:s nu redovisade handlande kan inte anses som medhjälp till mord. LL:s varning till PL när bilen till grannhuset anlände bör närmast ses som ett moment i LL:s medhjälp till den grova stölden.

Det är dock utrett att LL efter mordet hjälpte PL att undkomma genom att i sin bil köra PL från brottsplatsen. Tingsrätten anser inte att den handlingen heller kan bedömas som medhjälp till mord men den bör bedömas som skyddande av brottsling enligt 17 kap 11 § brottsbalken. LL skall således dömas för medhjälp till grov stöld och skyddande av brottsling.

PRFÖLJDSFRÅGAN

PL förekommer med sju avsnitt i utdrag av kriminalregistret. Han dömdes första gången 1980 för narkotikabrott till skyddstillsyn. Han dömdes därefter 1985 för olaga hot och skadegörelse till skyddstillsyn. Vidare dömdes han i januari 1987 för hemfridsbrott, skadegörelse, olovlig körning och rattfylleri till fängelse två månader. Den 10 december 1987 dömdes han för stöld, snatteri, häleri och olovlig körning till skyddstillsyn och den 28 september 1988 för narkotikabrott till fängelse en månad. Han dömdes den 6 december 1989 för misshandel, varvid förordnades att den tidigare dömda skyddstillsynen skulle avse även det nya brottet varjämte

övervakningen och prövotiden förlängdes med ett år. Han dömdes senast den 15 maj 1990 av Göteborgs tingsrätt för misshandel och olaga hot till fängelse tre månader. Han blev villkorligt frigiven från avtjänandet av detta fängelsestraff den 1 juli 1990 med en återstående strafftid om en månad och prövotid ett år. Nu ifrågavarande brott har således begåtts under prövotiden såväl för skyddstillsynen som den villkorliga frigivningen.

Enligt ett läkarintyg enligt personundersökningslagen föreligger inte skäl för rättspsykiatrisk undersökning i brottmål beträffande PL .

För mord skall dömas till fängelse i tio år eller på livstid. Tingsrätten anser inte att det framkommit några omständigheter som bör föranleda att straffet sätts lägre än fängelse på livstid.

PL skall i häkte invänta straffverkställighet.

__LL__ förekommer med fem avsnitt i utdrag av kriminalregistret. Han dömdes första gången 1977 för försök till våld mot tjänsteman och stöld till villkorlig dom. 1985 (avsnitt 4) dömdes han för misshandel, våld mot tjänsteman och försök till våld mot tjänsteman till skyddstillsyn. Han dömdes senast den 4 november 1987 av Göteborgs tingsrätt för rattfylleri till skyddstillsyn. Nu aktuella brott har begåtts under prövotiden för skyddstillsynen men LL har delgett stämningssökan först efter prövotidens utgång.

Av ett läkarintyg enligt personundersökningslagen framgår att skäl för rättspsykiatrisk undersökning i brottmål inte föreligger beträffande LL .

Tingsrätten anser att den såsom skyddande av brottsling bedömda gärningen - med hänsyn till att den skyddade personen begått mord - har ett straffvärde som betydligt överstiger fängelse ett år. LL har därjämte gjort sig skyldig till medhjälp till grov stöld. Tingsrätten finner att brottens sammanlagda straffvärde är så högt att annan påföljd än fängelse inte bör komma ifråga.

SKADESTÄNDSFRÅGAN

De tilltalade har med hänvisning till sin inställning i ansvarsfrågan bestritt de enskilda anspråken. De har ej vitsordat att någon ersättning skall utgå eller något belopp som skäligt såvitt avser ersättning för förlorad arbetsförtjänst för sonen och för dotterns sambo och inte heller vad avser psykiskt lidande för anhöriga. Övriga belopp har vitsordats som skäliga i och för sig.

Dödsboets skadeståndsanspråk grundas på mordgärningen. Till följd av utgången i ansvarsdelen skall skadeståndsanspråken såvitt de riktats mot LL ogillas medan PL skall åläggas skadeståndsskyldighet. De belopp PL vitsordat som skäliga skall således bifallas. Övriga anspråk bedöms på följande sätt.

Dödsboet har anfört att ersättningen för förlorad arbetsförtjänst för Stig Olsson avser ersättning för att han tagit ut semester 14 dagar omedelbart efter faderns död i stället för att sjukskriva sig på grund av den chock som utlösts genom faderns tragiska bortgång. Den yrkade ersättningen avser således utebliven rekreation. Vidare har dödsboet anfört att Margit Erikssons sambo, som driver egen rörelse, behövde vara hemma för att stötta Margit Eriksson under de

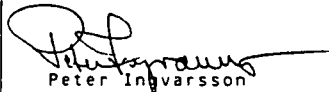
första 14 dagarna efter faderns död.

Tingsrätten finner att ersättning via dödsboet bör tillerkännas såväl Stig Olsson för utebliven rekreation vid semesteruttaget som Margit Erikssons sambo för förlorad arbetsinkomst. Ersättningarna bestämmas till 3 500 kr för var och en av dem.

För psykiskt lidande hos anhöriga med anledning av mordgärningen kan ersättning utdömas endast för det lidande Margit Eriksson åsamkats genom att hon var med om att upptäcka att fadern utsatts för det fruktansvärda dödets. Ersättningen till våldtäktsoffer för psykiskt lidande brukar nu bestämmas till 10 000 kr i normalfallen. Det lidande Margit Eriksson åsamkats bör föranleda en något lägre ersättning. Tingsrätten finner därför 7 000 kr utgöra skälig ersättning.

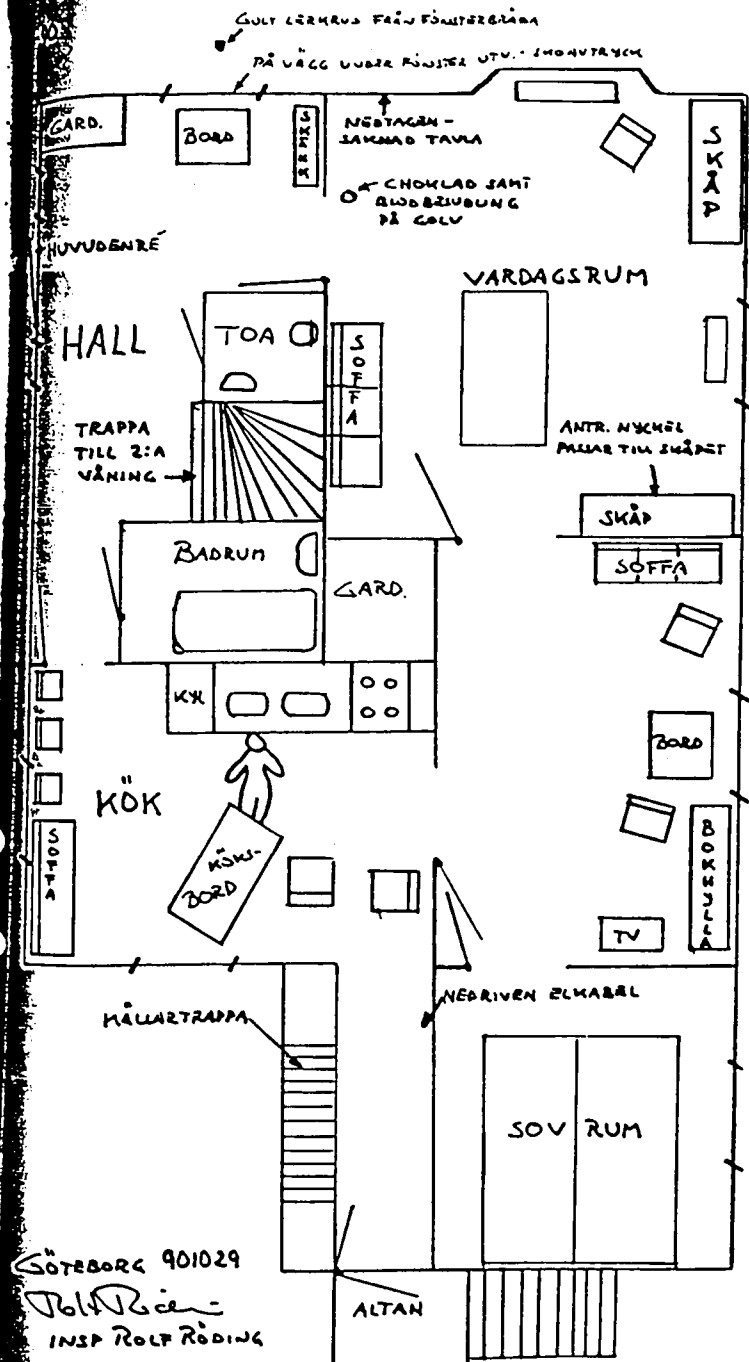
FULLFÖLJDSEXHVISNING, se bilaga 7, Dv 400 D
Vadeinlaga senast den 21 februari 1991
Besvärslaga senast den 21 februari 1991

På tingsrättens vägnar

Peter Ingvarsson

SKISS ÖVER GASTORP 2 LINDÖMÉ

Bilaga 2

SKISS ÖVER KÖKET, GLASTORP 2

LINDOME

KERS PÅ
GOLVET

BLOODSTÄNK

STEKPANNA
PÅ BORDET

FRÖTETRÄSK

ÖRN GOTT

TRÖDA

SKAFT TILL STEKPANNA

TRÄSKOR

HUMMER

TOFFOR

BILAR

GLASÖGN

VÄRMEFLÄKT

PLÅNBOK DELVIS
GULD SAMOM
LITEN GÄRMIN
PÅ FÖNSTERNISKA

GÖTEBORG 90-10-29

R. R. R.

INSJ ROLF RÖDING

90. 11 23

C3611

A. 1990 10 29 utfördes på förordnande av polismyndigheten i Mölndal rättsmedicinsk obduktion av den döda kroppen efter Olsson, ERNST, Vendel, 010629-4630.

Undersökningen utfördes av undertecknad på Statens Rättsläkarstation, i närvaro av obduktionsassistent Gordon Björklund. Protokollet upptogs på diktafon.

B. Omständigheterna i fallet framgår av en primärrapport från Mölndals polisdistrikt, diarienummer K-5624-90, daterad 90 10 27, undertecknad T Hallarås, tf pinsp.

C. YTTRE BESIKTNING

1. Den döda kroppen är 178 cm lång och väger 81 kg.
2. Allmänna hudfärgen är blek.
3. Likstelhet föreligger.
4. Blåröda likfläckar ses på kroppens ryggsida.
5. På huvudet ses ca 12 cm långt grått tunt hår.
6. På hjässan till höger påträffas ett stjärnformat sår vars centrum befinner sig 3 cm till höger om mittlinjen och 13 cm ovanför näsroten. Sårcentrum är ungefär runt och har en diameter av ca 1 cm. Från sårcentrum avgår 5 sårgrenar. En 2,5 cm lång och 0,5 cm bred samt några mm djup sårgrän avgår framåt. En 1,8 cm lång 0,8 cm bred samt några mm djup sårgrän avgår framåt - åt höger. En 2 cm lång, 0,5 cm bred och några mm djup sårgrän avgår åt vänster. En 2 cm lång, 0,5 cm bred och några mm djup sårgrän avgår bakåt. En 2 cm lång, 0,5 cm bred och några mm djup sårgrän avgår bakåt - åt höger. Sårkanterna är överallt trasiga. I sårcentrum är benet blottat. Till höger om såret och framför såret ses en ca 9 x 7 cm stor långsgående svullnad. I huden ses mm-stora rodnader.
7. Ytteröronen är oskadade.
8. I hörselgångarna ses intet främmande innehåll. I huden bakom ytteröronen ses inga punktblödningar.
9. De båda ögonlocken och näsroten är svullna och blåfärgade. På högra undre ögonlocket och kinden påträffas ett 5 cm långt och 2 cm brett långsgående sår med trasiga kanter. Såret smalnar av i en spets nedåt. Inom sårets högra övre del har en 2 x 1,5 cm lång långsgående hudflik avlossats. Från sårets vänstra övre del avgår en 1,5 cm lång och 0,5 cm bred sårgrän in i inre ögonvrån. I sårets botten är underhudsfettet blottat och är krossat inom sårets övre del. I sårkanterna ses blödning. Till vänster om såret i höjd med näsvingen påträffas 3

som störst cm-långa bristningar i huden. I högra yttre ögonvrån påträffas ett 0,7 x 0,1 cm stort långsgående bågformat ytligt sår med trasiga kanter. På högra övre ögonlocket påträffas till höger och omedelbart ovanför ögonfransarna ett 2 x 0,5 cm stort och några mm djupt tvärgående sår med trasiga kanter.

10. På näsan 1 cm nedanför näsroten och 1,5 cm till höger om mittlinjen har huden avskrapats inom ett 2,5 x 1 cm stort långsgående område. Inom områdets övre del påträffas ett 0,5 cm långt, några mm brett och några mm djupt långsgående sår med trasiga kanter. Kring såret är huden blåroött missfärgad.

11. På nässpetsen till höger ses en 0,5 cm stor blårodd missfärgning.

12. I näsan ses blod. Näsbenet känns brutet.

13. Högra ögats bindehinnor är genomsatta av blödningar.

14. I vänstra ögats bindehinnor ses inga blödningar.

15. Överläppen är svullen. I det läppröda och slemhinnorna inom mittlinjen ses ca 3 x 2,5 cm stor tvärgående svartröd blödning. I överläppens slemhinna i mittlinjen ses ett 2 cm långt, 0,5 cm brett och 0,5 cm djupt sår med trasiga kanter. I kanterna ses blödning.

16. I det läppröda och slemhinnorna på underläppen ses inom mittlinjen en 2 x 2 cm stor svartröd blödning. I slemhinnorna ses ett 0,5 cm långt, 0,5 cm brett och några mm djupt sår med trasiga kanter och blödning.

17. I munnen ses lättblodtingerat slem. Oskadad protes ses i överkäken. Underkäken saknar tänder.

18. På hakan omedelbart till vänster om mittlinjen är huden blåroött missfärgad inom ett 5 x 3 cm stort långsgående område. 1 cm till höger om detta område ses över underkäkskanten sammanflytande mm-stora rodnader inom ett 1 x 1 cm stort område.

18.a) I underhuden över revbensbågen till höger ses sparsamma svartröda blödningar inom ett 13 x 10 cm stort tvärgående område vars vänstra begränsning befinner sig i mittlinjen.

19. I underhuden över vänstra revbensbågen ses inom ett 5 x 4 cm stort tvärgående område sparsamma svartröda blödningar. Området befinner sig 2 cm till vänster om mittlinjen.

20. Ryggens mjukdelar friprepareras. Inga blödningar ses.

21. Högra tummen är svullen och blåroött missfärgad. I underhuden ses riklig svartröd blödning.

22. De båda armarnas mjukdelar friprepareras. Inga blödningar ses.

23. På sträcksidan av vänstra lillfingrets grundled påträffas en 0,5 cm stor brunröd skorpa.

24. Huden på båda underbenen är förtjockad, fjällande, brunpigmenterad. Utvidgade ytliga blodådror ses.
25. I underhuden vid högra knäskålens nedre kant ses en cm-stor sparsam svartröd blödning.
26. Extremiteternas skelett känns helt.
27. De yttre könsorganen är oskadade.

INRE BESIKTNING

28. På bröstbenet ses tvärbrott mellan tredje och fjärde revbensparet. På bröstbenets utsida ses måttlig svartröd blödning. Mjukvävnaden är oskadad.
29. På fjärde och femte vänstra revbenet ses brott 2 cm till vänster om brosk/bengränsen. I den omgivande mjukvävnaden ses en ca 9 x 8 cm stor långsgående måttlig svartröd blödning.
30. I mjukvävnaden kring fjärde och femte högra revbenet ses en ca 5 x 5 cm stor svartröd blödning kring brosk/bengränsen.
31. I högra lungsäcken ses ca 50 ml klar gul vätska. I vänstra lungsäcken och bukhålan ses normal mängd vätska. Bladen är glänsande och glatta. Mellan hjärtsäcksbladen ses rikliga bindvävssammanväxningar.
32. Hjärtat väger 510 gram och är övervägande vänsterförstorat. Vitaktiga förtjockningar ses av överdraget. Aortaklaffarna visar måttliga förtjockningar och förkalkningar. Tvåsegelklaffarna visar vid basen måttliga förtjockningar och förkalkningar. Innerhinnan är glänsande och glatt. Under överdraget över vänstra kammarskiljeväggen ses enstaka punktblödningar. Kranspulsådrorna visar riklig arterioskleros med lindriga förträngningar. Hjärtmuskulaturen är grårodd, grovtrådig med måttlig diffus bindvävsökning.
33. Stora kroppspulsådern visar riklig arterioskleros.
34. I tungspetsen ses två några mm stora svartröda blödningar och vid vänstra tungranden två 0,5 cm stora svartröda blödningar.
35. Tungbenet, struphuvudet och sköldkörteln visar normal bild. Blödningar ses ej.
36. I matstrupen ses ringa mängd slem. Slemhinnan är lätt grönaktigt missfärgad av begynnande förruttelse.
37. I luftstrupen och luftrören ses slem och fradga. I små luftrör är slemmet rikligt. Luftrören är något utvidgade. Slemhinnorna är bleka.
38. Lungorna väger vardera 980 gram. De är utspända, oelastiska inom främre och övre delar, i övrigt elastiska. De möts ej i kroppens främre mittlinje. I spetsen av ovanloberna ses

Ärrbildningar. Snittytan lämnar klar luftskummig pressaft.

39. I lungpulsådrorna ses inga blodproppar.

40. Mellan mjälten och mellangärdet ses bindvävssammanväxningar. Mjälten väger 95 gram. Broskhårda förtjockningar ses i kapseln. Teckningen är normal.

41. I binjurarna ses inga blödningar.

42. Njurarna väger sammanlagt 170 gram. Ytorna är kraftigt fingeranulerade. Barken är reducerad. Bindväven i märgen är ökad.

43. Båda njurbäckena är lätt utvidgade. Slemhinnan är blek.

44. Avledande urinvägar är normala.

45. I urinblåsan ses ca 150 ml gul urin. Väggen visar balkteckning. Slemhinnan är blek.

46. Blåsportkörteln är kraftigt förstorad och elastisk.

47. Levern väger 1885 gram. Ytan är slät. Vävningen är måttligt blodfylld med sparsamt fettbeslag och normal teckning.

48. Gallblåsan är utspänd, väggförtjockad och utfylld av mörjigt gulaktigt material. En sten sitter fastkilad vid gallblåsegången.

49. I magsäcken ses ca 300 ml tunnflytande grönaktig vätska med enstaka formade beståndsdelar. Slemhinnan är blek utan sår.

50. Bukspottkörteln är reducerad i storlek. Fettväven och bindväven är något ökade.

51. Tarminnehållet är normalt.

52. Rygggraden och bäckenet är oskadade.

53. I huvudsvålen kring såret på hjässan till höger ses riklig svartröd blödning.

54. På skallen till höger ses ett ca 7 x 7 cm stort område som genomkorsas av radiära och bågformade brottgrenar. Områdets centrum befinner sig 3,5 cm till vänster om mittlinjen och 2,5 cm framför kronsömmen. Härifrån förlöper ett brott genom tinningbenets fjälldel ned till mellersta skallgropen. Brottet fortsätter genom mitten av mellersta skallgropens högra del åt vänster och slutar vid turkiska sadelns högra kant. Vidare påträffas i bakre kanten av främre skallgropens högra del ett ca 3 cm långt zick-zack format brott.

55. I ansiktets mjukvävnad till höger, på näsan och kring vänstra ögat och kinden ses rikliga svartröda blödningar.

56. Näsbenet är brutet.

57. Högra okbenets tinningutskott har helt avslagits, dels vid okbenets kropp, dels vid fästet i tinningbenet. Vidare ses

tvärbrott på högra okbenets pannutskott vid basen. Genom högra ögonhålets botten ses ett brott som förlöper genom ögonhålets främre kant ned i överkäksbenet. Brottet är ca 5 cm långt. Från högra överkäksbenets kant vid övergången i näsbrocket har ett par mm-stora benfragment utsprängts.

58. Utanför den hårda hjärnhinnan motsvarande brottet i högra tinningbenets fjälldel påträffas mm-tjockt lager levrat blod.

59. Under den hårda hjärnhinnan påträffas på konvexiteten av storhjärnshalvorna mm-tjock blodfilm och mm-stora blodlevar.

60. Hjärnan väger 1325 gram. Medellinjen har ej förskjutits. Tältet har något avtryckts.

D. Vid obduktionen tillvaratas lårblod samt urin och översänds till Statens Rättskemiska Laboratorium för undersökning beträffande alkohol och läkemedel.

Vid obduktionen tillvaratas lårblod och översänds till Statens Kriminaltekniska Laboratorium för blodgruppsbestämning.

Kerstin Bostrom
Överläkare

HJÄRNOBDUKTION

Mellan mjuka hinnorna vid mantelkanten av bakre delen av pannloben och främre delen av hjässloben ses sparsamma till måttliga svartröda blödningar.

Mellan mjuka hinnorna på konvexiteten av högra pannlobens bakre del ses riklig ca 4 x 4 cm stor svartröd blödning. Hinnorna och ytliga barken är något söndertrasade. Sammanflytande mm-stora blödningar ses i barken.

Mellan mjuka hinnorna på konvexiteten av vänstra hjässloben ses inom ett 2 x 2 cm stort område en måttlig svartröd blödning och i underliggande bark sparsamma mm-stora blödningar.

Mellan mjuka hinnorna i högra pannlobens främre pol på dess undersida ses måttlig svartröd blödning. I underliggande bark ses sammanflytande mm-stora blödningar.

Mellan mjuka hinnorna på högra tinninglobens främre pol ses måttlig blödning. I den underliggande barken ses mm-stora blödningar liksom i den övre vindlingen i sidofåran.

På undersidan av vänstra tinningloben och inom dess främre pol ses mellan hinnorna måttliga svartröda blödningar. På lobens undersida har hinnorna ytligt söndertrasats liksom ytliga barken. I barken ses sammanflytande mm-stora blödningar.

Motsvarande avtryckningen av tältet ses en tydlig intryckning i hjärnans yta. Kärll är utvidgade och blodfyllda. Blödningar ses ej.

I mitthjärnan ses utvidgade och blodfyllda kärll.

Kring små kärll i basala ganglierna ses mm-stora håligheter med släta väggar.

Hjärnans kammare är utvidgade.

Pulsåderna visar sparsam arterioskleros.

MIKROSKOPISK UNDERSÖKNING

hjärna: 1 snitt från hjärnbryggan ses små ansamlingar av röda blodkroppar i vävnaden utan anslutning till kärll.

efter undersökning av den döda kroppen efter Olsson, ERNST,
Vendel, 010629-4630,

att den döda kroppen företett ett krossår på hjässan till höger samt brott i skallens ben, krossår samt hudavskrapningar och blåmärken på ansiktets högra del jämte brott i ansiktsskelettet, krossår samt slemhinneblödningar på läpparna samt blåmärke på hakan (nr 6, 9-13, 15, 16, 18, 53-57). Vidare iakttogs ringa blödning utanför och under den hårda hjärnhinnan samt hjärnskador (nr 58-60, hjärnabduktion, mikroskopisk undersökning);

att den döda kroppen vidare företett blödningar i underhuden över högra och vänstra revbensbågen samt brott på bröstbenet och revbensbrott (nr 18 a, 19, 28-30). Vidare iakttogs blåmärke på högra tummen samt underhudsblödning på högra underbenet (nr 21, 25);

att skadorna kan ha uppkommit vid den aktuella händelsen;

att skadorna orsakats av trubbigt våld;

att krossåren samt slemhinneblödningarna på läpparna och blåmärket på hakan samt brottet på bröstbenet och revbensbrotten kan ha uppkommit till exempel genom slag eller spark;

att utseendet av krossåren på hjässan och i ansiktets högra del starkt talar för att skadorna tillfogats genom slag med ett trubbigt föremål såsom den aktuella stekpannan; samt

att han avlidit av hjärnskadorna; samt

att vid den rättskemiska undersökningen etanol ej påvisats i lårblod och urin. "Läkemedelsscreening" gav negativt resultat.

Göteborg 1990 11 12

Kerstin Bostrom
Överläkare

STATENS KRIMINALTEKNISKA
LABORATORIUM (SKL)

SAKKUNNIGUTLÅTANDE

Datum
1990-12-12
Ert datum
1990-10-30

Vårt nr
9658-90
Er beteckning
K 5624-90 (Mölndal)

1(7)

Polismyndigheten i Mölndal
Att.: krinsp Tony Lindskog
Box 244
431 23 Mölndal

kopia till:
Polismyndigheten i Göteborg
Att.: Insp Håkan Henricson
Box 429
401 26 GÖTEBORG

UPPDRAGSGIVARE

Polismyndigheten i Göteborg.

UNDERSÖKNINGSMATERIAL

1. En turkos jacka tillhörande LL .
2. En turkos batikskjorta tillhörande PL .
3. Ett par joggingskor tillhörande LL .
4. En trasa "som hängde på staketet utanför den mördade Olssons villa".
5. En handduk "anträffad i LL:s bostad".
6. Ett par vita sockar tillhörande PL .
7. Nagelskrap från PL .
8. Nagelskrap från LL .
9. Nagelskrap från Olsson.
10. Ett hårstrå; "satt mellan v. tumme och v. pekfinger på offret Olsson".
11. Fibrertuss och krustor; "Stoff ovanpå offret Olssons v. tumnagel".
12. En flerfärgad tröja som Olsson enligt uppgift bar ytterst vid sin död.

JÄMFÖRELSEMATERIAL

13. Några hårstrån; enligt uppgift plockade från en tröja tillhörig Olsson.

Blodprov från Olsson, Ernst Verner, 010629-4630 (SKL:s dnr 9553-90).

Hår- och blodprov från LL .

Hår- och blodprov från PL .

Materialen inkom till laboratoriet 1990-11-06--1990-11-26.

SLUTSATS

I materialet 10 och på tröjan 12 iaktogs bl a ett respektive tre pigmentlösa hårstrån av huvudtyp. Frågan om dessa kommer från LL . PL och/eller Olsson kan inte besvaras.

De undersökta karaktärerna identifierar inte hårstrån till en viss individ. Allmänt gäller att hårstrån som kan komma från en viss person också kan komma från andra personer med liknande hår.

På trasan 4 iaktogs totalt sjutton gröna, röda och gråa akrylfibrer som kan komma från tröjan 12 eller en likadan tröja.

Vid undersökning av fibrer i materialet 11 från Olssons tumme iaktogs främst fibrer som överensstämmer med fibervaran i Olssons egen tröja 12.

Vid fiberundersökningen i övrigt erhöles inte någon överensstämmelse vid aktuella jämförelser.

Vid undersökning av nagelskräpet 9 med avseende på hudrester iaktogs inte några anmärkningsvärda sådana.

På trasan 4 och i nagelskräpet 9 påvisades blod, som inte kan uteslutas komma från Olsson, men som kan uteslutas komma från PL och LL .

På jackan 1, skjortan 2 och strumporna 6 samt i krustorna i materialet 11 påvisades humant blod, som inte kunde typbestämmas

På skorna 3 och i handduken 5 kunde blod inte påvisas.

På trasan 4 förekom fläckar som synes ha droppat eller stänkt på trasan.

På trasan 4 förekommer även en större fläck med sådan utbredning att den kan ha tillkommit genom att något blodbesudlat föremål avtorkats.

Från gråsvarta besudlingar på trasan 4 har påvisats fett av sådant slag att det ej kan uteslutas härröra från en stekpanna.

Tillvarataget hår- och fibermaterial arkiveras vid laboratoriet.
Resterande material återgår i särskild paketförsändelse.

Tore Olsson
sektionsföreståndare

Lars Lindström
sektionsföreståndare

HOVRÄTTEN FÖR VÄSTRA
SVERIGE
Avd 4

DOM

Referens nr
77001840

Dom nr
DB 64

Sida
1 (8)

Datum
1991-04-26

Mål nr
B 157/91

Meddelat i
Göteborg

ÖVERKLAGAD DOM

Underrätt	Namn Mölnads tingsrätt		
	Datum för domen 1991-01-31	Dom nr DB 53	Se bilaga A

PARTER (antal tilltalade: 1)

Åklagare	Partsställning Vadesvarande		
	Namn, tjänsteställe och åklagarställe Segge, Dan, chefsåklagare Mölnads åklagardistrikt		
Målsägande	Partsställning Vadesvarande		
	Efternamn, tilltalsnamn samt yrke/stal dödsboet efter Ernst Olsson		
	Postadress c/o Margit Eriksson, Pianogatan 40, 421 44 V FRÖLUNDA	Rättshjälp	
	Ombud/Birade	Beråde enligt rätts hjälpslagen	
Tilltalad	Partsställning Vadeklärande		
	PL		
	Medborgare i		
	Fristående	Rättshjälp	
	Förevarare Svensson, Per, advokat Box 149, 860 20 NJURUNDA	Offentlig förevarare	
	Ombud		
Saken	Mord ■ ■		

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Med ändring av tingsrättens dom i ansvarsdelen ogillar hovrätten åtalet för mord och bestämmer påföljden för grov stöld till fängelse sex (6) månader.

Fängelsestraffet skall till en tid av sammanlagt etthundra-femtiosju (157) dagar anses verkställt i anstalt.

Med ändring av tingsrättens dom även i fråga om skade-stånd ogillar hovrätten dödsboets talan mot PL.

Benämning i D.V. 350 - 89 08 24 350 0

Postadress

Gatusadress

Telefon

Exp. tid månd. tid

Per Svensson tillerkänns ersättning av allmänna medel med etthundratrettiosextusentvåhundraåttiotvå (136 282) kr, varav 90 750 kr för arbete, 17 760 kr för tidsspillan och 27 772 kr för utlägg. Den kostnaden jämte vad som av allmänna medel har utgått för bevisning i hovrätten skall stanna på staten.

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

PL har yrkat att bli frikänd från åtalet för mord och att åtalet för grov stöld ogillas i vad avser tillgrepp av mat-silver och en myntsamling samt i vart fall att straffet mildras. Vidare har PL yrkat befrielse från skadeståndsskyldighet gentemot dödsboet, varvid han dock vitsordat det av tingsrätten utdömda beloppet såsom skäligt i och för sig.

Åklagaren och dödsboet har bestritt ändring.

PL anhölls i sin frånvaro den 28 oktober 1990 och greps den 30 samma månad. Han har därefter varit frihetsberövad till och med den 5 april 1991, då hovrätten beslutade att han inte längre skulle vara häktad i målet.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

I hovrätten har hörts samma personer som vid tingsrätten med undantag för Helen Mindelsohn och Hans Ahlnegren, vilkas utsagor vid tingsrätten åberopats så som de antecknats i tingsrättens dom. Vid omförhören har i allt väsentligt lämnats samma uppgifter som refererats i tingsrättens dom. Även i övrigt har hovrätten tagit del av samma bevisning som tingsrätten, såsom proto-

koll över brottsplatsundersökning och rättsmedicinsk obduktion m m. Hovrätten har härutöver hållit syn på brottsplatsen, varvid PL och LL fått närmare redogöra för sina motstridiga versioner av händelseförloppet.

Frågan om ansvar för mord

Utredningen ger vid handen att Ernst Olsson tillfogats skador orsakade av trubbigt våld, både i huvudet och på kroppen. Den skada som ledde till hans död var ett krossår till höger på hjässan, med stor sannolikhet orsakad av ett slag med den stekpanna som återfanns på brottsplatsen. Även ett krossår i ansiktet har förmodligen uppkommit till följd av ett slag med stekpannan. Beträffande övriga skador har uttalats att de kan ha uppkommit genom slag och sparkar, men att ingenting tyder på att stekpannan använts som tillhygge.

Det framgår inte hur länge Ernst Olsson varit vid liv efter det att han fått det dödande slaget mot hjässan. Det kan inte heller avgöras huruvida krossåret i ansiktet uppkommit före eller efter detta slag. Överläkaren Kerstin Boström har på denna punkt uttalat att ansiktsskadan skapat förutsättningar för att det, så länge Ernst Olsson var vid liv, skulle kunna komma blod in i andningsvägarna. Eftersom det vid obduktionen inte påträffats något blod där, skulle detta kunna tyda på att Ernst Olsson avled mycket snabbt om slagen mot hjässan och ansiktet utdelades omedelbart efter varandra. Kerstin Boström har emellertid av obduktionsfynden inte ansett sig kunna dra slutsatsen att Ernst Olsson avled inom högst några minuter efter slaget mot hjässan, låt vara att hon hållit detta för mera sannolikt än att

döden inträtt efter så lång tid som en halvtimme. Hon har heller inte ansett sig kunna göra några bestämda uttalanden om i vilken ordning Ernst Olsson tillfogats de olika skadorna på huvudet och kroppen och inte heller om den sammanlagda tidsrymd under vilken angreppen mot Ernst Olsson pågått.

Den rättsmedicinska utredningen ger alltså inte någon säker bild av det närmare händelseförloppet kring Ernst Olssons död, frånsett att han bragts om livet genom ett slag mot hjässan, av allt att döma utdelat med en stekpanna som tillhygge. Inte heller av brottsplatsundersökningen eller av den tekniska utredningen i övrigt går det att dra några bestämda slutsatser om tillvägagångssättet när Ernst Olsson tillfogades de olika skadorna. Visserligen kan man med ledning av blodstänk och andra fynd på brottsplatsen göra antaganden om det sannolika händelseförloppet. Den tekniska utredningen ger emellertid sammantaget inte något tillförlitligt underlag för att avgöra om någon av

PL:s eller LL:s version av händelseförloppet är den riktiga. Den utesluter således inte att det kan ha utspelat sig så som PL har berättat.

Av den övriga bevisningen är det, frånsett PL:s och LL:s egna berättelser, bara vittnena Kerstin Nilssons och Peter Ljunggrens iakttagelser som kan ge direkt information om vad som hände när PL och LL var hos Ernst Olsson. Peter Ljunggren har uppgett att han såg en person vänta vid bilen utanför Ernst Olssons hus, och hans beskrivning av denna person synes stämma bäst på LL. Peter Ljunggrens uppgifter är väl förenliga med vad LL har berättat om att han inväntade PL utanför huset. Å andra sidan har LL också uppgett att han och PL lämnade huset samtidigt,

medan Kerstin Nilsson har sagt sig vara tämligen säker på att det bara var en person som hon såg dyka upp vid husknuten och springa i väg i riktning mot Sagbrovägen, en iakttagelse som hon gjorde innan Peter Ljunggren såg den person som liknade

LL vid bilen. Detta ger anledning att på denna punkt ifrågasätta riktigheten av LL:s berättelse. PL har för sin del uppgett att LL lämnade huset före honom, vilket är förenligt med såväl Kerstin Nilssons som Peter Ljunggrens berättelser. Vad dessa vittnen uppgett kan därför inte anses föringra tilltron till PL:s version av händelseförloppet.

Mot PL har anförts att han hade druckit en hel del alkohol och att han dessutom kan ha haft kvardröjande symptom efter heroinmissbruk. Detta skulle i betraktande av den hänsynslöshet som ådagalagts tala för att PL är gärningsman och inte LL, som kunde antas ha varit nykter eller i vart fall endast obetydligt påverkad och till följd härav mindre våldsbenägen. Detta resonemang synes bygga på ej bekräftade antaganden om vad som faktiskt har utspelat sig, och framför allt synes det förutsätta att bara endera av PL eller

LL skulle ha förgripit sig mot Ernst Olsson. Hovrätten anser sig för sin del inte kunna utesluta att PL och LL tillsammans trängt sig in hos Ernst Olsson i brottsliga avsikter och att de gemensamt utövat våld mot honom. Vad som framkommit om arten av det våld som utövats mot Ernst Olsson kan därför inte utan vidare läggas till grund för några slutsatser om sinnesförfattningen hos den som utdelade det dödande slaget. Inte heller vad som är känt om PL:s och LL:s benägenhet att bruka våld kan anses ge någon vägledning i fråga om gärningsmannaskapet; de har t ex båda tidigare dömts för våldsbrott. Det kan för övrigt inte uteslutas att LL var

mera berusad vid tillfället än han själv velat tillstå. I målet har kommit fram uppgifter som tyder på att han kan dricka sprit även när han tagit antabus. CF har sålunda sagt att hon befarade att LL var ute och drack med sina bekanta när han inte kom hem på kvällen den 26 oktober, trots att hon på förmiddagen hade gett honom en dubbel dos med antabus. LL har också själv medgett att han drack några klunkar ur den medhavda spritflaskan när han och PL var hos Ernst Olsson.

Det har gjorts gällande att LL:s version av händelseförloppet skulle vara trovärdigare än PL:s därför att

LL i fråga om förvaringsplatsen för stekpannan har lämnat en detaljuppgift som inte gärna kan vara påhittad. LL har sålunda uppgett att hämtade stekpannan ur ett skåp i hallen utanför köket, och enligt vad Margit Eriksson och Stig Olsson har uppgett är det troligt att den fanns där. Hovrätten kan emellertid inte finna att LL:s utpekande av PL som gärningsman vinner i trovärdighet av att LL har kunnat ange var det sannolika mordredskapet förvarades. Härtill kommer att LL:s närmare beskrivning av hur PL fick tag i stekpannan kan ifrågasättas med hänsyn till de iakttagelser hovrätten vid den i målet företagna synen kunnat göra beträffande bl a det aktuella skåpets placering och ljusförhållandena på platsen.

Åklagaren har i övrigt anfört vissa omständigheter som enligt hans uppfattning är besvärande för PL. Dessa går sammanfattningsvis ut på att PL lämnat vaga och delvis motsägelsefulla uppgifter om förspelet och motivet till besöket i Lindome, att han uppträtt egendomligt efter händelsen och att han företagit åtgärder i syfte att undanröja bevis om sin med-

verkan i det inträffade. Hovrätten kan ansluta sig till uppfattningen att PL:S beteende efter händelsen hos Ernst Olsson gör det antagligt att han velat skydda sig mot misstankar om medverkan i ett brottsligt handlande. Men detta berättigar inte till slutsatsen att det var han som utdelade det dödande slaget mot Ernst Olsson. De förklaringar han har lämnat till sina förehavanden är för övrigt inte på någon väsentlig punkt så osannolika att de kan lämnas helt utan avseende.

Hovrätten finner på grund av det anförda att åklagaren inte har uppfyllt det beviskrav som måste ställas när det gäller åtal för brott av förevarande slag. Åtalet mot PL för mord skall därför ogillas.

Frågan om ansvar för grov stöld

PL har erkänt att han tog med sig två nycklar och en tavla när han lämnade Ernst Olssons hus. Han har sagt sig sakna kännedom om det övriga gods som åklagaren påstått vara tillgripet.

Margit Eriksson och Stig Olsson har uppgett att deras far hade haft en myntsamling, men att de inte är säkra på att han hade den kvar vid det aktuella tillfället. Beträffande matbesticken av nysilver har de sagt att dessa inte användes annat än vid högtidligare tillfällen och att de inte sett till dem på ett tag, men att de å andra sidan inte hört talas om att fadern skulle ha gjort sig av med dem.

Myntsamlingen och besticken har inte återfunnits och såvitt framgår av CF:S vittnesmål fanns de inte heller i

hennes bil när hon och PL städade ur den dagen efter
det att han och LL hade varit hos Ernst Olsson.

Med hänsyn till det anförda kan det inte anses tillförlitligen
utrett att PL stulit mer än han medgivit.

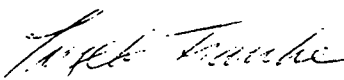
PL skall dömas för tillgreppet av nycklarna och tavlan.
Omständigheterna vid tillgreppet får anses vara sådana att gär-
ningen, oavsett det tillgripnas ringa värde, skall bedömas som
grov stöld. För detta brott bör fängelse väljas som påföljd.

Skadeståndsfrågan

Dödsboets skadeståndsanspråk grundar sig på mordgärningen. Med
hänsyn till utgången i ansvarsdelen kan dödsboets talan inte
vinna bifall.

FULLFÖLJDSHÄNVISNING, se ~~bilagga B~~

Bestyrks i tjänsten

Ingela Franke

I målets avgörande har deltagit hovrättslagmannen Dan Fernqvist,
hovrättsrådet Kent Sundqvist (referent), f d hovrättslagmannen
Lars Öhrbom samt nämndemännen Doris Govik och Wivie Lind.
Enhälligt.

FULLFÖLJDSHÄNVISNING - HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga hovrättens dom skall skriva till högsta domstolen och ansöka om revision (ändring).

Den som vill överklaga ett beslut i domen om ersättning till rättegångsbiträde eller offentlig försvarare skall skriva till högsta domstolen och anföra besvär.

Skrivelsen skickas eller lämnas till hovrätten. Den måste ha kommit in till

hovrätten senastfre dagen den .24.maj.....1991..

Högsta domstolen prövar målet endast om domstolen ger tillstånd härtill (prövningstillstånd).

Prövningstillstånd kan meddelas endast

1. om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att talan prövas av högsta domstolen; eller
2. om det föreligger synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att grund för resning föreligger eller domvillå förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

UPPLYSNINGAR

I skrivelsen till högsta domstolen skall anges

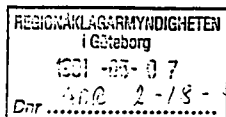
1. klagandens namn, postadress och telefonnummer
2. domen (beslutet) som överklagas (hovrättens namn, avdelning, målets nummer, dagen för domen och domens nummer)
3. den ändring som yrkas i hovrättens dom (beslut)
4. de skäl som klaganden åberopar för att domen (beslutet) skall ändras
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han vill styrka med varje särskilt bevis
6. de omständigheter som klaganden åberopar till stöd för att prövningstillstånd skall meddelas.

Skrivelsen skall vara egenhändigt undertecknad av klaganden eller hans ombud.

Har tillräckligt antal avskrifter ej kommit in av handling, som skall delges motpart, görs på klagandens bekostnad de avskrifter som behövs för delgivningen.

Formulär 1

Riksåklagaren
Box 2108
103 13 STOCKHOLM

Fullföljd av talan mot Hovrättens för Västra Sverige dom å avdelning 4
den 26 april 1991, DB 64

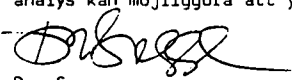
Jag hemställer att riksåklagaren fullföljer talan mot rubricerade dom,
som bilägges.

Som grund åberopas det sätt som en åldrig man bragts om livet, vilket
är synnerligen rätt, det förhållandet att tingsrätt och hovrätt kommit
till helt motsatta slut, den uppmärksamhet som målet väckt med stor
publicitet och det förhållandet att de två personer som varit på brotts-
platsen, utpekar varandra.

Målet rör i och för sig en bevisfråga men det är enligt min mening av
principiellt intresse hur bevisning skall bedömas med hänsyn till det
förhållandet att **PL** och **LL** utpekar varandra, att **PL:s**
berättelse till stor del är mycket oklar och inte till stora delar för-
klarar de fynd, som gjorts på brottsplatsen, att **PL** först efter om-
kring tre veckors anhållnings- och häktningstid medger att han varit
på brottsplatsen - efter att han delgetts att hans fingeravtryck hit-
tats på en nedriven lampa - samt att **PL**, enligt egen utsago, letar
igenom huset efter mordet för att hitta vapen.

Vid bedömning bör även beaktas det förhållandet att **LL** är dömd för
skyddande av brottsling, se sidan 30 i tingsrättens dom. Det kan möj-
ligen uppstå en fråga om resning till förmån för **LL** med hänsyn till
utgången i hovrätten.

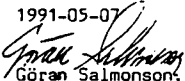
Slutligen vill jag nämna att det tagits upp en diskussion med Statens
Kriminaltekniska Laboratorium om laboratoriet med utnyttjande av DNA-
analys kan möjliggöra att ytterligare teknisk bevisning vinnes.

Dan Segge

Yttrande

Jag tillstyrker Segges framställning om fullföljd och ansluter mig
till vad han har anfört. Vidare vill jag framhålla att målets mycket
principiella vikt och de helt olika bedömningarna i tingsrätt och
hovrätt utgör skäl som med stor styrka talar för att fullföljd mot
hovrättens dom bör ske.

1991-05-07

Göran Salmonson, överåklagare

Postadress
Box 31
431 21 MÖLNDAL

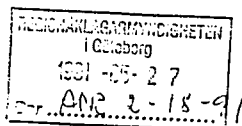
Gatadress
Torggatan 3

Telefon
031 - 67 00 00

RIKSÅKLAGAREN

Sida 1

Handläggare
byråchef Inger ArtinDatum
1991-05-23
En datum
1991-05-07Dnr
ÅD 365-91
Er beteckning
ADR 2-18-91Regionåklagarmyndigheten
överåklagaren Göran Salmonson
Kungsgatan 4
411 19 GÖTEBORGFråga om fullföljd av talan mot hovrättens för Västra
Sverige, avd 4, dom den 26 april 1991, DB 64

Ni har underställt mig frågan om fullföljd av talan mot rubricerade dom enligt vilken hovrätten ogillat ett åtal mot en man för mord. Tingsrätten hade dömt honom för mord och grov stöld till livstids fängelse.

Jag har tagit del av förundersökningen i målet samt av tingsrättens och hovrättens domar. Jag har även inhämtat synpunkter från chefsåklagaren Dan Segge.

I målet är situationen den att var och en av två personer lämnar en berättelse som helt friar honom själv från ansvar och i stället utpekar den andre som självständig gärningsman till mordet. Under utredningen har inte framkommit någon fristående bevisning som bortom varje rimligt tvivel styrker eller motbevisar någonderas version. Bevisläget är därför sådant att det inte finns skäl att fullfölja talan i målet.

Torsten Jonsson
Torsten Jonsson

Inger Artin
Inger Artin

Kopia för kännedom till
åklagarmyndigheten i Mölndal (dnr C 605-90)

Postadress	Gatuadress	Telefon	Telefax	Postgiro
Box 2106 103 13 Stockholm	Storhyttkobben 7	08/791 51 00	08/791 51 28	1 56 51-3

MÖLNDALS TINGSRÄTT

PROTOKOLL

Mål nr B 891-91

1992-04-22

Aktbil 14

Handläggning i

Göteborg

RÄTTEN

rådmannen Peter Ingvarsson, även protokollförare

ÅKLAGARE (MOTPART)

Olsson, Bengt Ivar, statsåklagare

Regionåklagarmyndigheten i Göteborg

TILLTALAD (RESNINGSSÖKANDE)

LL

Ombud: Gedda, Fredrik, advokat

Fredsgatan 1, 411 07 GÖTEBORG

SAKEN

resning i fråga om ansvar för skyddande av brottsling m m

Genom en dom den 31 januari 1991 dömde tingsrätten LL för medhjälp till grov stöld och skyddande av brottsling till fängelse ett år sex månader. Domen vann laga kraft beträffande LL.

Hovrätten för Västra Sverige beviljade genom beslut den 8 november 1991 LL resning såvitt avsåg frågan om han gjort sig skyldig till skyddande av brottsling och om den honom ådömda påföljden samt förordnade att målet beträffande honom på nytt skulle tas upp av tingsrätten. Vidare förordnade Hovrätten att dess beslut den 16 maj 1991 om förbud mot vidare åtgärder för verkställighet av tingsrättens dom skulle fortsätta att gälla till dess målet slutligen avgjorts.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Exp.tid
Box 53157	Södra vägen 25	031-200970	031-189772	mån - fre
400 15 GÖTEBORG	Göteborg			8 - 13
	/Ulla Jacobsson			

Med anledning av att LL återkallat sin resningsansökan och hemställt att målet avskrivs meddelar tingsrätten följande

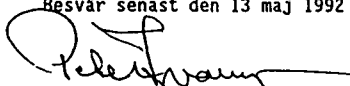
SLUTLIGA BESLUT

En återkallelse av en resningsansökan bör leda till samma effekt som om revisionssökanden uteblir från en förhandling, när målet tagits upp på nytt, d v s resningen skall anses vara förfallen.

Med anledning av LL:s återkallelse av sin resningsansökan anses den beviljade resningen förfallen och tingsrätten avskriver målet. Till följd därav skall tingsrättens dom 1991-01-31, DB 53, såvitt den avser LL stå fast. Hovrättens för Västra Sverige beslut den 16 maj 1991 angående förbud mot åtgärder för verkställighet av den domen skall inte längre gälla.

HUR MAN ÖVERKLAGAR se bilaga DV 402 D

Besvär senast den 13 maj 1992

Peter Ingvarsson

FULLFÖLJDSHÄNVISNING

Den som vill överklaga beslutet skall göra detta skriftligen. Skriften (besvärslagan) skall ha kommit in till tingsrätten inom tre veckor från beslutets datum eller

senast..... **den 13 maj 1992.**

Den skall vara ställd till hovrätten för Västra Sverige.

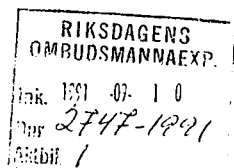
Upplysningar

1. Besvärslagan skall alltid vara riktad till hovrätten men lämnas eller skickas till tingsrätten. Om handlingar sänds till tingsrätten skall portot ha fullt betalats av avsändaren.
2. Har part ej gett in tillräckligt antal avskrifter av inlagen skall delges motpart, när det behövs, framtäller rätten på partiens bekostnad de avskrifter som behövs för delgivningen. (När delgivning skall ske behövs normalt en avskrift för varje motpart.)
3. Ytterligare upplysningar kan erhållas från tingsrätten. Dess adress och telefonnummer anges på första sidan av beslutet.

Lindome den 5 september 1991

Till Justitieombudsmannen

Stockholm

Det är med en blandning av sorg och vrede som vi lindomebor fortfarande upplever det brutala mordet i Lindome för snart ett år sedan. Då mördades som bekant en man i 80-årsåldern på ett ytterst rätt sätt.

Två män spårades och ställdes inför rätta som anklagade för gärningen. Under förhandlingarnas gång förnekade var och en delaktighet i brottet och lyckades genom att skylla på varandra helt undgå straff. De går nu omkring helt fria i samhället. Som förhårdade brottslingar tyngs de säkerligen inte ens av sjukt samvete!

Vad som skett har rört om ordentligt i det allmänna rättsmedvetandet. Enligt lagen och talet om bristande bevis skall ju domslutet vara korrekt.

Moral och folkligt förankrade rättsbegrepp säger oss någonting helt annat. Det är helt enkelt omöjligt att förstå, hur en sådan dom kan avkunnas i ett s.k. rätts-samhälle som Sverige ändå utger sig för att vara. Det kan inte vara riktigt och rätt!

Jag vill med denna skrivelse hävda, att åklagaren i detta fall inte förvaltat sitt ämbete på rätt sätt. Han har begått fel i sina värderingar och bedömningar och inte förutsett, att den avkunnade domen lämnar fältet öppet för flera liknande domslut i samma felaktiga riktning. Härigenom äventyras den enskildes samhällseliga rättsskydd i framtiden. Risken att bli mördad utan att mördarna får straff för gärningen ökar med andra ord. En lagändring måste vidtas. I varje fall menar jag att åklagaren begått ett allvarligt tjänstefel och anmäler honom därför.

Högaktningsfullt

Sven-Anders Svensson

Sven-Anders Svensson
Pl 3743 Greggered
437 91 Lindome

mp

BESLUT

Datum

1991-09-17

Dnr

2747-1991

Anmälan från Sven-Anders Svensson mot chefsåklagaren
Dan Segge angående handläggningen av ett brottmål

I en anmälan till JO har Sven-Anders Svensson ifrågasatt chefsåklagaren Dan Segges sätt att driva ett mål angående mord på en äldre man i Lindome.

Jag har infordrat och gått igenom Mölndals tingsrätts dom 1991-01-31, DB 53 och hovrättens för Västra Sverige dom 1991-04-26, DB 64. Av domarna framgår att tingsrätten bl.a. dömde en person för mord på en äldre man samt att hovrätten därefter ogillade åtalet i denna del på den grunden att åklagaren inte förmått visa vem av två tänkbara gärningsmän som utfört gärningen.

Enbart den omständigheten att åklagaren i hovrätten inte kunnat styrka åtalet för mord ger inte stöd för antagandet att åklagaren skulle ha varit försumlig i något avseende. På grund härav, och då vad Sven-Anders Svensson i övrigt anfört inte föranleder annat, vidtar jag inte någon ytterligare åtgärd i saken.

Ärendet avskrivs.

Claes Eklundh

Gunnar Jacobsson

REGIONÅKLAGARMYNDIGHETEN
I GÖTEBORG
Överåklagare
Göran Salmonson, ala

För kännedom

1992-09-23

R 5-92

Hovrätten för Västra Sverige
Avdelning 3
Box 5051
402 22 GÖTEBORG

92-09-24
B 172/92
Åklagare 2/Rm 10

Margit Ericsson ./. LL ang resning

Mål nr D 172/92

Regionåklagarmyndigheten har upprepade gånger begärt och erhållit anstånd att inkomma med yttrande med anledning av Margit Ericssons resningsansökan. Trots att den kompletterande utredningen fortfarande pågår anser jag att resningsfrågan nu bör kunna avgöras. Jag vill framhålla att Margit Ericsson och åklagarsidan har ett gemensamt intresse av att ansvarsfrågan blir noggrant prövad och av att varje möjlighet att finna ny bevisning tas till vara. Beträffande de anförda grunderna för resning vill jag framföra följande.

Grund 1.1

Det förhållandet att hovrätten ogillat åtalet mot PL medför inte att bevisläget på något avgörande sätt förändrats till LL:s nackdel. Det är visserligen riktigt att hovrätten förhållit sig kritisk till LL:s version av händelseförloppet och heller inte kunnat utesluta att LL och PL handlat i samråd. Från denna uppfattning är emellertid steget långt till att finna bevis för att detta varit fallet.

Förhållandena i det återopade rättsfallet (NJA 1979 s 417) skiljer sig från det aktuella fallet. Enligt referatet innebär utgången av hovrättens prövning att grunden för tingsrättsdomen föll bort. Någon likhet med vårt fall föreligger därför inte.

Grund 1.2

Den kompletterande utredning som hittills gjorts innebär inte att sådan ny bevisning som motiverar resning framkommit. Utredningsarbetet är emellertid inte avslutat. Det kan inte nu sägas hur länge ett aktivt efterforskningsarbete kommer att bedrivas. Tiden begränsas egentligen bara av brottets preskriptionstid (tjugofem år). Som inledningsvis framhållits är vår strävan att varje möjlighet att finna ny bevisning skall tas till vara. Om sådan bevisning av betydelse kan förebringas kommer självfallet frågan om resning att väckas av åklagarsidan. Margit Ericsson eller ombud för henne kommer att beredas den insyn i utredningens resultat som bedöms möjlig med hänsyn till sekretesregleringen.

Postadress
Kungälv 4
411 19 GÖTEBORG

Telefon
031-60 59 80

Telefax
031-60 59 86

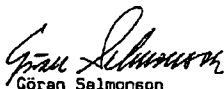
Grund 2

Aklagerens absoluta åtalsplikt innebär en skyldighet att åtala när "tillräckliga skäl" föreligger. Därmed brukar förstås att åklagaren på objektiva grunder skall kunna mota fällande dom. En åklagare som väcker åtal utan att han har sannolika skäl därtill gör sig skyldig till brott (obefogad åtal). Åklagaren har alltså inte ett obegränsat handlingsutrymme. Jag anser inte att kritik kan riktas mot åklagarens bedömning av bevisläget eller hans sätt att utforma åtalet i förevarande fall. Något objektivt stöd fanns inte i utredningen för ett påståendet att de båda misstänkta handlat i samförstånd eller att båda brukat våld mot Ernst Olsson. Jag anser att åklagaren gav domstolen största möjliga utrymme för prövning av LL's ansvar genom det sätt varpå han utformade åtalet. Att åklagaren inte överklagade tingsrättens dom kan självfallet inte bedömas som tjänsteförseelse. För att så skulle vara fallet måste domen vara uppenbart oriktig vilket inte kan påstås.

Det kan slutligen framhållas att åklagarens handläggning av målet granskats av JO, som inte funnit anledning till kritik (dnr 3331-1991).

./.

Sammanfattningsvis anser jag alltså att skäl för resning inte föreligger.

Göran Salmonson

Bengt Ivar Olsson

Hovrätten för Västra Sverige
Box 5051
402 22 GÖTEBORG

Komplettering till ansökan om resning mot dom DB 53, mål nr B 746/90 meddelad av Mölndals Tingsrätt 1991 01 31 i vad avser friande dom för LL, för medhjälp till mord och ogillande av yrkande om skadestånd och ersättning för rättegångskostnader.

(LL och PL nämnes fortsättningsvis som "de misstänkta" eftersom båda erkänt att de varit på platsen vid tiden för mordet. Anm påkallad av att åklagaren önskar beteckna dem som "tidigare misstänkta".)

Regionåklagarmyndigheten i Göteborg har i telefax meddelat att min önskan om insyn i utredningen skall "tillgodoses så långt det är möjligt", framhållit att en bedömning av sekretessfrågorna beträffande det relativt omfattande materialet blir tidsödande och att det därför vore lämpligt att jag besökte myndigheten för genomgång.

Enligt min uppfattning har Margit Ericsson som målsägande och jag som hennes ombud rätt till full partsinsyn beträffande åklagarens förundersökning. Det finns ingenting direkt stadgat om hinder härför för målsägande som för enskild talan i brottmål. Enligt svensk rätt är grundprincipen offentlighet och sekretess måste stödjas på uttryckliga lagstadganden. Någon sådan precisering av tillämpliga sekretessregler har inte gjorts av åklagaren.

Regionåklagarmyndigheten har avstyrkt Margit Ericssons begäran om resning och yrkat att hovrätten måtte företa ärendet till avgörande nu dvs på det material som finns tillgängligt i dag. Margit Ericsson och undertecknad som hennes ombud har emellertid inte fått obetingad tillgång till åklagarmyndighetens material och och kunnat värdera det.

Hovrätten infordra handlingarna

Det står klart att regionåklagarmyndigheten och undertecknat ombud har olika uppfattningar om partsinsynens omfattning. Med anledning härav får jag anhålla att hovrätten med tillämpning av RB 38:8 och 45:12 genom hänvisningen i 47:24, förordnar att följande handlingar skall tillhandahållas:

1. Rapport från SKL om resultat av DNA-undersökning av det hårstrå som återfanns i Ernst Olssons hand efter döden.
2. Protokoll över förundersökningen efter det att Margit Erikssons resningsansökan lämnades in 1992 01 30.

(Se härom Ekelöf, Rättegång IV, femte uppl. s 177 f samt rättsfallet NJA 1980:212 i vilket HD slagit fast att den myndighet som förvarar handlingen inte har någon prövningsrätt.)

Jag tar för givet att ett ex av rapporten från SKL förvaras hos regionåklagarmyndigheten i Göteborg. I telefonsamtal med statsåklagare Bengt Ivar Olsson blev jag fredagen den 4:de september upplyst om att rapporten färdigställts av SKL och att han förväntade den med dagens eller måndagens post. Det är således möjligt att infordra handlingen antingen från SKL i Linköping direkt eller från regionåklagarmyndigheten i Göteborg.

Det är uppenbart att båda de begärda handlingarna uppfyller lagens krav att kunna "antagas äga betydelse som bevis". Detta gäller rapporten från SKL oberoende av vilket resultat man kommit fram till genom DNA-undersökningarna. I resningsärendet kan man ju tolka resultat på olika sätt och det är inte givet att vår tolkning är densamma som åklagarens.

Beslut om partsinsyn

Dessutom anholder Margit Ericsson att hovrätten måtte sedan handlingarna inkommit, besluta om målsägandens och målsägandombudets rätt till partsinsyn och tillställa undertecknad materialet i den mån detta är praktiskt möjligt.

Förhör med de misstänkta

Eftersom resning har sökts av Margit Ericsson som målsägande torde i princip reglerna för tvistemål gälla liksom för enskilt åtal enligt RB 47 vad gäller förberedelse av målet. I vart fall finns möjlighet för hovrätten att förhöra de båda misstänkta innan beslut i resningsärendet fattas genom hänvisningen i RB 58:6 2st 1p till 52:10 1st.

Margit Eriksson anholder att få återkomma till frågan om hovrättens förhör med de misstänkta efter att ha tagit del av handlingarna 1) och 2) ovan.

Resningsgrund 2

Två repliker till åklagarens yttrande beträffande resningsgrunden tjänsteförseelse är angelägna.

Obefogat åtal.

Åklagaren gör gällande att det finns risk för en åklagare att begå brottet obefogat åtal genom att göra alternativa gärningsbeskrivningar. Undertecknad kan inte finna detta påståendet korrekt.

Alternativa gärningsbeskrivningar kommer i fråga om en åklagare med största säkerhet (=tillräckliga skäl) vet att en person varit delaktig i ett brott men viss bevisning talar för att gärningen begåtts på det ena och viss bevisning talar för att den begåtts på det andra sättet. Åklagaren åtalar exempelvis för stöld alternativt häleri eller för mord alternativt dråp, vållande till annans död eller medhjälp till något av dessa tre brott.

Om domstolen i det första fallet skulle döma för häleri skulle inte någon komma på idén att åtala åklagaren för obefogat åtal för att alternativt ha gjort gällande stöld. Och motsvarande borde gälla exemplet ovan om mord mm.

Med regionåklagarmyndighetens resonemang skulle åklagare aldrig våga göra alternativa gärningsbeskrivningar. Sannolikheten för olika alternativa gärningsbeskrivningar kan givetvis aldrig vara lika hög. Poängen är att de tillsammans kan täcka möjliga varianter av en brottslighet och utgöra tillräckliga skäl för åtal.

Åklagaren har gjort sin egen situation i hovrätten svår genom att inte överklaga tingsrättens dom mot LL. Vid huvudförhandlingen i hovrätten hördes även LL. PL:s och LL:s utsagor gav enligt domskälen ett annat intryck av skuldfördelningen än deras utsagor i tingsrätten. Hovrätten yttrar till och med att det inte kan uteslutas att de båda begått brottet i samråd.

Om åklagaren haft både PL och LL som åtalade i hovrätten hade han kunnat reparera bristerna att inte göra alternativa gärningsbeskrivningar från början. I ett sådant läge som uppstod med starkare misstankar mot LL skulle åklagaren ha justerat åtalet jämlikt 45:5 sista st. Även ändring av åtalet enligt 45:5 st 1 hade kunnat komma i fråga. Justering och ändring av åtal vid behov under rättegång ingår i åklagarens åtalsplikt.

JO:s prövning

Regionåklagaren åberopar JO:s prövning av ett antal anmälningar mot åklagaren. (dnr 3331-1991). Vid dessa granskningar har JO inte funnit anledning att rikta någon kritik mot åklagaren. JO:s granskning har begränsats till domarna i målet och genom denna granskning har JO kommit fram till sin friande slutsats. JO har alltså gjort en bedömning av hur domstolarna ställt sig till åklagarens gärningsbeskrivningar i förhållande till det material som han lagt fram vid domstolen. JO har däremot inte vid sin granskning gått in på förundersökningsmaterialet. Man har att utgå från att förundersökningsmaterialet varit betydligt mer omfattande än det material som lagts fram vid domstolarna.

Vi menar däremot att åklagarens tjänsteförseelse bestått däri att han fattat felaktiga åtalsbeslut med hänsyn till det förundersökningsmaterial som fanns tillgängligt vid hans beslutsfattande. Detta större material borde ha givit anledning till alternativa gärningsbeskrivningar.

Undertecknad vill erinra om RB 45:7 sista meningen om åklagarens skyldighet att till domstolen inge förundersökningsprotokoll mm: "Sådant som inte rör åtalet, bör dock inte ges in". Härmed menas att endast sådant material från förundersökningen som åklagaren lagt till grund för åtalet behöver inges. Om det förekommit material som enligt allmän bedömning motiverat en alternativ gärningsbeskrivning, men åklagaren inte gjort någon sådan, har alltså åklagaren inte haft någon skyldighet att redovisa detta material.

Härmed är inte sagt att det skulle vara meningslöst att som JO gjort granska domarna. Under huvudförhandling kan ju komma fram saker som åklagaren borde ha tagit fasta på. Men undertecknad kan inte finna att JO gjort någon granskning som är av intresse för det aktuella resningsärendet.

Alternativa gärningsbeskrivningar i ny rättegång

Av förundersökningsprotokollet i brottmålet framgår att man inte haft någon teknisk bevisning som klart visat vem som utdelade de dödande slagen med stekpanna mot Olsson. Domstolarna har därför nästan enbart dömt på de båda tilltalades egna berättelser. Dessa har inte varit överensstämmande, som Riksåklagaren gjort gällande i en artikel i Svenska Dagbladet torsdagen den 30 januari 1992. Tvärtom, har LL skildrat hur PL slog stekpannan i huvudet på Olsson och PL hur LL gjort detsamma. Deras skildringar är olika beträffande denna scen men ingen av dem stämmer helt med brottsplatsundersökningen.

De kom tillsammans till brottsplatsen, de var tillsammans då mordet skedde, ingen annan var närvarande, de for tillsammans därifrån.

Att som Riksåklagaren gjort, påstå att den ene bär hela ansvaret för det inträffade och att den andre varit vittne, saknar stöd i undersökningsmaterialet. Det är fortfarande en öppen fråga vem av de två som utdelade det dödande slaget.

Om man nu inte kommer så långt i bevisningen att man i ny rättegång kan skilja ut vem av de två som utdelade det dödande slaget med stekpanna, bör man beakta bådas berättelser och döma båda för medhjälp. Gärningsbeskrivningarna i ny rättegång bör formuleras så att de ger domstolen fria händer att variera domarna så att båda får bära ansvar för Olssons död.

Jag får härmed anhålla om uppskov med avgörandet av resningsärendet i första hand till den 1992 11 30.

Ulla Jacobsson

ombud för Margit Eriksson tillika biträde enligt rättshjälpslagen.

Hovrätten för Västra Sverige
Avd 3, rotel 10
Box 5051
402 22 GÖTEBORG

Resningsärende Ö 172/92
Margit Ericsson - L.L.

I resningsärendet har Margit Ericson gjort gällande att åklagaren begått tjänsteförseelse främst genom att inte formulera alternativa gärningsbeskrivningar. Som bevisning härför åberopar hon det förundersökningsmaterial som åklagaren hade att grunda sitt åtalsbeslut på. Detta material kommer att tillhandahållas domstolen genom polismyndighetens i Mölndal försorg.

Som ny bevisning i resningsärendet åberopar Margit Ericson delar av förhör som hållits under den fortsatta förundersökningen. Då detta material ligger under sekretessreglerna för förundersökningsmaterial är det emellertid omöjligt för mig att direkt referera till det.

Jag får därför anhålla att

Hovrätten måtte från regionåklagarmyndigheten i Göteborg införskaffa det förundersökningsmaterial som daterar sig i tiden efter laga kraft vunnen dom i målet.

Slutligt utlåtande med resultat från rättsgenetisk undersökning har ännu inte inkommit från professor Gyllensten. Ännu återstår analys av bl a ytterligare tre bevismaterial.

Margit Ericson anhåller därför om ytterligare anstånd med att komma in med slutlig utformning av resningsansökan till den 1994 09 01.

Ulla Jacobsson
professor
ombud för Margit Ericson

Ransviksvägen 20 B, 260 42 MÖLLE
tel 042 - 34 70 26
telefax 042 - 34 70 26

REGIONÅKLAGARMYNDIGHETEN
I GÖTEBORG

Överåklagare Göran Salmonson
ankn 5991

1994-07-12

R 5-92

Hovrätten för Västra Sverige
Avd 3
Box 40
401 20 GÖTEBORG

HOVRÄTTEN FÖR
VÄSTRA SVERIGE

94-07-13
Db.nr. 0172/92
Akbi.Ln. 60 10

Margit Ericsson / LL ang resning

Mål nr Ö 172/92 r.10

Med anledning av professor Ulla Jacobssons skrivelse den 15 juni 1994 får jag anföra följande.

Regionåklagarmyndigheten avstyrker att Hovrätten inforrdar materialet från den återupptagna förundersökningen. För dessa handlingar gäller sekretess enligt 5 kap 1 § sekretesslagen. Om materialet nu ställs till Hovrättens förfogande lär det inte kunna sekretesskyddas i förhållande till LL som är Margit Ericssons motpart. Motsvarande förhållande gäller i det resningsärendet som är aktuellt i Högsta Domstolen där PL är motpart. Så länge mordet på Ernst Olsson inte är uppkärlat får det bedömas vara av vikt för den fortsatta utredningen att vad som framkommit under den återupptagna förundersökningen inte kommer till deras eller andras kännedom. Som tidigare uttalats från min sida anser jag att frågan om resning på den grunden att ny bevisning tillkommit är för tidigt väckt.

Göran Salmonson

Bengt Ivar Olsson

HOVRÄTTEN FÖR VÄSTRA SVERIGE

Avd 3 Mål Ö 172 / 92, r 2

1994-07-13

Ni skall ges tillfälle att inom 14.....
dagar från det Ni tagit emot denna
handling ge in skriftligt yttrande i

2..... ex.

3: 43

Postadress
Box 2265
403 14 GÖTEBORG

Gatuadress
Kungsgatan 4

Telefon
031-60 59 80

Telefax
031-60 59 86

RÄTTEN

Hovrättsrådet Ann-Christine Persson, f d hovrättsrådet
Peder Baagoe, referent, och tf hovrättsassessorn
Eva-Charlotte Salvall

PROTOKOLLFÖRARE

Fiskalsaspiranten Viveca Lång

KLAGANDE

Margit Ericsson
Pianogatan 40
421 44 VÄSTRA FRÖLUNDA
Ombud och biträde enligt rättshjälpslagen
Professorn Ulla Jacobsson
Ransviksvägen 20 B
260 42 MÖLLE

MOTPART

LL

Ombud
Advokaten Fredrik Gedda
Fredsgatan 1
411 07 GÖTEBORG

SAKEN

Resning; nu fråga om tillhandahållande av allmän handling

Målet föredras, varvid hovrätten antecknar följande.

Postadress
Box 40, 401 20 GÖTEBORG

Besöksadress
Packhusplatsen 6

Telefon
031-701 22 00

Telefax
031-774 29 43

Margit Ericsson
Professorn Ulla Jacobsson

Margit Ericsson har i hovrätten ansökt om resning mot en av Mölndals tingsrätt den 31 januari 1991 meddelad dom, i vilken LL bl a frikänts från ansvar för medhjälp till mord.

Margit Ericsson har i skrift som inkom till hovrätten den 20 juni 1994 hemställt att hovrätten måtte från regionåklagarmyndigheten i Göteborg införskaffa det förundersökningsmaterial som daterar sig efter lagakraftvunnen dom i målet. Hon har anfört att sekretess gäller för materialet och att det därför är omöjligt för henne att direkt referera till det.

Regionåklagarmyndigheten har avstyrkt att hovrätten infordrar materialet från den återupptagna förundersökningen, under åberopande av att det, så länge mordet inte är upplärd, får anses vara av vikt för den fortsatta utredningen att vad som framkommit under den återupptagna förundersökningen inte kommer till LL:s eller andras kännedom.

Hovrätten fattar följande

BESLUT, att meddelas den 9 november 1994

Enligt 38 kap 8 § rättegångsbalken äger rätten förordna att allmän handling skall tillhandahållas, om handlingen kan antagas äga betydelse som bevis. Bestämmelsen torde vara tillämplig även i resningsärende.

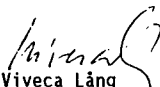
Hovrätten finner, i avsaknad av kännedom om innehållet i det begärda materialet, att skäl saknas för antagande att det kan äga betydelse som bevis.

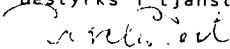
Margit Ericssons hemställan lämnas därför utan bifall.

ÖVERKLAGANDE

Beslutet får överklagas endast i samband med överklagande av hovrättens slutliga avgörande i målet.

Som ovan

Viveca Lång

Bestyrks i tjänsten

Ingela Ploot

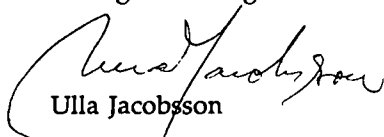
Göteborg 1993-12-03

Professor Ulf Gyllensten
Inst. Medicinsk Genetik
Box 589
751 23 UPPSALA

TELEFAX 018 - 52 68 49

I nästa vecka går tiden ut för min komplettering av Margit Ericssons resningsansökan i Lindomemålet. Det är av stor betydelse att jag kan bifoga några rader från Dig som visar att DNA-undersökningen pågår och på ett ungefär när en slutrapport kan väntas.

Vänliga hälsningar

Ulla Jacobsson

Bostad: Ransviksvägen 20 B
260 42 MÖLLE
Tel 042 - 34 70 26

Rättsvetenskapliga inst
Göteborgs universitet
Viktoriagatan 13
411 25 GÖTEBORG
Tel 031 - 773 44 32

UNIVERSITY OF UPPSALA
BIOMEDICAL CENTER
DEPARTMENT OF MEDICAL GENETICS

UPPSALA UNIVERSITETS
BIOMEDICINSKA CENTRUM
INSTITUTIONEN FÖR MEDICINSK GENETIK

Ulla Jacobsson
Rättsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet
Viktoriagatan 13
411 25 Göteborg
FAX 031-115148

Den 5 december 1993.

Angående DNA undersökning av material från Lindomemålet.

Med anledning av Din förfrågan får jag meddela att vår DNA undersökning fortskrider enligt de planer vi kommit överens om med polismyndigheten. Undersökningsresultaten kommer att meddelas polismyndigheten senast den 1 juni 1994. Om resultaten föreligger tidigare, eller det visar sig att de material som finns kvar är omöjliga att använda, kommer denna information naturligtvis att bli tillgänglig före detta datum.

Med bästa hälsning

Ulf Gyllén
Professor

Mailing address:
Department of Medical Genetics
Biomedical Center
Box 589
S-751 23 UPPSALA SWEDEN

Visiting address:
Biomedical Center
Husargatan 3
Entrance A10

Telephone:
Nat 018 - 17 40 00
Int +46 18 17 40 00

Telefax:
Nat 018 - 52 68 49
Int +46 18 52 68 49

FRÅGOR AKTUALISERADE AV MÅLET

I

Sannolikhetsberäkningar då två skyller på varandra

Peter L säger att Leo L slagit Ernst Olsson med stekpanna i huvudet, Leo L säger att Peter L slagit Olsson med en stekpanna i huvudet. Av obduktionsprotokollet framgår att Ernst Olsson avlidit av slag med trubbigt föremål – som väl kan vara en stekpanna – mot huvudet. Utgående från dessa uppgifter har åklagarna byggt upp ett sannolikhetsresonemang som går ut på att Peter L och Leo L har att dela på 100 procent sannolikhet. Utgångsläget skulle alltså vara att det med 50 procent sannolikhet är Peter L som är mördare och med 50 procent sannolikhet Leo L.

Riksåklagare Torsten Jonsson har fört resonemanget vidare i Svenska Dagbladet den 30 januari 1992:

"Så kommer då frågan: Om den ene nu blir frikänd, kan inte då den andre fällas? Efter hovrättsdomen fanns det ju inte någon utpekad mördare.

Det resonemanget ("Det som är friande för den ene måste väl vara fällande för den andre?") skulle naturligtvis kunna föras. Men var och en inser säkert (och nu förenklar jag igen) att vi inte först kan fria den ene därför att bevisningen "bara" uppgår till 90 procent och sedan i stället fälla den andre på återstående tio procent.

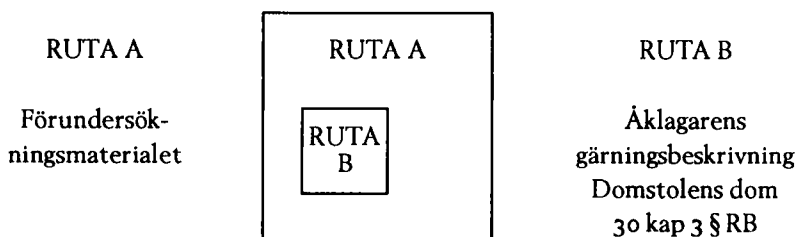
I debatten har vidare förts fram tanken att åklagaren borde väcka åtal mot båda två för mord och sedan låta domsto-

len välja. Förutsättningen för att något skulle vara att vinna på en sådan metod är att domstolen då skulle känna sig tvungen att döma endera av de två, dvs gå ned med beviskravet till drygt 50 procent. Tanken är – det hörs ju – helt orimlig. Ännu värre skulle det bli om man hade tre misstänkta. I så fall skulle drygt 33 procent räcka.”

FRÅGOR ATT DISKUTERA:

- 1 I Lindome-målet kan man utgå från att det finns två hypoteser om vem som är mördaren och inte flera. Får detta påverka typen av sannolikhetsresonemang? Kan man tänka sig att väga den ena hypotesen mot den andra – som stundom sker exempelvis inom försäkringsrätten – och anse det tillräckligt för fällande dom att den ena hypotesen är klart mer sannolik än den andra?
- 2 Vilka faror finns det med att föra sannolikhetsresonemang – av vilken typ de vara månde – i det enskilda fallet, särskilt för polisens och åklagarens utredningsverksamhet?
- 3 Om man utgår från obduktionsprotokollet och de misstänkta egna berättelser utdelades minst två slag med stekpannan och det är omöjligt att bestämma vilket av slagen som var det dödande. Vidare finns det anledning att utgå från möjligheten att A och B slagit vardera något eller några slag. Frågan om vilket av slagen som var det dödande behöver då inte aktualiseras. För att styrka medgärningsmannaskap räcker det att bevisa att A har slagit något slag för att döma honom som medgärningsman. På samma sätt skall bevisningen mot B gälla att han har slagit något slag med stekpannan. Aktualiseras något av riksåklagarens sannolikhetsresonemang på denna situation?

Förundersökningsmaterialet och gärningsbeskrivningen

Förundersökningsmaterialet

I förundersökningsmaterialet i A-rutan finns förutom B-rutans innehåll även uppgifter om samråd vid två tillfällen i bilen, om bådass aktiviteter i Olssons hus, ingående beskrivning av B om A:s sparkar och slag mot Olsson före slagen med stekpannan. Vidare ger A en beskrivning av B:s slag med stekpannan och B en beskrivning av A:s slag med stekpannan, vilka båda kan vara delvis riktiga eftersom Olsson fick mer än ett slag. Allt detta framgår av polisens utredningsmaterial.

Åklagaren har en utredningsskyldighet, 23 kap 2–4 §§ RB. Men i praktiken är det i regel polismyndigheten som gör utredningsarbetet varför åklagarens utredningsskyldighet huvudsakligen består i att tillräckligt noga ta del av polisens utredningsmaterial. Frågan är därför om åklagaren gör sig skyldig till tjänsteförseelse mot 23 kap:s regler genom att nonchalera polisens material.

Åklagarens gärningsbeskrivning:

Peter L berövade den 26 oktober 1990 uppsåtligt den 89-årige Ernst Olsson livet genom att slå en stekpanna upprepade gånger i Olssons huvud.

Leo L understödde Peter L:s våld mot Olsson genom att köra Peter till brottsplatsen, hjälpa honom att undkomma och köra honom från brottsplatsen och gjorde sig därigenom skyldig till medhjälp till mord.

Omständigheterna som ingår i gärningsbeskrivningen ligger i B-rutan. I litteraturen använder man ofta i stället för *omständighet* termerna rättsfakta eller gärningsmoment. Domstolen får endast döma över omständigheterna i B-rutan.

Domstolen får däremot inte döma över omständigheter i A-rutan som ligger utanför B-rutan. I regel känner domstolen inte till dem därför att åklagaren inte upplyst om dem.

Frågan i Lindome-målet gäller vilka möjligheter det finns att få det material i A-rutan, som åklagaren låtit falla utanför B-rutan, in i B-rutan och därmed in i rättegången?

- 1 Är detta möjligt under pågående rättegång genom agerande från åklagaren eller från domstolens sida? I tingsrätten? I hovrätten?
- 2 I så fall på vilket sätt?
- 3 Är detta möjligt genom resningsförfarande? I så fall, av vem och på vilket sätt?

3

Absolut åtalsplikt och obefogat åtal

Åklagaren har absolut åtalsplikt, 20 kap 6 § RB. Åtalsplikten gäller då förundersökningen kommit så långt att det finns tillräckliga skäl för åtal mot en viss person, 23 kap 2 § RB. Om åklagaren beslutar att inte väcka åtal trots att det finns tillräckliga skäl därför kan han ådra sig tjänsteansvar.

Om åklagare åtalar på svagare skäl kan han göra sig skyldig till obefogat åtal, vilket är ett brott enligt brottsbalken, 15 kap 5 § BrB. Men för att ett åtal skall bedömas som obefogat skall skälen ha varit så svaga att det inte ens var sannolikt att den misstänkte skulle fällas för brottet.

Åklagaren befinner sig alltså mellan Scylla och Carybdis.

Man kan också vända på det och säga att det enligt lagen finns en gråzon inom vilken åklagaren inte har någon plikt att åtala och inte heller riskerar att bli ställd till ansvar för obefogat åtal, nämligen om han bedömer att bevisningen gör det sannolikt att den tilltalade skulle bli fälld men att bevisningen inte är så stark som tillräcklig.

I Lindome-målet är frågorna om åklagarens åtalsplikt och ansvar för obefogat åtal något mer komplicerade. Frågor har rests dels om plikten att åtala skall omfatta alternativa gärningsbeskrivningar, dels om utformning av alternativa gärningsbeskrivningar i något fall kan anses vara obefogat åtal.

FRÅGOR ATT DISKUTERA:

- 1 Då åklagaren i Lindome-målet åtalat Peter L endast för mord, hade domstolarna i alla fall kunnat pröva frågorna om medgärningsmannaskap och medhjälp?
- 2 Antag att åklagaren i Lindome-målet åtalat Leo L för mord alternativt medhjälp och att domstolen dömt Leo endast för medhjälp. Hade åklagaren då själv riskerat åtal för obefogat åtal för mord?
- 3 I vilka avseenden är gärningsbeskrivningen styrande för rättegången?

Inför en diskussion om dessa frågor rekommenderas en genomgång av rättspraxis beträffande alternativa gärningsbeskrivningar, exempelvis för stöld/häleri, mord/dråp eller mord/vållande till annans död.

4

Trovärdighet hos misstänkta

I den debatt som följde omedelbart på den friande domen för A i hovrätten talades om de båda misstänkta trovärdighet. Åklagaren i målet yttrade i Göteborgsposten den 16 januari 1992:

”Ett fall som Lindome-mordet är ett mardrömsfall för en

åklagare, säger han. Det fanns ingen teknisk bevisning som band någon av männen. Ingen av dem erkände misshandel. Båda pekade ut den andre som mördare. I ett sådant fall måste jag välja vem jag anser mest trovärdig. Jag valde 34-åringen.”

FRÅGOR ATT DISKUTERA:

- 1 På vad kan åklagaren ha grundat sin helhetsbedömning av de misstänkta trovärdighet?
- 2 Kan man utgå från att Peter L talat osanning genomgående och att Leo L lämnat riktiga uppgifter rakt igenom?
- 3 Vari ligger skillnaden i att söka utreda tilltron till en utsaga och trovärdigheten hos en person?
- 4 Vad blir följden för bedömningen av de misstänkta brottslighet om man utgår från att båda talat sanning i vissa delar och ljugit i andra?

5

Tolkning av utsagor

Det finns relativt fylliga uppgifter om Peter L:s och Leo L:s missbrukarproblem och sociala situation. De har själva gett upplysningar om sitt förhållande till varandra och sin inbördes lojalitet.

Fråga: Vilken betydelse skall man ge dessa faktorer vid bedömningen av deras brott?

Flera yttranden som är direkt återgivna i polisens förhörsprotokoll måste tolkas för att kunna förstås.

Diskutera hur man skall tolka följande yttranden:

Leo säger: ”Han stötte till mej några gånger, det är helt naturligt. Pang, bom stötte på varandra när man springer omkring där, springer omkring, vi gick nog.”

Leo säger även: Vid första slagen hade A endast stekpannan i handen, därefter tog han en trasa – typ disktrasa – och hade denna mellan handen och skaftet på stekpannan. Han vet inte vitsen med detta.

I vittnesattesten återges följande yttrande av Leo. På fråga till Leo varför han hoppade ut genom fönstret efter mordet svarade han att de hade bråttom: "Vi hade ju haft ihjäl en gubbe".

6 Resning

- 1 På vilka grunder har Margit Ericsson anhållit om resning?
- 2 På vilka grunder har Margit Ericsson beviljats rättshjälp i resningsärendet?
- 3 Vem är Margit Ericssons motpart?
Var det korrekt av hovrätten att omedelbart sedan resningsansökan inkommit kommunicera den med åklagaren?
- 4 Hade Margit Ericsson kunnat biträda åklagaren i domstolarna och fordra att åklagaren gjorde alternativa gärningsbeskrivningar?
- 5 Hade Margit Ericsson kunnat överklaga någon av domarna och i samband därmed justera gärningsbeskrivningarna?
- 6 Varför är det så viktigt för resningsärendet hur man besvarar frågorna 4 och 5?
- 7 Vilka regler i RB gäller Margit Ericssons tillgång till förundersökningsmaterialet under de pågående rättegångarna? Hade hon de facto tillgång till materialet?
- 8 Varför är det så viktigt för resningsärendet hur man besvarar fråga 7?
- 9 Vilka regler i sekretesslagen gäller Margit Ericssons tillgång till den spaning/förundersökning som åklagaren satt i gång vid tiden för inlämnandet av resningsansökan?
- 10 Vilka regler gäller för förfarandet i resningsärendet? Kan Margit Ericsson begära och få muntlig förhandling inför HD?
- 11 Är det tillåtet att lämna in vittnesattester i strid med 35:14 RB?

12 Om resning beviljas och om HD återförvisar målet mot Peter L till Hovrätten, vilken roll skall allmän åklagare spela?

U L L A J A C O B S S O N

"Vi hade ju haft ihjäl en gubbe"

På förhørsledarens fråga: "Vart åker ni sen efter Olskrokstorget?" svarade Peter L: "Vi gick och slöade lite, åker omkring lite lätt och snackar och snackar liksom om vad som hänt hur vi skall lägga upp våra grejor va". På fråga om skälet att därefter köra till Lindome: "skaffa fram vapen för jag låg jävligt risigt till ...".

Ingen av de två som varit på platsen, Peter L och Leo L, dömdes för mordet på den 89-årige Ernst Olsson. De skyllde på varandra och rättsväsendet stod maktlöst. Ulla Jacobsson vill visa hur mycket information som går att få fram genom analys av polisförhör. Hon menar att det måste vara sällsynt att mål av Lindome-fallets typ inte går att lösa. Det gäller att kunna sin straff- och processrätt, vara noggrann och ha en portion fantasi.

"Vi hade ju haft ihjäl en gubbe!" sade Leo i närvaro av hovrätt och åklagare utan att det ens antecknades. Detta är ett erkännande, menar Ulla Jacobsson.

Ulla Jacobsson har varit professor i processrätt och är efter pensioneringen verksam vid Rättsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Hon är kritisk till den svenska rättegången och menar att det är hög tid att fördjupa debatten genom att ifrågasätta principerna som den vilar på, främst omedelbarhetsprincipen. Den bästa informationen kommer fram i polisförhören och inte genom utsagor inför domstol.

NERENIUS & SANTÉRUS FÖRLAG

ISBN 91-88384-61-6